

LUKU 9. TILAN VAIHEET VUODEN 1950 JÄLKEEN

Henkikirjoitusilmoitus 1950: laaditaan aina edellisen vuoden lopussa 5.12.49

Koskenkorva Mauno, Kaarina, Paavo, Annikki, Katariina, Suoma Sofia, Aili Mella, Ingrid Kuhna, Sillanpää Kaino Annikki, karjakko, Kaunismäki Eino, työmies, Kaunismäki Esko Matias, työmies, Saarakkala Aatto, työmies, Mannila Kaarlo Antero, työmies, Mannila Sylvi, työmiehen vaimo, Mannila pikkupoika (syntynyt 11/49), Kalliosaari Hellin ja Visti Päivi harjoittelijat.

Pois muuttaneet: Taipale Paavo, Helvi, Anna, Maija, Antti 1.6.1949.

Kaarina kirjoittaa äidilleen ja isälleen 30.1.

Rakkaat äiti ja isä!

Saamaton olen ollut, kun ei tahdo tulla kirjoitettua, vaikka kuinka aikoisi! Sydämelliset kiitokset vielä teille joulu- ynnä jälkipaketista. Kyllä olit äiti tehnyt paljon työtä niiden nenäliinojen kanssa, kauniita olivat ja tervetulleita molemmille. Mauno piti kovasti siitä lahjakirjasta – minä en ole vielä sitä lukenut.

Minä voin nyt oikein hyvin – iltaisin vain väsyttää kovin. Menen usein klo 19 aikaan nukkumaan. Liikkeet tunsin ensikerran 21 pv - nytkin juuri tuntuu poika potkiskelevan! Olen syönyt omenia useita kiloja sekä appelsiineja ja sitruunoita, lisäksi Elli (Elli Hannuksela, toinen terveys-sisar) on antanut vitamiiniruiskeita. Kalkkia olen syönyt joka päivä. Ulkonakin olen koettanut olla. Kätilön luona olen käynyt 2 kertaa. Äitiysliivi on minulla ollut jo melkein kuukauden – kyllä se on hyvä ja tukeva olemassa. Tilasin sen Zovasta Helsingistä – se on niitä Helmin suosittelemia liivejä.

*Rinnemaat 1940-luvun loppupuolella
Kaarina, Edla, Sointu ja Emil Rinnemaa*

Kuinkas sinä äitiseni olet jaksanut – joko sydän on tasoittunut? Olisi mukavaa, jos jaksaisit tulla käymään, että saisimme suunnitella niitä vauvan vaatteita ym. Soitellaan sitten lähemmin asiasta. Onko asuntoasia entisellään? Hyvinkö isä jaksaa virkansa hoitaa, vaikka on eron saanut!? Lämmittämisessä on varmaan ollut kova työ, kun on ollut niin kovia pakkasia!

Kylmää täälläkin on ollut – en tiedä tarkenisitko Sinä täällä, vain olisiko paras odottaa ilmojen lauhtumista?

Joulu meni kovassa tohinassa. Aatto oli täällä jo viikon ennen joulua ja lähti tapaninpäivän illalla – silloin päivällä oli meillä noita sukulaisia kymmenisen henkeä. Sitten toissa sunnuntaina oli täällä Könnin -suvun oltermannia 5 hlö kokoustamassa. Oli everstiä ja apteekkaria ym. Me kahvitimme ja syötimme ne.

Paavon päivänä viime keskiviikkona pidimme sitten kekkerit kaikille niille paikkakuntalaisille, joille olimme vieraskutsut velkaa. Vieraita oli 35 henkeä. Tarjosimme hyvien tapojen mukaan kahvia, marjoja kermavaahdolla ja teetä ja voileipiä. Kaikki onnistui hyvin ja tarjottava oli ensiluokkaista. Se sama kokki, joka oli Paavon syntymäpäivillä oli nytkin meitä auttamassa. Jotta kyllä meillä touhua on riittänyt! Nyt saamme sitten olla rauhassa vieraspidoista ristiäisiin saakka!

Tähän asti ei minusta vielä ole näkynyt mitään päälle päin, mutta nyt rupeaa jo arveluttavasti muodot pyöristymään!

Katariina kävelee jo kymmenisen askelta ilman tukea ja on iloinen ja terve lapsi. Terveisiä häneltä ja Annikilta ynnä Paavolta! Hyvää vointia Teille molemmille – jääkäämme Isän haltuun! Kirjoita äiti pian! Rakkaat terveiset meiltä molemmilta! Kaarina.

Kiitoksia lahjoista, jotka olivat erittäin onnistuneesti tehty ja valittu! Terv. Mauno.

Aatto kirjoittaa kortin 5.2.

Kiitos rahalahetyksestä! Toimitan sen perille kukkina. Ajattelin ensin ehdottaa Könnin sukukirjaa, mutta ehkä sittenkin parempi näin. Terv. Aatto

Kaarina kirjoittaa äidilleen 16.4.

Äiti rakas!

Kirjeestäsi kiitos – vastauksen aikaan saaminen on kestänyt näin kauvan! Monet kiitoksemme Sinulle käynnistäsi ja kaikesta, kaikesta mitä olet tehnyt meille ja sille, joka tuleva on!

Olen kulkenut hammaslääkärissä – huomenna vielä menen, sitten on sekin asia kunnossa. Viime torstaina kävin tohtorilla – hän tutki ja kuunteli perusteellisesti. Sanoi asennon olevan oikean eikä muuta kuin yksi. Lantioni mitat olivat joka suuntaan normaalia suuremmat – sanoi kaiken käyvän helposti, eikä tarvitse mennä laitokselle. Kaksi kuu-kautta vielä ja sitten sekin on ohi!

Täällä on ollut tänään mitä ihanin kevätpäivä – lämmintä ja aurinkoista, peipposet visertävät ja västäräkit hyppelivät, pian on kesä!

Karjakko lähti viime keskiviikkona ja uusi tulee huomenna. Saa nähdä kuinka onnistui. Porsaita on tällä hetkellä 20 ja lisää tulee. Miehet uurastavat rakennustöitten kimpussa – pian alkavatkin peltotyöt.

Nyt sitten on nimetty uusi kasöörikin (isä Emil jää eläkkeelle) joko teidän pitää pian muuttaa ja onko asuntoasia ratkennut? Soittele

taas pian ja kerro kuulumisia. Oletko voinut hyvin vai tuliko jälkiväsymys?

Kysyt pitääkö vauvalle vielä jotain tehdä – mutta eiköhän sitä tavaraa ole jo kylliksi kaikenlaista. Koppakin on jo kunnossa, kunhan vaan vaipat saan valmiiksi.

Lämpimät terveiset meiltä kaikilta teille molemmille! Hyvää vointia ja Isän haltuun. Kaarina

Paavo, Annikki, Inkeri, Katariina ja Kaarina odottamassa Leenaa. Kevät 1950

Paikkana on puutarhatalon vierellä oleva perunakellarin aurinkoinen etelärinne. Maurin kulutus karkaa ja tämä kellari palaa 1972 ja samalla on mennä aitta ja ehkä muutkin kartanot, mutta tehtaan työntekijä Asko Pöllänen havaitsee palon ja saa aitan jo palavan nurkan sammumaan ja palokunta huolehtii lopusta.

Maunolle ja Kaarinalle syntyy tytär Leena Elina 27.6.1950

Osuustoimintamiehiä jossain näyttelyssä näihin aikoihin.-
Vasemmalta: Isännöitsijä Lauri Koskinen, liikeapulainen Niukkala, mv Sakari Pojanluoma, mv Juho Nokso, kassanhoitaja Onni Ojala, mv Mauno Koskenkorva, mv livari Virtanen, mv Sameli Kananoja, mv Salomon Hakala, istumassa mv. livari Rahnasto.

Ostolistalta löytyy lastentuoli 1.850 ja leikkikihä 850 mk.

Rakennetaan 1950 maaliskuussa: Mauno talli ja sikala?
 Paavo omaa remonttia talo/ulkorakennus:

Paavon talolle tehdään muureja 9.700 mk ja ostettu värkkejä osuuskaupasta 16.200 mk.

Näitä hankkeita varten Mauno nostaa Säästöpankista 500.000 mk lainan, joka nostetaan erissä heinä- lokakuussa ja lainaa takaa Paavo. (laina maksetaan pois 11.3.1955)

Tiilistä 45.281 mk, Sahauksesta 4.391 mk, Sahalta ostettu 18.000 mk, kaivonrenkaat 25.500 mk, sähkötyöt 14.807 mk, tärytiilet 32.620 mk, kattotiiliä 54.000 mk, sementtiä 5.460 mk

Hintoja 1950 : Peruna 4,75 → 7 , Kaura 14.50, ohra 16,74, ruis 19,50, heinä 4.50, maissi 16 mk/ kg, vehnä lese 11,70 mk/ kg. Salpietari 460 mk/säkki.

Sianliha 130 → 150 mk/kg .

Nykyeuroissa 6 euroa /kg, kun se esim. 1936 oli 3.50 euroa/kg. Nykyään tuottaja saa lihakilosta vain 1,6 euroa, joten edessä on väijäämättä tämänkin tuotteen osalta tasokorjaus.

Ilmari kirjoittaa syyskuussa 1950 (?) hyvin hapero ja repaleinen kirje.

Kiitettiin vierailusta kuukausi sitten ja loma on loppunut. Silanderille oli lähetetty lakkoja, jotka oli ostettu, mutta muuten oli marjassa oltu ahkeraa. Kysellään miten syystyöt etenee ja ollaanko tuloksiin tyytyväisiä. Savossa ei ole ollut kovin hyvä vuosi.

Ilmari harmittelee, ettei ole pientä peltotilkkua, joten joutuu usein hakemaan perunoita 15 mk litra. Joten toivotaan, että saisi kotoa talven perunat, joten luvattiin lähettää tarvittava määrä paperisäkkejä ja oikeita siteitä. Varotettiin ettei vain perunat paljella matkalla.

Ilmari oli ollut myymälässä yksin ja hoitanut kassankin itse, hyvää harjoittelua vastaisen varalle. Eeva-Liisa oli käynyt rippikoulun Kangasniemen leirillä ja oli tyytyväinen siellä oloonsa ja koulutkin alkaa, kun vain olisi lukuhaluja.

Eeva-Liisa oli kärttänyt kirjoittamaan, etteikö setä myisi tätekynäänsä, kun kaikilla on sellainen ja sitä tarvitaan, joten Ilmari välitti pyynnön. "Harkitse asiaa."

"Teillä on siellä elämä hiljentynyt, kun kesävieraat ovat lähteneet. Nuoripari on kait jo muuttanut uuteen kotiinsa. Kuinkahan rupeavat siellä pärjäämään. Onko Sirkka saanut vielä paikkaa?

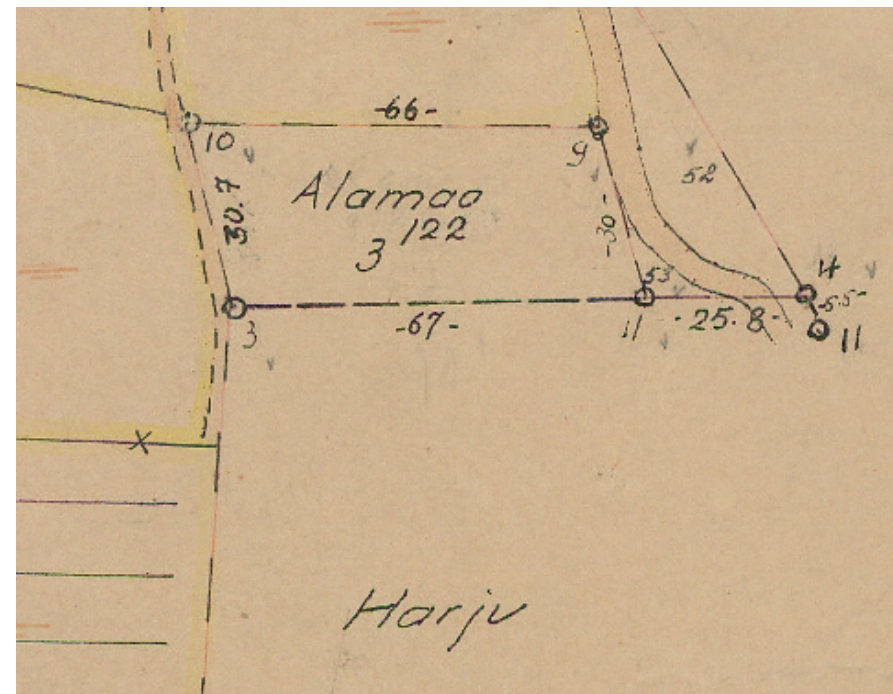
Olemme ajatelleet tässä pikkuhiljaa, että kun olisi saanut sementtiä n. 50 sakkia, olisi nyt syksyllä ennen roudan tuloa tehnyt ne mökin perustukset sille tontille. Olisi keväällä aikaisin ruvennut rakentamaan. Niissä Aaton lähettämissä piirustuksissa oli meidän mielestä sopiva. Koko 8x7. Tekisi ensiksi vain siihen kuntoon, että voisi kesällä siinä asua. Eiköhän siihen saisi lainaa esim. 100.000 mk. Sillä sitä tekisi jo melko pitkälle. Perustukset eivät niin paljon maksaisi, siihen ehkä rahaa niin paljon löytyisi. Olisi melkein välttämätöntä alkaa jo vähin erin sitäkin asiaa eteenpäin viemään. Olisipahan sitten vanhuuden päiviksi mökki valmiina. Eiköhän se velkakin tulisi 15 vuodessa maksetuksi, mikä tässä on vielä palvelusta jäljellä. Mitä ajattelet tästä asiasta?

Tässä sitä olikin asiaa kerrakseen, kirjoittakaa jos jotain ilmenee. Parhaat terveiset meiltä kaikilta ja hyvät voinnit. Ilmari

Tämä kirje on aika mystinen, kun tarkka vuosiluku oli pois kulu-
nut. Maininta nuoripari – voisi tarkoittaa Paavoa ja Annikka ja olisi
siis syksy 1950, kun perunoista on kyse, muutto oli kuitenkin vasta
1951 puolella? Mutta kun Eeva-Liisa oli 17.12.49 lähettänyt ylioppi-
laskuvan, niin miten nyt voidaan käydä rippikoulua (19-vuotiaana?).
Jolloin nuoripari olisi Sirkka ja Aslak ja vuosi olisi 1947?

Talon rakennushanke olisi hyvinkin voinut olla tapetilla molempina
aikoina? Kun mainitaan, että Ilmarilla on 15 vuotta vielä jäljellä elä-
keikään niin jos eläkeikä on 65 vuotta, niin se antaisi vuoden 1952
ja kun Alkolla eläkeikä saattoi hyvinkin olla alempi niin siitä sitten
ristiriitaisten tietojen kautta arvelen vuodeksi 47-48.

Vastaavanlaisia pohdintoja oli aikajanalla aikaisemminkin eikä
varmaankaan kaikki kirjeet ja tapahtumat osuneet aivan oikeaan
vuoteen. Toisaalta kuvien vuosiluvut ja kirjeiden tapahtumien sijoitte-
lu oli tämän kirjan kirjoittamisen suola.

Maito: tammikuu 4.308 kg á 15,92 mk ja helmikuu 3.310 kg á 15,18 mk, maaliskuu 3.719 kg 15,19 mk, huhtikuu 3.895 14,92, toukokuu 5.973 15,40, heinäkuu 4.387 17,77, elokuu 3.896 17,26, syyskuu 2.421 16,45.

Voi 320 mk/kg.

Nykyeuroissa voi 12,85 euroa/kg. 1936 se oli 6.37 euroa/kg, eli sama hintakehitys, kun maidossa. Nykyään voikilo maksaa kaupassa 5.90 mk/ kilo eli meijerihinta lieenee vähä yli puolet tuosta eli n.3.50 euroa/ kilo. Se hyvin kuvaa ruuan suhteellisen halpaa hintaa tänä päivänä, joka varmaankin korjaantuu – on siis aivan välttämätöntä, että tuotanto jatkuu tai sitten ajaudutaan samaan kuin 1930-luvulla, josta tässä kirjassa kerrotaan.

Hinnan ei suinkaan tarvitse korjaantua aikaisemmalle tasolle, koska karjakoko ja tehostunut tuotanto on laskenut ruuan hintaa, mutta ei kuitenkaan näin paljon, kun vielä kustannukset ovat suorastaan räjähtäneet ylöspäin.

Seura 790, Uusi-Suomi 1.300, Vaasa 900, Kuvallehti 1.150, Eeva 420, Ilmajoki-lehti 175 mk/ vuosikerta.

Rakennukset vaakuutettu 3,28 milj. mk maksu 5.745 mk.

Kauppakirja

14.7. jolla Mauno ja Paavo puolisoineen myyvät Viljo Mattilalle 15 aarin tontin Kivistön ja Suokkaan maiden rajalta valtion maantien varrelta. Kauppahinta 400.000 mk. Tontilla on rakennuksia.

Suokas osti Hietikon torpan ja tässä myytiin Mattilan torppa, jossa oli useita asukkaita ja vuokratuloja, jotka osittain jäivät kohdentamatta.

Tilan halkomisessa ns. tienvieripalsta tulee Paavolle, vaikka moni tontti onkin jo myyty yhdessä pois, kuten tässäkin, mutta tuliko rahat tästä Paavolle, ei selvinnyt. Ainakin Paavon talon ulkorakennusten rakentaminen on juuri menossa ja laskut maksetaan yhteisestä kassasta.

Mauno rakentaa tallia ja Katariina opettelee kävelemään ja muutto on kohta edessä. Takana pihakaivo vaarallisesti kansi auki!

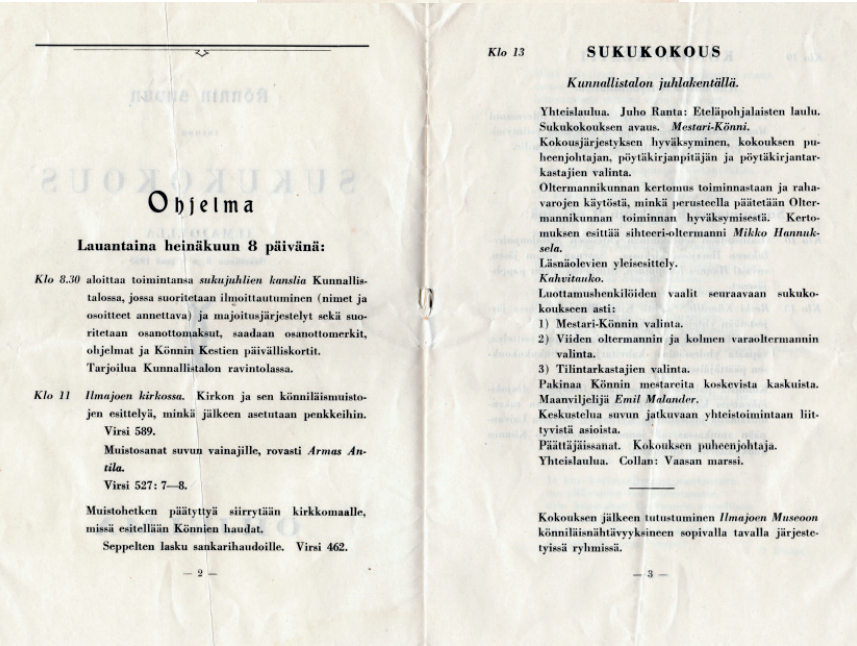
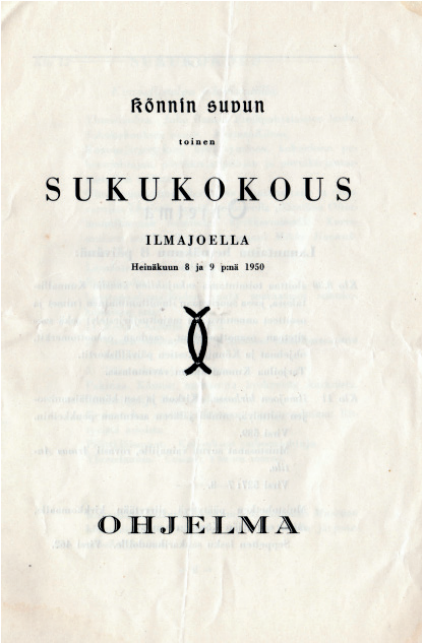
Vuonna 1950 suunniteltiin maan myyntiä myös Koskenkorvan sahalle ns. asemavainiosta sahan entisiä alueita vastaan, alueen pinta-ala ei selviä, mutta kauppahinnaksi on kaavailtu 800.000 mk. Kauppa ei toteudu ja tästä verottaja saa idean nostaa peltotonttia alueeksi, jonka arvo on 1 miljoona markkaa, josta Mauno sitten tekee valituksen 1953. Tämä saattoi myös johtaa kiistaan siitä kumpi saa asemanvainion.

Paavon talolla ulkokartano valmis ja kuva on ehkä kesältä 1951, jolloin karja jaetaan ja muutto on tapahtunut. Paavo, Annikki, Katariina ja Suoma. Vasemmalla istuva rouva jäi tunnistamatta. Alakuvassa korjattu pää rakenus ja toinen puoli uusista ulkorakennuksista. Aivan vasemmassa reunassa maitotonkkateline ja sen takana navetta ja siitä eteenpäin sikalaa. Kaksi kapeaa ovea, ovat vessojen ovia, mutta tällä ei enää tarvittu 6 reikää molemmissa ja seuraavaksi talli, jossa myöhemmin sikala.

Könnin suvun toinen sukukokous pidettiin Ilmajoella 8-9.7.1950

Könnit koolla Ilmajoella

U.S. — Ilmajoki, sunnuntaina.

Eilen alkoi Ilmajoella Könnin suvun sukukokous. Suvun jäseniä oli kerääntynyt Könnien syntymäsjöille Ilmajoelle noin 300 henkeä maan eri puolilta.

Päivän ohjelma alkoi kello 11 Ilmajoen kirkossa, missä esiteltiin kirkon könniläismuistot. Vainajille puhui rovasti Armas Antila. Muistohetken päätyttyä laskettiin seppele sankarihaudoille. Sitten esiteltiin Könnien haudat. Klo 13 alkoi kunnallistalon juhlasalissa varsinainen sukukokous, jonka avasi Mestari-Könni, toimituspäällikkö Kosti Könni Vaasasta. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin maanviljelijä Kalervo Nikkola Ilmajoelta ja pöytäkirjanpitäjäksi maisteri Veikko Loppi Helsingistä. Oltermannikunnan toimintakertomuksen ja rahavarojen käytön esitti everstiluutnantti Mikko Hannuksela Helsingistä. Mestari-Könni suoritti sitten läsnäolevien yleisesittelyn. Suvun Mestari-Könniksi valittiin toimituspäällikkö Kosti Könni ja oltermanneiksi apteekkari Hanna Könni Kurikasta, everstiluutnantit Yrjö Könni ja Mikko Hannuksela Helsingistä, maanviljelijä Mauno Koskenkorva Ilmajoelta ja dipl. ins. Yngve von Schantz Helsingistä. Varaoltermanneiksi tulivat veturinkuljetaja Niilo Heikkilä ja herastuomari Niilo Nikkola Seinäjoelta sekä fil. maist. Lauri Lehto Helsingistä. Könnin kellomestareita koskevia kaskuja ja pakinoita kertoi maanviljelijä Emil Melander Ilmajoelta. Kokous päättyi yhteisesti laulettuun Vaasan marssiin. Sitten tutustuttiin Ilmajoen museon mitä monipuolisempaan könniläisnähtävyyksikoelmaan. Sukukokous jatkui tänään, jolloin käytiin tutustumassa paikan päällä Könnin muistorikkaisiin taloihin. — R.

Edellä kerrottiin miten juhlia valmisteltiin ja tässä tulos. Itse olen ollut valmistelemassa useita kokouksia ja aina niihin on saatu mukava kotoinen tunnelma, kuten tässä Yli-Könnillä Kosti Könnin johdolla.

Väläyksiä aikaisemmista ja tulevista kokouksista

Ensimmäisessä kokouksessa Koskenkorvan perheestä oli paikalla Aatto, Kaisu, Ilmari, Mauno ja Paa-vo. Enemmän varmasti oli Ilmajoen kokouksessa, mutta niistä ei jäänyt tarkkaa tietoa?

Ilmajoen kokouksen kestit saatiin järjestää kohtuullisessa elintarviketilanteessa. Helsingin kokouksen kutsussa kerrottiin ravintolan valmiudesta seuraavasti:

Järjestelyjen helpottamiseksi lunastavat osanottajat silloin myös sukupäivällisen osanottokortin, joka itse ruoasta palveluksineen on mk 350:- Edellä mainittuihin menoihin sisältyy kokouksessa tarjoiltava oikea kahvi kahvileipineen, muuten ei taitaisi olla pahitteeksi, jos maanviljelijä –könniläiset ottaisivat pikku voinokareen mukaansa, sillä päivällisellä sitä ei muuten voida järjestää. Sokerit kahvia varten on varattava mukaan.

Helsingissä ruokailu maksoi nykyeuroissa edellä mainituin puuttein 23 euroa ja Ilmajoen kestit 13 euroa.

Hyvin samanlainen ero oli Ostrobotnian ja Etelä-Pohjanmaan opiston hinnoissa 60 vuotta myöhemmin.

Ensimmäinen kokous, josta kannoin päävastuun oli Ilmajoen kokous 1988. Tässä Kaarina ja Päivi avustamassa ilmoittautumista ja tämä kokous muistetaan kovasta helteestä.

Yläreunan kuvissa ollaan 1950 Yli-Könnin tapaamisessa.

Vasemmalta Mauno, Harjoittelija Päivi Visti, Karjakko Esteri Hirvilammi, harjoittelija Hellin Kalliosaari (tai harjurit toisinpäin), Kaarina, Annikki ja Katariina, takana Esko Kaunismäki ja Heikki Reinikka sekä Paavo.
Jos kuva ennen 17.4.1950 on karjakko Kaino Annikki Sillanpää, edellä kerrottiin Kaarinan tunteista Leenan odotuksenaikana, josta voisi päätellä että kyseessä on varhainen kevät, tosin lumeton maa.

Palkkakirjanpito 1950:

Kalle Mannila talvikausi 142 pv (21-26 pv/kk) 300 mk = 42.600 mk 81 pv lisäpalkkaa 22.50 mk = 1.822 mk 6 pv kesälomaa á 400 mk 2.400 mk 46.822 mk.

Esko Kaunismäki talvikausi 149 pv á 275 mk 40.975 mk 86 pv lisäpalkka 21 mk 1.806 mk ja kesäloma 6x 400 mk yht. 45.181 mk. Kesäkausi 155 pv á 400 mk 62.000 mk 6 pv ruokarahaa 600 mk = 62.600 mk. Vuosipalkka 108.000 mk.

Harjoittelija Päivi Visti 6 kk 4.100 mk ja 6 kk 5.200 mk yht. 55.800 mk + vapaapäivistä 2.000 mk, kouluun varattu 12.000 mk. Harjoittelija Hellin Kalliosaari sama laskelma kuin edellä,

merkintä työnantajan osuus veroon 3.580 mk.

Eino Kaunismäki tuli syyskuussa -49, 180 pv á 300 mk 54.000 mk, 85 pv lisäpalkka 22.50 1935 mk ja kesälomapäivät 7 pv á 400 mk 58.735 mk. Kesäkausi 153 pv 425 mk = 65.025 mk + kesälomaa 6 x 525 mk, työnantajan osuus verosta 3.150 mk

Sanna Heinonen 1/11–15.7. 56 pv á 280 mk 15.700 ja sikojen palvaaminen 800 mk, turnipsin harvennus 6.140 mk.

Esteri Hirvilammi tuli 17.4–50 3 kk á 9.000 mk ja 3,5 kk 9.700 mk 60.950 mk maksettu 1.11.

Heikki Reinikka 22.5. 74 pv 325 mk ja 40 pv 400 mk 40.050 mk.

Vuoden rakennushankkeista ja töistä kirjattiin näiden lisäksi:

11.5 alkoi rakennusmiesten ensimmäinen jakso ja päiväpalkaksi merkittiin 140 mk, joka muuttuu 7.7. 800 mk/ pv ja tehdään 11.5 -17.6 välillä palkankorotus, joka oli 140 mk/pv takautuvasti. Joten palkka nousi kerralla 280 mk:sta 800 mk:n

Ns. Korean suhdanteen aiheuttama huikea hyppäys. Joka osittain sulii jo seuraavina vuosina. Myös inflaatio teki hyppäykset ja maataloustuotteet nousivat 20-30%.

Tältä jaksolta korotuksineen maksettiin palkkoja: 82.000 mk ja 99.214 mk

31.7 - 12.8 Sulo Kaunismäki 12 pv á 800 mk = 9.600 mk – vero 435 mk.

E. Nieminen 12 pv á 800 mk = 9.600 mk – vero 870 mk.

V. Kirsilä 11,5 pv á 700 mk =8.050 mk – vero

555 mk.

Pauli Heinonen 11.5 pv á 576 = 6.624 – vero 315 mk. V. Tiainen 11 pv á 700 mk = 7700 mk

14.8. -26/8 S. Kaunismäki 12 pv á 800 mk, E. Niemi 12 pv á 800 mk, E. Lähteenmaa 12 pv á 700 mk, V. Kirsilä 10 pv á 700 mk, V. Tiainen 12 pv á 700 mk ja P. Heinonen 11 pv á 576 mk (Pauli saattoi olla talon ruuassa?)

18.8. -9.9. Sulo Kaunismäki 12 pv á 800 mk, V. Kirsilä 12 pv á 700 mk, V. Tiainen 12 pv á 700 mk, E. Nieminen 11 pv á 800 mk, E. Lähteenmaa 11 pv á 700 mk ja P. Heinonen 11 pv á 576 mk.

Palkkoja maksetaan marraskuulla vielä 22.210 mk.

Yhteensä maksettiin remonttimiehille 353.424 mk. (nykyeuroina 15.000) eli sen verran mitä Mattilan tontista ja talosta saatiin.

Joulukuun 4 pv Kaarin Leppäaho lähettää kirjeen:

Kiitetään kaikesta ystävällisyydestä ja todetaan, että apua tarvittiin kotona ja pyydetään palauttamaan yleisostokortti, joka oli jäänyt ja kysytään vielä, saako maksun pitämättömistä vapaapäivistä marraskuulta, kun ne unohtui. "Siunausta ja hyvää vointia isäntäväelle. Aina ystävällisyydellä teitä muistaen Kaarin Leppäaho os. Ähtäri Vääräkoski.

Maatalousoppilaitokselta löytyi harjoittelijan laatima kirja vuodelta 1951/ Kaarin Leppäaho.

Kirjaa on hieman täytetty ja mm. navetan kohdalla on maininta: Rakennettu 1902, jatkettu 1905 ja sisustus uusittu 1929. Tiedot eivät täsmää aikaisempaan tietoon, mutta sisustusta on saatettu todella uusua 1929? Arvelen, että navetan lannanpoistojärjestelmä on muutettu rataiskolla toimivaksi vaunuksi ja sitä ennen lanta poistettiin ns. paareilla.

Navettatyöt alkaa klo 5 ja 5.30 aloitetaan lypsy.

Koelypsykohdassa 5 - 25.11.1950 on merkitty 18 lehmää, joita on lypsetty kaksi kertaa päivässä ja maitomäärä/lehmä vaihteli 1,2 – 25.7 l/pv.

Samassa kirjassa on koelypsy 5.11.1953. Lehmät on jaettu kahteen ryhmään toisessa 11 lehmää ja toisessa 9 lehmää ja lukemista voisi päätellä, että tässä karja jaetaan Maunon ja Paavon kesken.

Tämä harjoittelu lienee jäänyt kesken vuonna 1951 ja ehkä yritetty jatkaa 1953.

Kantojen raivausta tontilta 7.400 mk, 2 tunnin työ, ehkä Paavon talolla, Mauno kuittaa.

Joulukuun 4 pv myydään Valde ja Tilda Grönforsille 850 m2 tontti Latva-Rannon rajalta tien viera 38 m ja toisella puolen Mäkysen raja. Kauppahinta 21.000 mk. Neliöhinta oli vain kolmannes Viljo Mattilalle myydystä – ahdas paikka, pieni mökki.

Tämä kuoro ei välttämättä laula Ailin hautajaisissa, mutta kertoo tavasta, johon tutustuttiin edellä monissa muissa hautajaisissa. Oikealla Ilmari on ehkä liian nuoren näköinen Ailin hautajaisiin?

Alue näkyy edellä olevassa Mattilan kartassa alareunassa.

Aili Mella kuolee 7.12.1950 Puutarhatalolla 60 vuoden ikäisenä. Katso oma tarina Ailin elämästä. Ailin syöpä oli leikattu 1946, mutta kuolinsyytä ei ole mainittu.

Ailin hautauslaskuista muutama hintapöytä:

Kahvipaketti 225.- ja toinen hinta 400 mk / paketti (oliko parempaa, sen hankki Annikki Koskenkorva; 8 pakettia 3.200 mk), kilo margariinia 120 mk, voikilo 360 mk (15 €),

kilo kananmunia 205 mk, maksa 185 mk/kilo, kinkku 400 mk/kg, tahkojuusto 288 mk/kg, vasikanliha 120 mk/kg. (5 € /kg)

Kuolinilmoitus Vaasa-lehdessä 5.500 mk (220 nykyeuroa, tänään keskihinta n. 600 euroa), ruumisarkku ja siirto 9.100,- hautauspäivänä käytössä oli linja-auto 5.000 mk.

Joulukuun 12 pv ostetaan vielä lisää tiiliä Oy Betonivalmiste Ab / PK Mäkelältä ja betonirautaa, raudan pätkiä, putkia, 309 sakkia sementtiä 15.512 mk. Paavo kuittaa.

Joulukuun 18 pv Mauno saa kirjeen Maatalousministeriöstä vuokratoimikunnille ja talousseurojen asutustoimikunnille. Tilapäiset vuokrauslait olivat päättymässä vuoden lopussa, joten kaikki asiakirjat ja tilastot piti toimittaa. Kirjeen allekirjoittaa Ylijohtaja Veikko Vennamo. Tämäkin kirje tiesi Maunolle melkoisen työrupeaman.

Uuden pesukoneen Hooverin ohjeita:

Pesee 4 minuutissa 1,5 kg (kuivapaino) kohtalaisen likaista pyykkä, mutta kevyempiä pesueriä ja arkoja kuituja on pestävä vähemmän aikaa. (silkki, villa 1 min). Pestään aina arimman vaatekappaleen mukaan, jos samassa erässä montaa laatua.

Käyttäkää hyvää saippuaa ja hierokaan sitä likaisiin kohtiin. Huuhdellaan perusteellisesti ainakin kaksi kertaa. Lakana painaa 800 g, miesten paita 200 g, naisten työtakki 450 g.

Säiliö pidettävä täynnä vettä vesirajaan saakka, kuumaa vettä käytettävä liina- ja pumpulivaatteissa.

Vuoden 1950 henkikirjoitusilmoitus täytettiin 4.1.1951:

Koskenkorva Mauno, Kaarina, Leena, Koskenkorva Paavo, Annikki, Katariina Koskenkorva, Suoma Koskenkorva, Kuhna Ingrid, Kaunismäki Esko, työmies, Saarakkala Aatto, työmies, Hirvilampi Aili, karjakko, Ojaniemi Aino, talousapulainen, Kankaanpää Irene, harjoittelija, Reinikka Heikki, työmies.

Muuttanut pois: Mella Aili kuoli 7/12.50, Sillanpää Kaino 1.4., Kaunismäki Eino 1.11, Mannila Kaarlo, Sylvi ja lapsi 20.5., Kalliosaari Helli 1.11, Visti Päivi 1.11.

1950- 51 kuu- kausi	mai- to kg	ras- va %	hinta	-voi kg 360 mk	-kurri kg 3.00	tili yhteen- sä -vähen- nykset
Lokakuu	2365	4,1	18,50	14	1746	33.474
Marraskuu	2812	4,0	18,06	12	1979	40.528
Joulukuu	2999	4,1	18,19	16	2220	42.132
Tammikuu	2951	4,5	20,24	10	2209	49.501
Helmikuu	2351	4,0	17,92	14	1687	32.029
Maaliskuu	3376	4,2	19,05	17	2460	51.493
Huhtikuu	3836	4,25	19,88	12	2950	63.810
karja jaetaan?						
Kesäkuu I	1911	4,1	18,93	8	1500	29.275
Kesäkuu II	1217	4,5	20,61	7	1005	19.967
Heinäkuu	1674	4,35	21,27	12	1400	27.806
Elokuu voi 300	1026	4,5	20,37	14	915	13.955
Syyskuu voi 300	770	4,85	21,72	13	686	10.766
Lokakuu voi 300	522	4,6	20,60	7	433	7.354
Marraskuu voi 440	841	4,3	24,11	5	400	16.876

Maidon ja voin hinnassa taas reipas korotus nykyeuroissa voi 15.50 ja maito 0.84 euroa, mutta hinnat ovat nousseet vain inflaatiota vastaavasti. Näistä ilmenee, että karja olisi kesällä jaettu, tuskin muu selittää maitomäärien muutosta. Syksyllä maitomäärä laskee uudestaan enemmän kuin karjan jaon veran, joten onko lehtiä laitettu pois jostain syystä tai poikimiset ruuhkautuneet?

Perinnönjako Aili Mellan jälkeen 12.2.1951

Pesän säästö 381.615 mk jaetaan siten, että täyssisarukset saavat 56.849 mk ja puolisisarukset 23.687 mk, lisäksi Mauno saa haltuunsa hautamuistomerkkiä varten 50.000 mk.

1.800 €:lla, jolla hinnalla saa tällaisen kiven tänäkin päivänä, joten hautakiven hinnat ovat suhteellisesti ottaen säilyttäneet arvonsa tai jopa alentuneet, mutta lehti-ilmoitukset ovat selvästi nousseet..

Maunolle ja Kaarinalle syntyy poika Martti Mikko 5.7.1951

Mauno nostaa Säästöpankista 300.000 mk lainan vakuutena Jyllinkosken osakkeet. nostot 50.000 erissä kesä-elokuulla. Mikä hanke? Talli ja sikalan muutos, kattojen korjaus?

Mauno nostaa velkaa 18.8. 50.000, leimavero 900 mk ja vekseli 8.1.51 50.000 mk (3.500 euroa)

Maksetaan lainan 13028 300.000 mk korkoa 10 % 1/11 -1/5 15.195 mk. Ilmajoen Säästöpankkiin.

Ostetaan kirjahylly 7.000 mk, Kirkollisvero 3.890 mk.

Sodan jälkeen päästiin inflaation vuoksi eroon veloista ja muutamia vuosia oli täysin velatonta aikaa.

Tilan jakoon liittyvät toimet tuovat taas velkaa ja summat ovat saman

Martin ristiäiset heinäkuussa 1951

Vasemmalta Tuulikki, Suoma, takana Ilmari, Leena Kaarinan sylissä, Mauri, edessä Kaisu Västi, Annikki, Inkerin sylissä Martti, edessä Juho ja Katariina sekä Esa Santalahti. Inkerin takana isä Mauno, Raili Santalahti, Vieno Västi ja Edla Rinnemaa (Kaarinan äiti), takana Lauri Västi, Kaisu ja Paavo, edessä Emil Rinnemaa (Kaarinan isä), hänen vieressä Maurin tytär Annikki.

Kuvat ovat selvästi parantuneet sitten Leenan ristiäisten ja nämä kuvat ovat varmasti Sointu Rinnemaan ottamia, joka olikin sitten perheemme hovikuvaaja jonka otoksia nähdään tässä kirjan loppuosassa useita.

,inflaation vaikutuksesta suuren tuntuisia, mutta ovat kuitenkin hyvin kohutuullisia tilan liikevaihtoon nähden.

Äidin aikaan velat olivat pieniä ja elämä vaatimatonta, vaikka metsästä olisi voinut saada tuloja.

Ostaessani tilan ja aloittaessani peltöjen ja rakennusten kunnostuksen velkaa taas tuli ja päästiin sitten lähes velattomaksi, kunnes Trahteerin rakentamiseen otettiin jopa liikaa velkaa ja riskiä, jotka eivät onneksi realisoituneet ja täysin velattomaksi pääsin vasta 60-vuotiaana.

Joten samat vaiheet toistuvat tilan historiassa useaan otteeseen.

Mauri ylennetään Vääpeliksi 6.10.1951.

Sotilasura etenee varastonhoitajaksi ja kersantin toimeen ja vääpeliksi ja sotilasmestarin toimeen 1953. Ylivääpeli ja tek-

nisen koulun opettaja 1957. Lentokone-mestari 1960 ja korjaamon johtaja ja ero puolustusvoimista 16.8.1961.

Kuului Ilmasotakoulun alipäällikkö-kerhon johtokuntaan 1946-47, sihteerinä 1955-56, puheenjohtaja 1956-57. Kerhon kuoron jäsen perustamisesta alkaen.

Ilmavoimien komentaja on myöntänyt Suomen lentomerkkin tähystäjälle honoris causa tunnukseksi uutteruudella ja innolla pitkän palvelun aikana Ilmavoimissa suoritusta työstä. (SK:n pky no 3/2.4.59)

12.6.1931 -16.8.1961 ura siis yli 30 vuot-

ta.

Lokakuun 14 pv myydään Puistolan tila (määräala) Ilmarille, Aatolle ja Maurille kauppahinta 750.000 mk, josta kukin maksaa 250.000 mk. Kauppahinta maksetaan siten, että Aatto ja Mauri maksaa myyjien velkaa Ilmajoen Säästöpankkiin ja Ilmari maksaa samaa velkaa 100.000 mk ja luovuttaa myyjille omistamansa tilan Alamaa 3:122.

Myyjät pidättävät Inkeri Kuhnalle ja Suoma Koskenkorvalle vapaan elinikäisen asunto-oikeuden. Inkerille 2 huonetta ala-

kerrasta ja Suomalle 1 huone yläkerrasta.

Talon arvoksi tuli nykyrahassa 25.000 euroa. Ilmari oli ostanut Alamaa tilan -45 40.000 mk kauppahinnalla (5.200 euroa) ja nyt sen arvoksi tulee 150.000 mk (5.200 €), joten inflaatio on huomioitu ja Ilmari sai tontin arvonnousun hyväkseen.

31.5.1951 pidetään ensimmäinen halkomistoimitus Maunon ja Paavon kesken.

Todetaan lainhuudot: Pankilta ostaminen ja sitten Aaton osuus eli kumpikin omistaa ½ tilasta:

Koskenkorvan tilan 3:126 koko ennen halkomista: Viljeltyä maata 54.46 ha, viljelykelpoista 1.21 ha ja metsämaata 229.37 ha yhteensä 285,04 ha.

Uskottuina miehinä, kunnan valitsemina ja vakuutuksen antaneita: Yrjö Ranto ja Juho Antila.

Todetaan rajat selviksi ja edellinen lohkominen on tapahtunut: 1949 17/11 3:126 lohottu osiin 129 ja 3:141 ja että tilasta on maanhankintalain velvoittamana ja vapaaehtoisilla kaupoilla myyty peltoa 19.5 ha ja metsää 26.5 ha.

Kun kartat olivat vanhoja ja niissä paljon muutoksia, päätettiin tila uudelleen kartoittaa ja sen tekijäksi määrättiin maanmittausinsinööri Pentti Mäki-Hakola. (myöhemmin kansanedustaja, kuvassa)

Hintapoimintoja:

Balder ohra 17 mk/kg (siemen) muuten 6 mk/kg, sianliha 165→200 mk/kg, lehmä 120 mk/kg, peruna 5.25 mk/kg myös 6.00 mk/kg, lammasta myyty paljon 140 mk/kg onkohan Paavon osuus teurastettu, sillä harjoittelusopimuksen mukaan harjoittelutilalla lampaita pitää olla.

Betoniputki 6" 90 mk.

Nykyrahassa tämä betoniputki on 3.10 €, vuonna 1922 hinta oli 5.59, 1929 2.14 ja 1940 2.28 euroa, joten Juho Kuhnin aikaan toiminta oli vielä hyvin kannattavaa ja sitten se lopetettiin, kun suurtuotanto laski hinnat tässä olevalle tasolle.

Lypsykone 56.000.- (Paavon talolle toinen kone?) Lunastettu 50.000 mk vekseli.

Sähkö 5 kk 17.254 mk, bensiini 33 mk/litra (1.14 €/litra nykyrahassa)

Palkkakirjanpitoa 1951:

Harjoittelijat Päivi Visti ja Hellin Kalliosaari á 12.000 mk koulurahaa.

Esko Kaunismäki Talvikausi 74 pv 400 mk ja 72 pv 460 mk ja

kesäloma 6x 600 mk = 66.320 mk. vero 4.020 mk.

Kalle Mannila 2.5. töihin 34 pv 325 mk, 80 pv 400 mk ja 23 sisä- ja navettapäivää 350 mk yhteensä 51.100 mk.

Rakennusmiesten palkkojen kohdalla esiintyy työkalukorvaus 30 mk/pv.

Heikki Reinikka 28.5–51 56 pv 400 mk, 79 pv 450 mk (25–27 pv/kk) 57.950 mk, vero 1179 mk/kk, ruokaraha 470 mk ja loma-korvaus 6.600 mk.

Karjakko Esteri Hirvilammi talvikausi marraskuu – 10.4.51, 4 kk 9.700 mk 1 kk 11.000 mk ja huhtikuu 3.500 mk, kesäloma pv 5 á 500 mk maksettu 10.4. 55.800 mk, työnantajan osuus verosta 3 x 505 mk 1.515 mk.

Uusi karjakko Anja Salo 5.4 töihin 9.700 mk/kk, vero 1.380 mk/kk

Irene Kankaanpää 5.200 m/kk 6 kk 5.200 mk ja 6 kk 6.000 mk 67.200 mk verot 8.080 mk.

Aino Ojaniemi 5.12. 50 4 kk á 6.000 mk= 24.000 mk.

Anja Salo 10.4 -51 huhtikuu 6.400 mk, 6 kk 9.560 mk/kk 57.360 mk 5 pitämätöntä vapaapäivää á 450 mk yhteensä 66.010 mk maksettu 1.11. -51.

Sanna Heinonen 16.9. -50–12.3 -51 60 pv 350 mk ja 29 pv 325 mk = 27.425 mk. Otettu kengät, nahkasaappaat, laitumen vuokra, heinää 600 kg á 5 mk, maitoa 80 ltr á 3 mk ja tontin hinta 10.000 mk, joten rahassa 8.170 mk. Harvennus turnipsi 0.78 p/m = 1.386 mk, lanttu 1 mk/ m 3.192 mk, rehukaali 1 mk/ m 3.108 mk yhteensä 4.568 mk.

Syyskaudella 42,5 pv 350 mk m 50 pv á 400 mk ja 13.5 pv á 350 mk, poika töissä 6.5 pv á 200 mk ja kinkun palvaaminen 400 mk yhteensä 41.300 mk

Laina Ilona Erkkilä 15.3 -51 5.5 kk 6.500 mk /kk ja 6 lomapv. 3.000 mk 38.750 mk.

Vuonna 1950 esiintyneitä 800 mk päiviä ei enää ole – eli olisiko ne vain rakennusmiesten palkkoja?

Henkikirjoitus ilmoitus 1951 täytetty tammikuussa 1952:

Mauno, Kaarina, Leena, Martti. Suoma Koskenkorva, Inkeri Kuhna, Aatto Saarakkala ja Heikki Reinikka työmiehiä, Anja Salo karjakko, Laina Nikko ja Laina Erkkilä kotiapulaisia.

Poismuuttaneita: Aili Esteri Hirvilammi, Esko Kaunismäki, Aino Ojaniemi ja Irene Kankaanpää.

Poismuuttaneissa ei ole kuitenkaan Paavon perhettä, joka oli ollut mukana vielä edellisessä ilmoituksessa? Karjan jaosta päätellen muutto on tapahtunut kesällä 1951.

Paavo, Katariina ja Annikki muuton jälkeen 1952

Paavon talo: Talo on rakennettu puolivalmiiksi jo 1925 ja siinä on ollut vuokralla mm. kansakoulun luokkia 1938 -40 ja varmaan muitakin vuokralaisia esim. evakkoja, koska vuokratuloja kirjataan ajoittain monesta kohteesta.

Ulkorakennuksien piirustukset olivat vuodelta 1927, kuten edellä kuvista ilmeni, mutta sellaisenaan niitä ei toteutettu, kun ne vihdoinkin 1950-51 rakennettiin. Kuvissa aiemmin näkyin juuri remontoitu asuinrakennus ja uusi ulkorakennus toisesta päästä

Inkeri saa eläkepäättöksen vuodelle 1952:

Peruseläke 3.500 mk, lisäeläke 28.160 mk, maksetaan 7.915 mk / ¼ osa vuodessa 1.4.52 lukien. Nykyrahassa 90 euroa/kk ! Mauno maksaa lisäeläkettä syytinkin, se osallistuuko Paavo tähän, ei selvinnyt. Vielä Maunon perikuntakin maksoi tätä 400 euroa vuodessa ja asumisoikeus oli Puistolaan, jonka rappusilla tässä istuvat Paavo, Tuulikki, Juho, Inkeri ja edessä Katariina ja Annikki. Vuosi voi olla myös 1951?

Halkomisen seuraava kokous pidetään 18.4.1952. Kartta on valmistunut ja luokituksen pohjaksi esitetään viljavuustutkimuskarttoja, joista selviää maan happamuus ja ravinnetilanne, mutta kun maa on vielä roudassa, siirretään arviointia kesään.

Kartat ovat seuraavilla sivuilla.

MAAREKISTERIOTTEEN JUOKSUTUS:

1772 Koskenkova no 3 1.0000 Halottu osiin 3:1-3:3
1862 3:2 yhdistetty 3:3 kanssa erotettu palstatilat 3:4 → 3:8
3:3 josta murrettu palstatilat 3:19 ja 3:26 Yhdistettynä
3:2 kanssa erotettu palstatilat 3:4 → 3:8 1922 §15/8
Valtiovarainministeriön kirjeellä 17/5 22 no 3626 mu-
kaan yhdistetty Rn:o 3:37 kanssa yhdeksi tilaksi 3:40.

KARTTA
KOSKENKORVAN tilan RN³ 141
kaikista tiluksista KOKKOLAN kylässä ILMAJOEN
kuntaa VAASAN läänissä

Tilukset mitatut halkomista varten v. 1953 tilusvaihdon Kosken
tilan RN³ 353 ja tämän tilan välillä toimitettui vuonna 1954
sekä halkomisen suorittanut ja rajat maalle pyykittäneet vuosina 1953-54
maanomistusinsinööri Matti Pulkkinen
Meriti Pulkkinen

Toimitus N° 75270

I Karttaosa

Tilusvaihdon selitelmä

Tm	Tilan ja sen omistajan nimi
3 53	Koski, Jaakko Valdemar ja Jenny Maria Koski
3 141	Koskenkorva, Mauno ja Beava Koskenkorva

Tilusvaihto

Tilusvaihto tarkastettu ja maanomistajien
merkittävien tilusvaihtojen
Vuosien 1953, 1954, 1955, 1956
25 p:nä toimitettu v. 1956
J. Pulkkinen

Tilusvaihto

Tilusvaihto tarkastettu ja maanomistajien
merkittävien tilusvaihtojen
Vuosien 1953, 1954, 1955, 1956
25 p:nä toimitettu v. 1956
J. Pulkkinen

Selitelmä

Tm	Tilan ja sen omistajan nimi	Pi
3 141	Koskenkorva, Mauno Mikko Koskenkorva	5 141
3 141	Kuhna, Beava Jaakko Koskenkorva	6

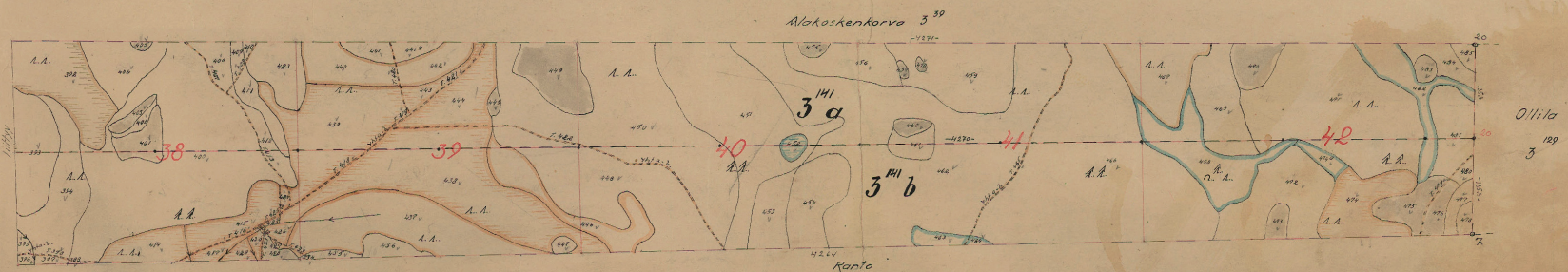
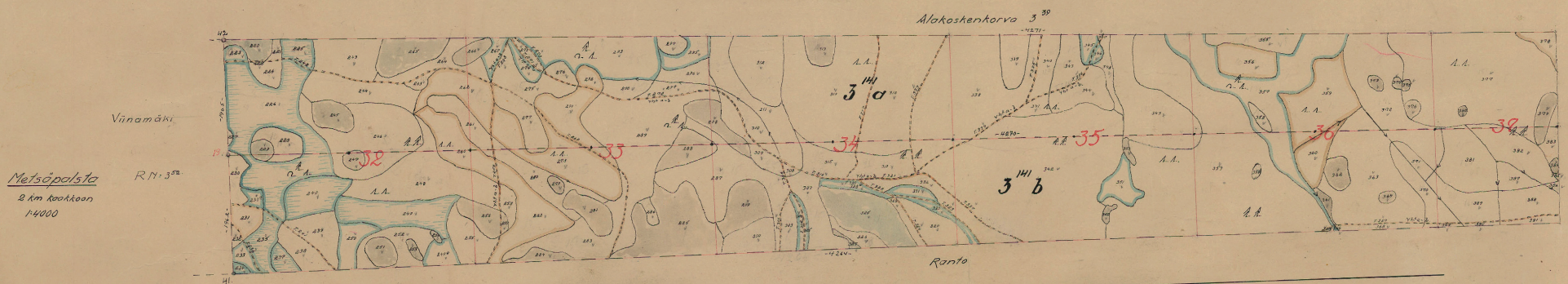
Halkomus-
Halkomus tarkastettu ja maanomistajien
merkittävien tilusvaihtojen
Vuosien 1953, 1954, 1955, 1956
25 p:nä toimitettu v. 1956
J. Pulkkinen

Mittakaava
1:2000

KARTTA
KOSKENKORVAN tilan RN. 3¹⁴¹
 kaikkista tiluksista **KOKKOLAN** kylässä **ILMAJOEN**
 kuntaa **VAAASAN** läänissä

Tilukset mitannut halkomista varten v. 1953 tilusvaihdon
 Kosken tilan RN. 3³³ ja tämän tilan välillä toimittanut vuonna
 1954 sekä halkomisen suorittanut ja rajat maalle pyykittänyt
 vuosina 1953-54 maanmittausinsinööri *Matti Pulkkinen*
Matti Pulkka

II Karttaosa

Mittakaava
 1:4000
 1:2000

Ilmajoki 3⁵

1900 3:8 Pukara palstatila, joka yhdistetty 10/10 23 Rn:o 3:40 kanssa yhdeksi tilaksi.
 1909 11/5 3:14 ynnä palstatila 3:5 sekä osa palstatiloista 3:4 ja 3:8 murrettu 3:27, 3:30, 3:31 palstatilan erottamisessa jaettu osiin 3:36 ja 3:37.
 1921 1/9 3:37 15.8.1922 VM kirjeen mukaan yhdistetty Rn:o 3:3 kanssa yhdeksi tilaksi rekisteröity no 3:40.
 1922 15/8 3:3, 3:37 ja 3:40
 1923 10/10 3:8 joista murrettu palstatilat 3:19 ja 3:26 VM päätöksen mukaan 10/10 1923 no 6352 mukaan on Rn:o 3:8 yhdistetty tähän tilaan. Lohkomisessa jaettu osiin 3:44, 3:54
 1925 19/2 3:54 lohkomisessa jaettu osiin 3:55 ja 3:56
 1925 9/10 3:56 lohkomisessa jaettu osiin 3: 57 ja 3:58
 1927 1/9 3:57 per Pukara Ilmari Koskenkorva lohottu osiin 3:73 ja 3:74, 3:58 per Koskenkorva Juho Kuhna lohottu osiin 3:118 ja 3:120
 1943 1/9 3:120 lohottu osiin 3:121 ja 3:123 Mauno ja Paavo
 1948 15/3 3:123 lohottu osiin 3:124 ja 3:126
 1949 17/11 3:126 lohottu osiin 129 ja 3:141

Takana oikealta Ilona Erkkilä, Anja Salo ja Anneli Mäenpää (järjestys vain arvaus), edessä kesällä 1952 Kaarina, Leena ja Martti.

Puistolan tila 3:140 erotetaan omaksi tilaksi 19.8.1952 viljeltyä maata 0.26, muuta maata 0.01 = 0.27 ha. Ja lainhuuto 1/3 osaa kullekin 5.12.1952. (Mauri, Ilmari, Aatto)

Paavolle ja Annikille syntyy poika Pekka-Jussi Paavo 10.5. 1952

Uuden vielä maalaamattoman ulkorakennuksen portaalla potran pojan kanssa Annikki-äiti ja tuntemattomaksi jäänyt apulainen.

Mauno tekee karjanhoitokoulun kanssa harjoittelusopimuksen 21.10.52 4 vuoden ajaksi yhdelle vuosiharjoittelijalle. Todetaan, että tilalla pidetään vähintään 9 lehmää, 4 siitossikaa ja 5 lammasta.

Hintatietoja 1952: Mullin liha 160-180 mk/kg, sianliha 230 mk/kg.

Palkkakirjanpito 1952:

Heikki Reinikka 12.11-51 450 mk/pv 131 pv 58.950 mk lomav 6 x 550 mk = 62.250 mk, vero kuukaudessa 1050 mk. Kesäkausi 140 pv á 500 mk 70.000 mk lomav 3.600 mk = 73.600 mk, vero kuussa 1.050 mk.

Tässä on samoja henkilöitä kuin edellä ja arvelen, että siihen sopisi parhaiten oikealla Ilona (Laila) Erkkilä, keskellä Anneli Mäenpää, (joka oli edellä ehkä vasemmalla?) ja vasemmalla Raija Heinonen, josta myöhemmin lisää.

Anja Salo 5 kk á 10.040 mk 50.200 mk ja 2 pv 450 mk 900 mk = 51.100 mk.

Laina Nikko 3 kk á 5.000 mk 15.000 mk 3 pv 200 mk yht. 15.600 mk.

Aatto Saarakkala 52 pv á 300 mk 12.600 mk 2.2 -52

Anneli Mäenpää 31.3.-52 5.000 mk/kk 21.5 -30.6 välissä 6.500 mk/kk + lisäpalkkaa ja kesäloma 7 x 350 mk yhteensä 37.800 mk.

Jaakko Hietikko, talvikausi, 92 pv á 250 mk 23.050 mk ja kesäloma pv 3 x 350 mk = 24.050 mk. Kesäkausi 148 pv á 250 mk 37.000 mk lomapv 6x 350 2.100 = 39.400 mk.

Henkikirjoitusilmoitus 1952:

Mauno, Kaarina, Leena, Martti, Suoma Koskenkorva, Inkeri Kuhna, Laila Erkkilä kotiapulainen, Tyyne Tanskanen karjakkoo, Anneli Mäenpää apulainen, Aatto Saarakkala, Jaakko Hietikko työmiehiä.

Muutti pois: Heikki Reinikka, Anja Salo ja Laina Nikko.

Yhteisesti Mauno ja Paavo myy tukkeja Koskenkor-

van sahalle 2.2.53 352 runkoa kauppahinta 352.000 mk. (korean suhdanteen aikaan ei ehditty myydä huippuhintaan, hinnat tuli alas jo 1952.

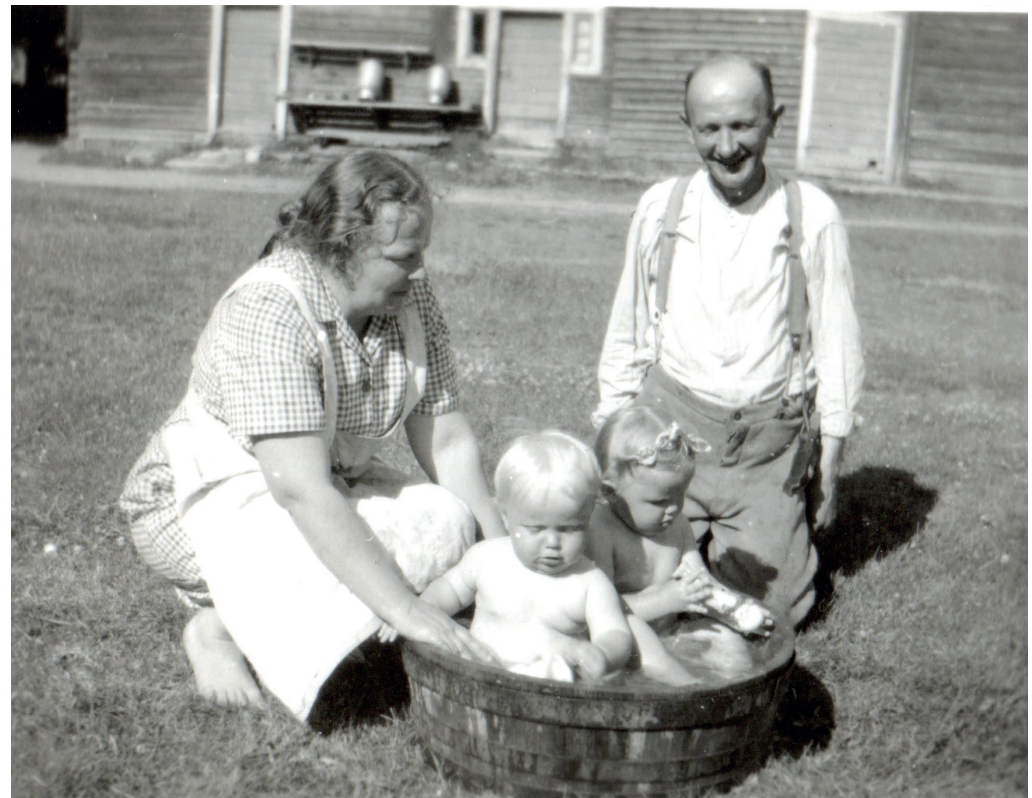
Siementarkastuslaitos toteaa 7.4.53 Louhiohnan itävyys 54 %, ei täytä vaatimuksia.

Nostetaan laina Säästöpankista 24.4 100.000 mk kartanon korjaukseen takaaajina maanviljelijä Suoma Koskenkorva ja Dipl.ins. Seth Silander. (laina maksetaan pois 12.5.1956)

Toukokuun 1953 puhelut soitettu valtaosin Lahteen ja muutama Helsinkiin.

Uuden saunan suunnittelu käynnissä, mutta asia siirtyy ainakin vuodelle 1954.

Nostetaan lainaa 8.5.53 Ilmajoen Säästöpankista 200.000 mk vakuutena Jyllinkosken osakkeet. (maksetaan pois 11.5.55)

Kevät ja kesä 1951
Ylhäällä Marttia
odotellaan ja vel-
jekset kuvaa vuo-
rotellen.

Keskellä oikealla
Leena vaunuissa
samaan aikaan ja
vasemmalla Leena
ja Rinnemaan Edla
ja Emil sekä Soin-
tu-sisar.

Alhaalla vasem-
malla Annikki ja
Juho sekä Ka-
tariina ja Leena
Martin ristiäisten
aikaan.

Alhaalla oikeal-
la Martti ja Leena
1952 Puutarhata-
lon portailla, mu-
kana nyt nukke,
myöhemmin vasa-
ra.

**Halkomistoimituksen kolmas kokous pide-
tään 28.4.1953.** Todetaan peltojen luokituksen
perusteet ja jakolain ehdot ja tunnistetaan tienvie-
restä muutamia tontti-alueita (kartta edellä) ja pää-
tetään sitten mennä maastoon suorittamaan luoki-
tus. Paikalla edelleen samat arviomiehet.

Palattiin kokouspaikalle iltapäivällä ja päätettiin,
että kotipalstan ja välivainion pellot saavat parhaan
pisteluvun 90 / ha ja verrattiin muut lohkot tähän ja
saatiin luokitusesitys, johon tehtiin muutamia tar-
kennuksia. (esitystä ei ole liitetty papereihin)

Jakoehdotus tehtiin seuraavaksi päiväksi. Aluk-
si todetaan, että alueet jaetaan manttaalini mu-
kaan, yhteisiä alueita ei eroteta ja kulkuoikeudet
järjestetään tarpeen mukaan.

Todettiin, että kummallakin oma talouskeskus.

Paavo esittää, että hänen on saatava peltoa
myös jokirannasta Välivainiolta ja myös kotipalstasta (Asema-
vainio) ja muut sitten oman talouskeskuksen ympäriltä.

Mauno halusi kotipalstan ja muut maat Kuivasalon ympäriltä,
se mukaan lukien.

Alajokimaa esitettiin jaettavaksi kahtia tielinjan mukaan ja
metsä kahtia pitkin sarkaa.

Jakaja lupasi näiden toiveiden mukaan jakaa tilan, miten ti-
luskuvioiden järjevä sijoittelu antaa myöden. Lisäksi todettiin,
että kotipeltojen poikki välivainiolle ja Rantoon menevä, joen
suuntaisesti merkitty tie, on poistunut käytöstä jo monta mies-
polvea sitten ja tie kulkee nyt soranottoalueen reunaa ja korvaa
tämän tien, joten se poistetaan kartalta. (tie näkyy vanhassa
kartassa 1860 ja jo 1770).

Vaikka peltojen jako on edelleen vaiheessa uskon, että karja
jaettiin kesällä 1951, samoin muuta irtaimistoa ja osa jäi yhtei-
seksi. Edellä kerrotun harjoittelukirjan merkintöjen mukaan kar-
ja jaettiin siten, että kumpikin saa lehmä, jotka tuottavat saman
verran. Henkilöiden muutto kirjautuu vuoden 1952 ilmoitukseen.

Ensimmäisen ryhmän lehmät olivat: Apila, Hertta, Himmeli,
Leikuna, Leivo, Lippa, Manteli, Onerva, Onni, Pulmu ja Sointu
ja toinen ryhmä: Ahkera, Anti, Juustikki, Kaiku, Keiju, Milka, Pa-
ras, Pyhikki, Siro. Ehkä ensimmäinen ryhmä tulee Maunolle,
vaikka siitä puutuukin Leimu-niminen lehmä, joka on karjassa
vielä 1955 ja saa vasikan, ja tämä lehmä olisi hetkeksi jäänyt
navettaan vielä karjan myynnin jälkeenkin 1956 ja huutokau-
passa on myös aivan erinimisiä lehmiä eli vaihtoa oli aika lailla?

1947- 1950 syntyneiden
lehmien isät olivat Tarmo Ay
13740 ja Jermu Ay15329.

**Sirkalle ja Aslakille ty-
tär Hannele Ingrid Anita
30.12.1953**

Palkkakirjanpito 1953

Aatto Saarakkala 2.11.-
52 alkaen 147 pv á 400 mk
58.800 mk. vero 6.000 mk.
Kesäkausi 152 pv á 400 mk
60.800 mk, vero 9.000 mk.

Jaakko Hietikko 10.11-52
103 pv 250 k 25.750 mk lo-
mapäivät 6 x 350 mk 2100

mk 27.850 mk maksettu 10.4.-53.

Anneli Mäenpää 5.000 mk kuussa 10.11-52 alkaen 4 kk
5.000 mk ja huhtikuu 3.000 mk ja lomapäivät 2.100 mk 28.600
mk, maksettu 18.4. -53 .Pyöristettiin loppumaksu 6.715 mk ta-
san 7.000 mk. Verot 2.160 mk.

Karjakko Tyne Tanskanen 5 kk 10.580 mk, 12 vapaapäivää
á 450 mk ja 5 kesäloma pv 'a 450 mk = 60.550 mk maksettu
4.4. -53

Ilona Erkkilä 6 kk 6.500 mk ja kesäloma ja 6 vapaa pv á 500
mk 6.000 mk = 45.000 mk 1.5. Loppuvuosi 4 kk 7.500 mk ja 17
pv 4.000 mk 8 loma ja vapaa pv 4.000 mk = 38.000 mk.

Sanna Heinonen keväällä 27 pv á 350 mk ja 6.5 pv á 400
mk 12.050 mk.

Aino Mäkiranta palkka 13.510 mk vero 1.980 jää käteen
10.730 mk. Vapaapäivistä 450 mk. töihin 1.4. alkuvuosi heinä-
kuun loppuun palkka ja 12 vapaapäivää 5.400 mk 4 x 10.730
= 48.320 mk. Loppuvuosi elokuu 6.415 mk, syys- ja lokakuu
10.730 mk = 27.875 ja 14 pv á 450 mk 6.300 mk = 34.175 mk
maksettu 4.11.

Reino Talvitie 2.5. -töihin 250 mk/pv ja 1.7 300 mk/pv 48 pv
250 mk ja 104 pv 300 mk = 43.200 mk.

1953 kirjattu Urakkamiehet 52.000 mk ja sitä maksettu 4 erää
ja viimeinen: Ylitöistä 6.000 mk eli yhteensä maksettiin 58.000
mk. Olisko tässä tehty navettaan uusi sikala, saattoi olla myös
kattojen uusintaa, vaikka pärekattoja tyypillisesti uusittiin katto-
kötän muodossa.

Tilan rakennukset jaon aikaan. Sikalasiipi on jo purettu, mutta tallin hirret ovat vielä paikallaan ja siirretään Paavon talolle näihin aikoihin.

Katoista voidaan hyvin huomata, kuinka niitä uusitaan pala kerrallaan. Vaaleana hohtavat on varmaakin hiljattain uusittuja pärekattoja. Vanha puulato on vielä jäljellä, joten sen purkaminen tapahtuu 1950-luvun puolivälissä. Minä en muista siellä leikkineeni. Aitan katto on asbestilevyjä joiden päälle laitettiin kolmiorimahuopakatto ja sitten Trahteerin makuuaitaksi muuntumisen myötä se uusittiin kokonaan palahuopakatoksi. Pärekatot uusittiin 8-12 vuoden välein. Uusittavaa näyttää taas olevan.

Rankkisopimus 2.11. 1953 300 l/ pv perunarankki 20 p/l ja viljarankki 30 p/litra.

Eemil Rinnemaa lunastaa sukuhaudan vanhalla hautausmaalla lohko IV no 180-180-181 ja hautaan 180 haudataan 23.11.-53 Edla Rinnemaa. Alueen koko on 6 m2 ja hinta 18.000 mk, joka maksettu 23.11.

Vuoden jälkipuoliskon sähkölasku 4 mittaria yhteensä 889 kw tuntia ja 13.662 mk, josta perusmaksu 6.550 mk, käyttö 8 mk / kwh (0.27 euroa)

Mauno tekee verovalituksen taksoituslautakunnalle vuodelta 1953. Verottaja on keksinyt lisätä tilan varallisuusarvoa tonttiarvolla 1 ha alalta 100 mk/m2 eli miljoonalla markalla. (Veropohja kasvoi näin 20 %).

”Aluehan on melkein kokonaan Koskenkorvan Saha oy:n lautatarhan saartama ja kun lisäksi on alavaa ja märkäperäistä, ei ainakaan asuntotontteja kukaan halua ostaa, paitsi ehkä

kylätien kohdalla ja siitäkin vain 20-30 aarin alueelta. Saha ei enää tarvitse aluetta, kun tilaa on riittävästi ja heillä on nosturi, jolla voi tehdä miten korkeita taapeleita hyvänsä.

Kun vertaa verotuslautakunnan merkintöjä Koskenkorvan taajamassa yleensä, on tämän alueen tonttiarvo todella kohtuuton, kun jo nykyisenkin rakennetun tilan tontin kohdalla on merkintä 4.500 m2 á 100 mk, on se kaksi kertaa korkeampi kuin esim. veljeni Paavo Koskenkorvan tontin arvo koulun vieressä, niin mielestäni se on riittävästi verotettuna minun osaltani.

Lisäksi huomautan, että halkomisessa, joka tilalla on juuri tehty, ei tuota tonttiarvoa ole tunnistettu vaan alue on tavallista peltomaata. Halkomisen suoritti maanmittausinsinööri M. Plukka.

Tämän perusteella anon, että 1.000.000 mk tonttiarvon lisäys kokonaan poistetaan. (35.000 nykyeuroa)

Kaiken aikaa saa maksaa liikaa veroa maasta, jota käytän vain viljelystarkoitukseen.”

Viinatehtaalle se sitten myytiin lähes pakon edessä, kuitenkin hyvään hintaan 1970. 40.000 mk/ ha (nykyrahassa 65.000 euroa/ha yht 2.8 ha)

Kiistelty ja verotettu asemavainio

Tässä oikealla ehkä viimeinen Kaarinan äidin Edla Rinnemaan käynti Koskenkorvalla kesällä 1953.

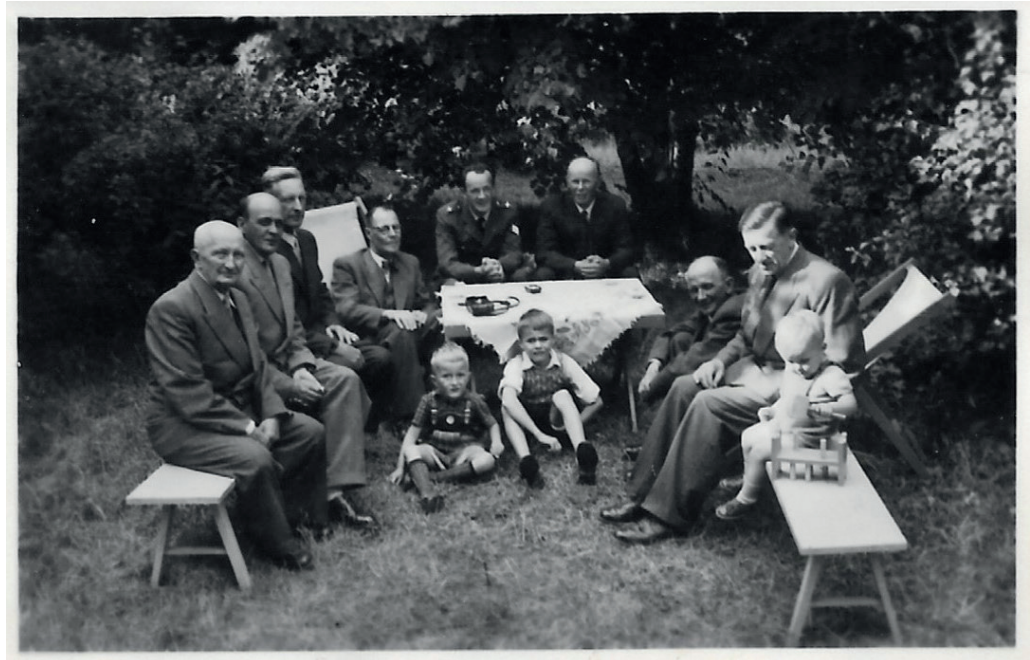
Ylhäältä vasemmalta Ida Könni, Edla Rinnemaa, Haaviston mumma (Kaisun äiti?), Tuulikki, seuraava rivi vasemmalta Kaisu, Vieno Västi, Könnin tyttäret Sirkka ja Tuttu, heidän edessään Kaarina, Inkeri ja Annikki (Tuulikin ja Maurin tytär) ja aivan edessä Leena ja Esa Santalahti. (Vieno Västin tyttären poika)

Kosti ja Ida Könnihän viettivät kesää vuosikymmeniä Koskenkorvan koululla ja ovat mukana useimmissa kuvissa. Västin sukulaistalon Lauri tuli tehtaalle töihin ja olivat mukana ja myös heidän lapsensa Raili Santalahden perhe vietti kesää usein Koskenkorvalla.

Kuvapari tuolle yllä olevalle on varmaan tässä. Vain Esa Santalahti on päässyt molempiin. Vasemmalta Emil Rinnemaa, Ilmari ja Kaisun isä?, Kosti Könni, Mauri ja Paavo, syvällä istuu Mauno ja penkillä Martin vieressä Lauri Västi. Maassa istuu Esa ja Juho.

Ja hyvin näkyy Martilla pysyvän vasara kädessä jo 2-vuotiaana, ja sitä heilutellaan vielä 70 vuotta myöhemmin vaikka hieman lyhemmin iskuin.

Nämä kuvat kertovat hyvin kesän vietosta Koskenkorvalla 1950 ja 60-luvuilla. Sukulaisia kerääntyy viettämään kesää ja usein paikalla oli runsaastikin väkeä, kuten myöhemmistä kuvista myös ilmenee.

Vuoden 1954 ennakkoverot olivat 41.400 mk.

4.1.1954 Mauno maksaa 7.500 litraa rankkia á 30 p 2.250 mk (eli melkein meni 2 kk valvojan palkka)

19.2.54 Mauno tekee sokerijuurikkaan viljelysopimuksen Länsi-Suomen sokeritehdas Oy:n kanssa 0.5 ha alalle, toimituksen osuuskaupan kautta ja pankkiyhteytenä Koskenkorvan osuuskassa ja varataan leikettä koko viljelijäosuus, joka toimitetaan rautateitse.

Aslak Heikel, sisar Sirkkan puoliso, on täällä hommissa ja saattoi vaikuttaa sopimuksen saantiin?

Halkomistoimituksen kolmas kokous pidetään 9.4.1954 (taas meni vuosi)

Paikalla Mauno ja Paavo ja uskotut miehet Yrjö Ranto ja Juho Antila sekä tilan Koski 3:53 omistajat Jaakko ja Jenny Koski.

Ensin suoritettiin tilusvaihto Kosken tilan kanssa rajan oikaisemiseksi samansuuruisin pinta-aloin.

kousta jatkettiin 21.4., jossa esiteltiin uudelleen ryhmiteltyt palstat (mitä muutettiin, ei kerrota) jotka hyväksyttiin. Arvelen, että Paavo sai enemmän peltoa larvassa?

Mauno sai kotipalstan kokonaisuudessaan ja välivainion ja larvasta peltotien eteläpuolen alkupäästä laskuun saakka ja sen takaa neljä sarkaa seuraavaan laskuun saakka. Alajoelta tien itäpuolen palstan ja metsästä pohjoisenpuolen, eli viisi palstaa. Tilan 3:141 jakomerkki a) nimeksi tulee Koskenkorva

Paavo sitten vastaavasti loput larvasta eli peltotien pohjoispuolen tontista eteenpäin ja eteläpuolelta Maunolle tulleesta osasta eteenpäin.

Alajoelta lännen puolen palstan ja metsästä eteläpuoleisen saran. Ja vielä erillisen turvepalstan eli 6 palstaa. Jakomerkki b) nimeksi tulee Kuhna.

Pyykitys jätettiin myöhemmäksi ja rakennetaan 11 uutta kivi-
pyykkiä ja lisäksi metsään viisarikiviä tarpeellinen määrä.

Kartanojakoja ei tarvita, kun kumpikin asuu omaa kokonaisuutta ja metsätiliä ei tehdä, vaan kumpikin saa alueensa sel-
laisenaan, samoin pellot.

Maarekisterin rasiitteet jäävät Paavon osuuteen.

Jakokartat ovat edellä sivuilla 16-17.

25 §.

Asiallisille esitettiin uudet kartalle lasketut palstat, joiden suhteen syntyi pitkäväteinen keskustelu ja sovittelu, mutta yksimielisyyteen ei päästy sillä erimielisyyden aiheuttajana oli etupäässä n.k Asemavainio minkä palstan kumpikin jako-osakas olisi tahtonut itselleen.

26 §.

Kun asiasta ei päästy monien sovitteluyrysten jälkeen yksimielisyyteen, ilmoitti allekirjoittanut, että tila jaetaan vielä kerran ja näytetään palstat asiallisille 21/4 1954 klo 10 samassa paikassa ja lopetetaan kokous tähän. Aikaa kului kokoukseen 1.0 näiviä.

Toimituspaikalla, aika kuin yllä.

Viran puolesta:

Maanmittausinsinööri

Martti Plukka

Uskotut miehet:

Yrjö Ranto

Juho Antila

Toimituspaikalla, lokakuun 20 päivänä 1954.

Viran puolesta:

Maanmittausinsinööri Martti Plukka

Paavo Koskenkorva

Mauno Koskenkorva

Jaakko Koski

Jenny Koski

Uskotut miehet:

Yrjö Ranto

Juho Antila

Ko-

Hintoja: sianliha 180 mk/kg, mulli 200 mk/kg, peruna 6 –14,50 mk/kg, kaura 21–19 mk/kg, Heinää 5.50 -6 mk /kg. ruis 31 mk/kg.

Mauno saa Sosiaaliministeriön kansliatoimistosta palkkaa tarkastajan tehtävästä 5.400 mk /kk, josta veroa 1.080 mk. (180 euroa/kk)

Ilmari siirtyy lisalmesta Kemin Alkon johtajaksi 27.4.1954. Johtajalle oli varattu 76 m2 täysin varusteltu asunto kohtuu vuokralla. Toiminta lisalnessa kesti yli 16 vuotta.

Siirtyminen Seinäjoelle tapahtuu tammikuussa 1958, kun Antti Isotalo jää (viimein) eläkkeelle. 25 v kierros päättyy paluuseen kotiseudulle kuten jo kauan sitten oli luvattu ja toivottu, mikä kirjeistä ilmeni. Eläkkeelle Ilmari siirtyy 31.8.1968. Omaa eläkemökkiä ei siis rakennettu, vaan puutarhatalon / Puistolän 1/3 osuus toimi hyvin sen sijaisena.

Vasemmalta Ilmari, Vieno ja Kaisu, edessä kivellä istuu Lauri ja Kaisu sekä maassa Raili Västi/ Santalahti. Oikealla oleva nainen jää tunnistamatta, mutta voisi olla Maija Silander.

Säästöpankin lainasta maksetaan korkoa 5.8.54. Pääoma 500.000 mk ja korko 8.25 % 20.625 mk. Pankki ilmoittaa:

”Nykyisen pääomakadon takia on säästöpankin hallitus pakotettu vaatimaan seuraavien koronmaksujen yhteydessä lyhennystä lainapääomaan. Säästöpankin hallitus.”

Sama teksti myös toisessa 300.000 mk lainassa 1.7. sama korko = 12.375 mk. Oli vielä kolmaskin laina 200.000 mk? Oli myös useita vekseleitä 40 -50.000 mk.

Näiden velkojan käyttökohde ei selvinnyt, mutta jakoon liittyviin kuluihin ja remontteihin ne varmasti ovat menneet. Vaihe, jossa oltiin velattomia on siis taas taakse jäänyt vaihe ja seuraava perikuntavaihe taas johtaa vaaran vuosiin.

Inkeri menee Tampereelle Sirkän avuksi 16.9.54 hoitamaan Hannelea, kun Aslak on tykistön kertausharjoituksissa Lohtajalla 25 vrk.

Palkkakirjanpitoa:

Sanna Heinonen 41,5 pv 350 mk ja 24,5 pv 400 mk = 24.150 mk ja lisäpäiviä jonkun verran, kirjanpito sekaista mainitaan myös Liisa Heinonen ja poika (Vesa)

Reino Talvitie talvikausi 141 pv á 300 mk 42.300 mk. Kesäkausi 29 pv á 400 mk 11.600 mk ja kesäloma 2.800 m = 14.400 mk.

Antti Valkama 30.6. -54 350 mk/pv 105 pv x 350 36.750 mk

Aatto Saarakkala talvikausi 147 pv á 350 mk 51.450 mk maksettu 1.5, vero 1.350 mk/kk. Kesäkausi 143 pv á 400 mk 57.200 mk. Aaton verolappu vuodelta 1954 veron peruste 1.408 veroäyriä ja kirkollisvero oli 1.970 mk.

Marjatta Vuorenmaa 6 kk 6.500 mk = 39.000 mk 1.5. asti ja 6 kk 39.000 mk 1.11. asti. Martta Saarimäki 6 kk 8.000 mk 48.000 mk ja 6 kk 8.000 mk 48.000 mk. Karja-apulainen, esiintyy merkintä punaisenristin arvat 660 mk – taisi Kaarina olla asialla?

20.10. haetaan ilmoituksella karjakkoo Vaasa- ja Ilkka-lehdessä 1.050 mk.

Kalervo Kallio kirjoittaa Washington D.C 25.6.1954

Hajamielinen kuvanveistäjä oli unohtanut antaa patsaan perustamisen ohjeet, jotka nyt ovat Helsingissä ja ateljeen hoitaja lomalla, joten kirjeessä annetaan ohjeita miten asiat tulee hoitaa. Patsaan jalustan tekee Jaakko Mäkinen Kurikasta (puhelin 192), joka kertoo jalustan mitat ja tuo jalustan ennen 10.7.

"Ilmansuunnan minne lakeuden raivaaja kävelee varmaan muistatte, kasvojen puolelle tulee lyhempi mitta. Paikan päällä se asia selviää parhaiten.

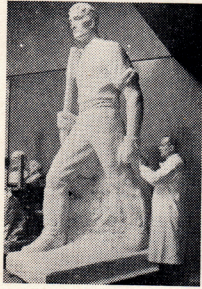
Perustuksia varten kaivetaan 150 cm syvä monttu, joka täytetään säästöbetonilla ja sen päälle (maan pintaa korkeammalle) tulee 40 cm paksuinen rautabetoni laatta ristiin raudoitettu."

Patsas oli 500-1000 kg painava ja taidevalaja Halosella oli se valmiina ja lupauksen mukaan toimittaa sen ennen 10.7. Pyydettiin ottamaan yhteyttä puhelimitse ja suullisesti sopimaan molemmille sopivan ajan. Ehdotettiin, että paikalleen patsas tuotaisiin vasta vähän ennen juhlaa, mutta ympäristö tulee laittaa valmiiksi heti valamisen jälkeen.

"Toivon että ymmärrätte hajamielisyyteni, kun minulla on niin monta rautaa tulella ja niin monessa paikassa ja maassa. Kunnioittaen Kalervo Kallio."

Kuvassa varmaankin Jaakko Mäkinen viimeistelee patsaan asennusta ennen juhlaa. Jos Juho Kuhnalla oli aivan ratkaiseva osuus Ilkan patsaan ja Nuijamiesten muistomerkin hankinnassa, oli Maunolla tärkeä osuus Maamiesseuraliiton puheenjohtajana Raivaajapatsaan hankinnassa, kuten tästä kirjeestä ja seuraavan sivun tekstistä ilmenee.

Ilmajoen vanhan Maamiesseuran muistomerkki

Vuonna 1803 joulukuun 11. pñä kokoontuivat Ilmajoella Peltola-
niemen taloon ev.-luutn. Otto R. Meurman, pastori J. G. Topelius (Sakari Topeliuksen setä), pitäjänkirkuri Antti Schö-
ring, Seinäjoen Törnävän rautapruukin omistaja K. A. Wasastjerna, maist. Salomon Hanelles, khra Niilo Lagus ja
Korven kartanon omistaja, luutn. K. K. Borgeman ja perustivat
ILMAJOEN MAAMIESSEURAN. Näin syntyi Pohjoismaiden en-
simmäinen maamiesseura, jonka toimiala laajeni niin, että sen vai-
kutukset aikanaan voimakkaana herättäjänä tuntui Oulusta Turkuun

saakka. Sen arvovaltaa kuvaa sekin, että keisari Aleksanteri I vuonna 1819 Suomessa käydessään
"armossa antoi" seuralle valtioavun, samoin sekin, että Vaasan läänin maaherrat katsoivat kun-
niakseen saada olla Ilmajoen Maamiesseuran puheenjohtajina.

Ilmajoen Maamiesseuraliitto on tohtori Oiva Jääskeläisen aikanaan tekemän esityksen
mukaan katsonut velvollisuudekseen pystyttää arvokkaan muistomerkin tämän Suomen ensimmäi-
sen maamiesseuran perustajain kunniaksi ja on patsas tilattu taiteilija Kalervo Kalliolta, joka
parhailleen valattua pronssiin tätä luomaansa taideteosta.

Veistos on 3 m korkea ja esittää kuokkamiestä, ja se tulee 2 m korkuiselle kivipaasijalustalle, jo-
ten muistomerkin korkeus tulee olemaan 5 metriä. Sen hinta taiteilijalta on 3.5 milj., lisäksi pohja,
perustus sekä ympäristötyöt, joten muistomerkin kokonaiskustannukset nousevat huomattavasti
yli 4 milj. mk. Rahoituksen järjestäminen on erittäin vaikea. Toimikunta on antanut talousneuvok-
setar Fanni Uotilan ja mo: Mauno Koskenkorvan ja Sakari Pojanluoman tehtäväksi kääntyä val-
takunnan talousjärjestöjen puoleen pyynnöin, että k.o. järjestöt vuosivoitoistaan lahjoittaisivat va-
roja tämän taloushistoriallisen suurimerkityksellisen arvokkaan muistomerkin aikaansaamiseksi.
Se tullaan paljastamaan Maamiesseuran 150-vuotisjuhlissa Ilmajoella kesällä 1954.

Raivaajapatsas paljastetaan Ilmajoen näyttelyssä 1954. Kos-
kenkorvan tila on Juho Kuhnan ja Veljesten ja nyt Mauno Kosken-
korvan kautta ollut hyvin merkittävässä roolissa kaikkien Ilmajoella
pidettyjen maatalous- ja karjanäyttelyiden toteuttamisessa ehkä
yhtä lukuunottamatta, josta kerrottiin edellä.

Näyttelyportin reunalla olevat "lipunmyyntikojut" ovat edelleen
paikallaan ja opastinkaappi Ilmajoen museolla. Rakennushankkei-
den kautta maanpinta on noussut niin, että kiviosuudesta on enää
näkyvissä 3-4 kivikerrosta. Kunnantalo on rakennettu kokonaan uu-
destaan, mutta on edelleen lähes samalla paikalla.

Ilmajoen Maamiesseuran 150-vuotisjuhlaan

Ilmajoen Maamiesseuran 150-vuotisjuhlaan

Maatalousnäyttelyyn

Ilmajoella 13.—15. 8. 1954

Suuri-Ilmajoen maatalouden harjoittajat Suomen Talousseuran suorittaman edistämistien vaikutuksesta yhtyivät ensiksi, perustan 1. 12. 1803 Suomen vanhimman, Ilmajoen Maamiesseuran (Landtmanns Sällskapet i Ilmola), jonka päätarokkueksena oli koota maataloudellisia tietoja, ja käyttää niitä omien kokemuksen saavuttamiseksi, ottaa vaarin taloudenhoitotavan puutteellisuuksia omassa kotiseudussa ja tutkia sekä etsiä keinoja keinoja niiden auttamiseksi sekä taloudellisia kokeilla tehtä havaintoja uusien keksintöjen ja tietojen luottavuudesta ja sovel-tuvaisuudesta tiille paikkakunnalle, kuten silloinen sano-malehti Seurastamme kirjoittaa. Tämä Seura onkin näiden nykyajan terveen maalaiskulttuurin liittyvien yhteistoiminnan uranuurtajia maassamme ja sellaisena kaiken maaseudulle ulottuvan taloudellisen ja sivistyksellisen toiminnan esikuva.

150-vuotiaan Ilmajoen Maamiesseuran perustajia ja tämän lakeuden raivaajia kunnioittaen katsoo ilmajokinen

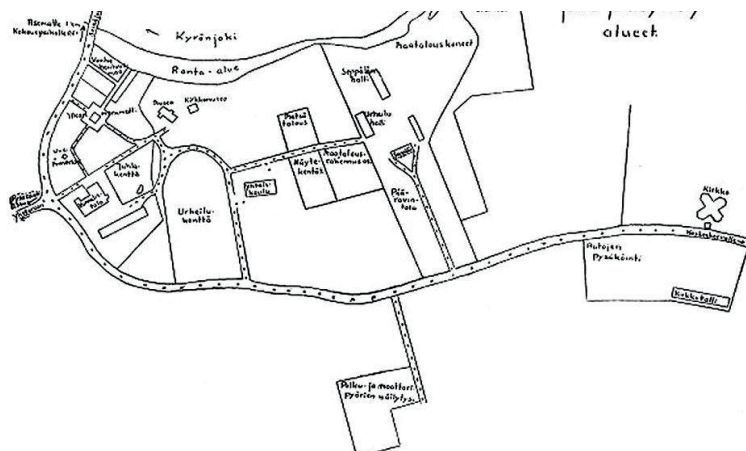
maatalousväki velvollisuudekseen pystyttää heidän muistolleen muistomerkki Seuran 150-vuotisjuhlissa ja järjestää pitäjän maatalousnäyttely, jossa kaikinpuolin pyritään tuomaan esiin Seuran kottavaa vaikutus maatalouteemme ja siihen liittyvään taloudelliseen ja yhteisötoimintaan kehitystä nykypäiviin saakka seuraten. Toivomme juhlaamme ja näyttelyämme avartavan näkemyskyä historiallisien maatalous- ja kulttuuritoimintaamme ja olevan viittensä nuorelle polvelle tulevaa vastaavaa käytännöllistä toimintaa ajatellen.

Täten kutsumme Ilmajoen maatalousnäyttelyyn osallistumaan pitäjämme alueella toimivia kaikkia maatalouden, sen sivuelinten ja teollisuuden harjoittajia sekä seuroja, yhdistyksiä, liikkeitä, laitoksia ja kouluja. Samoin kutsumme näyttelyymme pitäjämme ulkopuolella olevia liikkeitä, laitoksia, yhdistyksiä ja kouluja, joiden toiminta ulottuu alueellemme.

Samalla kutsumme maatalouden harjoittajia, teollisuuden edustajia ja maalaiskulttuurin ja yhteistoiminnan ystäviä sekä muita kansalaisia kautta maamme saapumaan ja tutustumaan olosuhteissamme harvinaisen vanhan Ilmajoen Maamiessseuran 150-vuotisjuhlaan, muistomerkkin paljastustilaisuuteen ja Ilmajoen maatalousnäyttelyyn.

Ilmajoella maaliskuun 4 p:nä 1954.

Ilmajoen Maamiesseuraliitto r.y.

Tullessani piiriagrokiksi tämän kartan avulla alettiin suunnitella Ilmajoen näyttelyä vuodelle 1980. Sen piti olla viimeinen maakuntanäyttely ennen keskittämistä Seinäjoelle. Harjoittelin sitä varten Vimpelin näyttelyn sihteerinä 1976, mutta Ilmajoen näyttelyä ei enää tullut, joten tämä näyttely jäi viimeiseksi.

Sen sijaan suunnittelin, kirjoitin ja toteutin vanhan maamiesseuran 175-vuotisjuhlat ja historiikin 1979, joten perinne jatkui.

Mauno Koskenkorva

on saanut

on saanut

Kunniakirjan

ja

Kunnia palkinnon

Ilmajoen Maamiesseuran 150-vuotisjuhlan MAATALOUSNÄYTTELYSSÄ

13–15 p:nä elokuuta 1954

osastossa Siat

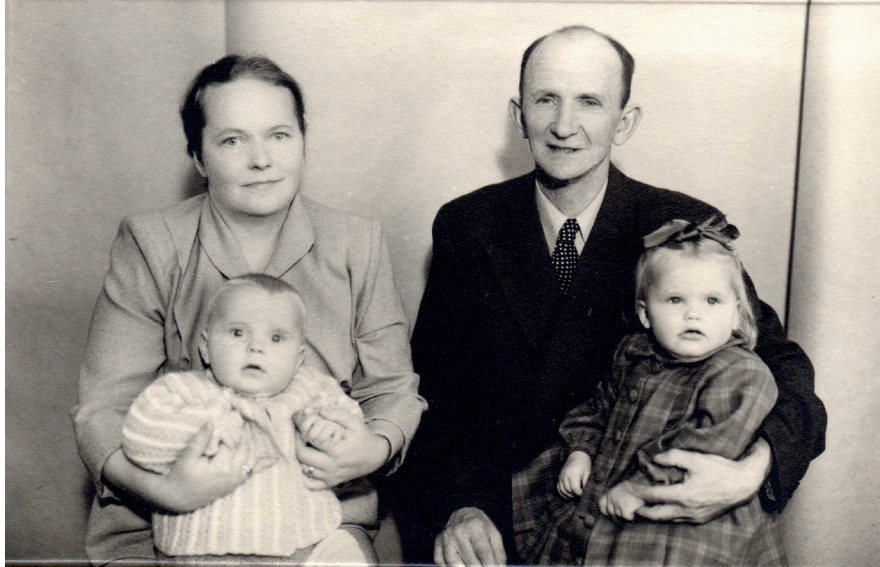
Ilmajoella elokuun 15 päivänä 1954

ILMAJOEN MAAMIESSEURALIITON
150-VUOTISJUHLANÄYTTELYTOIMIKUNTA:

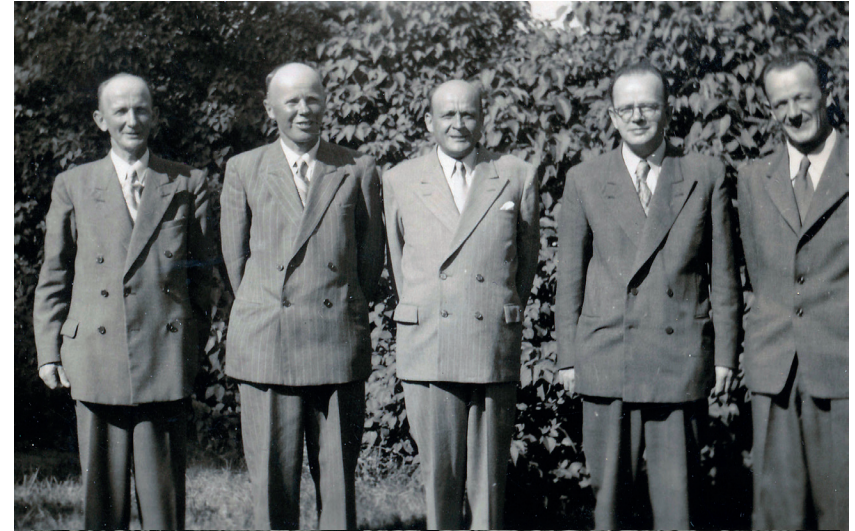
Lauri Hanni ksetä.

10/10/10

Ylempänä oleva ensimmäinen perhepotretti on varmaankin talvelta 1951-52. Alempi on viimeinen perhepotretti ja todennäköisesti kevättalvi 1955.

Tämän kuvasarjan ottoaika on sekin jäänyt kuvista pois, mutta saattaa olla Martin ristiäisten aikaan tai joku juhla sen jälkeen. Ehkä vuonna 1955 jolloin oli Aaton 50 vuotisjuhlat, olisiko niihin palattu kesällä?

Maitotilitys kesäkuu 1954: 2.014 kg hinta 17.54 keskirasva 4.2 % otettiin kurria 1.878 kg ja voita 9 kg rahaa saatiin 27.031 mk.

Maitotilitys elokuu 1954: 1.063 kg hinta 19,00 mk, keskirasva 4.2 %, otettu kurria 979 kg ja voita 10 kg á 400 mk rahaa saatiin 16.447 josta etuottona otettiin 5.000 mk.

Henkikirjoitusilmoitus vuodelta 1954:

Mauno, Kaarina, Leena, Martti. Suoma Koskenkorva, Inkeri Kuhna, Aatto Saarakkala, Reino Talvitie työmiehiä, Martta Saarimäki karjanhoitaja, Vieno Vuorenmaa talousapulainen. Poismuuttaneita Laila Erkkilä nyk. Talvitie ja Tyyne Tanskanen.

Vuoden 1954 veroilmoitus:

Luokitukset: I luokan peltoa 8.47 ha, II luokka 20.96 ha ja III luokka 0.81 ha. Luonnonniitty II luokka 0.34 ha ja III luokka 1.79, josta Paavolle 0.56 ha (turpeenottosarka). Yhteensä 32.37 ha.

Metsä I luokka 8.50 ja II luokka 22.79, III luokka 5.79 , IV luokka 15.24, V luokka 7.40 ha. Yht. 62.05 ha.

Näiden perusteella maataloustuloksi määrätään 281.397 mk. Tästä vähennetään velkojen korot 82.500 mk (velan määrä 1.000.000 mk). Verovelvollisen tekemä työ 200.000 mk (verolautakunta 240.000 mk),(lautakunta lisää rahapalkkaa 95.800.-) itse ilmoitetaan palkkioita muualta 70.300 mk.

Varat yhteensä n. 5 milj. mk.

Maatalousosuus pinta-alaperusteisesti (- korot) 198.891 + omatyö 240.000 mk + muut tulot 95.800 = 534.696 mk. Vähennetään lapsista 40.000 mk= 494.696 mk.

Antaa hyvän kuvan pinta-alaperusteisen verotuksen heikkouksista, ei siis mitään todellisia tuloja tai menoja, vaan keskimäärin jonkin laskelman mukaan.

Eläimet kirjataan: Työhevokset yli 5 v 2 kpl, lehmät 7, hiehot 2, vasikat 2, emakot 3, lihasiat 2, lampaita 4.

Tulovero 27.710 mk ja omaisuusvero 21.150 mk. = 48.860 mk ennakkoon peritty 30.520 mk.

Jyllinkosken osakkeita 150 kpl arvo 900.000 mk, Vaasa Oy 24 kpl ja metsäkeskus 5 kpl sekä puhelinosake.

Tässä ollaan taas samassa tilanteessa kuin Juho Kuhnan parhaina vuosina 1920-22, eli velkaa on vain saman verran kuin osakkeita.

Mauno kirjoittaa Ilmarille 23.1.

H.V ! ja Kaisu Kans!

Tavaranne tulivat perille ja veimme ne huoneeseen. Isosta

kaapista oli yksi seinänpuoleinen jalka poikki, muuta päälle näkyvää vikaa emme huomanneet. Huone tuli täyteen tavaraa, jotta kyllä teillä mööpeleitä on!

Joko olette saaneet uuden kotinne kuntoon? Siinä on varmaan eri höpinä ja touhu ennen kuin kaikki tavarat ovat oikeilla paikoilla. Toivottavasti saatte kotinne oikein viihtyisäksi ja nätiksi!

Aatto-agronomi täyttää - kuten hyvin tiedätte vuosia 2/2 -55. Kun hän oli täällä joululomalla ja oli puhe asiasta, niin hän sanoi olevansa matkoilla, eikä tavattavissa kotona. Siitä huolimatta meidän tietysti pitää lähestyä lahjalla, kuten tässä muitakin jo täyttäneitä 4 veljestä. Mutta mitä ja paljonko perhettä kohti. Kun otetaan huomioon 5 ruokakuntaa, jos nuo syytinkiläiset jätettäisiin pois?

Suoma ehdotti tupakki- eli kotitakkia, ei taitaisi olla hullumpi, kun hyvän saisi? Hinnasta ei täällä kukaan tiennyt hajuakaan. Olisko 1.000 ja 1.500 mk perhettä kohden suunnilleen paikallaan? Tällainen touhu näyttää jäävän aina viimeiseen tinkaani niin, että pitäisi töpinäksi panna. Taitaa teilläkin olla sen kotinna kanssa niin paljon vielä touhua, ettette kerkiäisi katselemaan tuollaista takkia tai jotain muuta sopivaa? Sovitaanko niin, että vastaatte jo paluupostissa summan suuruudesta ja lahjan laadusta sekä siitä kerkiätkö hommaamaan. Ellette kerkiä niin

koetamme täältä jostakin hommata sopivan lahjan. Ehdottakaa jotakin muuta sopivaa.

Täälläkin on lunta jo riittämiin ja pakkasta pois tiehensä joi-nakin päivinä. Olemme voineet aika hyvin, mukulat nyt tietenkin silloin tällöin ovat nuhassa jne.

Terveiset täältä kaikilta ja hyvää vointia toivottaen Mauno.

Sydämelliset kiitokset teille kaikista muistamisistanne, muku-lain lahjoista ynnä Kaisun kirjeestä! Hyvää vuoden jatkoa teille kaikille ja onnea ja iloa runsain mitoin uuteen kotiinne! Puuhaa teillä varmasti riittää järjestelyissä yli omankin tarpeen! Rakkain terveisin Kaarina.

Palkkakirjanpitoa 1955 :

Marjatta Vuorenmaa talvikausi 6 kk á 6.500 mk 39.000 mk ja 6 lomapv á 450 mk maksetaan 1.5.55. Tyyne Tanskasen verokirja oli kuiteissa – poistui jo aiemmin.

Sanna Heinonen 54 pv á 400 mk, 3 kk navettatöitä á 11.000 mk yhteensä 54.100 mk, ottojen joukossa myös 2 satsia Ho-ta-pulveria 140 mk, joista muistan Sannan, kun hän kärsi vaka-vasta nivelrikosta.

Martta Saarimäki talvikausi 5 kk á 8.500 mk 42.500 mk 8 pv 300 mk yhteensä 44.900 mk ja vielä 4 kesäloma pv á 450 mk.

Antti Valkama talvikausi 350 mk/pv 143 pv 50.050 mk + kesäloma pv 6 x450 mk. Vero 11.200 mk työnantajan osuus 4 x 1140 mk = 4.560 mk.

Aatto Saarakkala talvikausi 145 pv 350 mk 50.750 mk, vero marras-joulukuu 1.350 mk ja tammi-huhtikuu 4x1.200 mk = 7.500 mk 14 %!! Kesäkausi 153 pv á 440 mk 67.320 mk vero 6 x 1.560 mk työnantajan osuus (verot yhteensä 13.200 mk 19 %).

Marjatta Vuorenmaa 1.5–30.10. 10.000 mk ja talosta verot. 2 kk 10.000 mk 1 kk (27 pv) 9.000 mk = 29.000 mk kesäloma pv 1.350 mk ja vapaapäivistä 1.000 mk 34.350 mk maksettu 27.5.

Ilona Talvitie 52 pv á 350 mk = 18.200 mk. Sylvi Mannila 3.5 pv navetassa 1.500 mk.

Antti Mattila 10.10 alkaen 18 pv á 440 7.920 mk.

Halkojen hakkaajille 300 mk, Juha Mattila haki halkoja 44 m3 440 mk. Rautio hakenut 13 m3 130 mk.

Aune Takala 27.10–55 alkaen 9.000 mk/kk 30.4 mennessä 54.900 mk ja 7.11 mennessä lisää 56.100 mk.

Mauno ottaa velkaa 1.7.55 Koskenkorvan osuuskassasta 100.000 mk ulkorakennuksen korjaamiseen, nostetaan erissä

heinä- ja elokuussa. Lainan takaa Paavo ja Kaarina, jonka am-mattina mainitaan myös maanviljelijä. (Velka tulee pois huuto-kaupan jälkeen 12.5.56)

Maitotinkiläisiä vuonna 1955 ovat Silander 66 l /kuukau-
dessa, Västi 35 l (Alko)ja Kuustie 120 l (Saha) ja hintana oli 20 mk/ litra.

1955 kuu- kausi	maito kg	rasva-%	hinta mk	kurria	voita	otot yht.	käteen
tammi	377	4,3	20,33	636	11	5.330	2.334
helmi	308	4,0	18,23	523	8	4.357	1.257
maalis	1.050	3,9	18,73	718	10	6.722	12.944
touko	1.632	3,95	20,39	1.347	9	3.707	29.786
kesä	1.481	4,15	21,33	1.219	8	5.767	25.822
syys	1.060	4,35	22,48	1.109	11	6.512	17.316

Maidon hintataso oli nykyeuroissa 0.73, joka on laskenut suh-teessa inflaatioon sotavuosista. Samoin voin hinta oli tasolla ennen sotaa tai vain vähän parempi. Maatalouden kannatta-vuus siis taas heikkenee, ja mukaan tulee myös: Hinnan alen-nuskorvauksen maksut, joista ilmenee, että tuki tinkimaidosta 5.681 mk ja maidon omasta käytöstä 2.710 mk yhteensä kor-vaus 8.391 mk. Tällä hintaa pidettiin alhaalla kuluttajalle.

Maitotilin vaihtelut ovat hyvin voimakkaat, kun verrataan suu-ren karjan tuotokseen aikaisempina vuosina.

Sianliha 205→ 245 mk hintaan, paperipuu 1.500 mk/ pm3, kaivospuita 1.000 mk/ pm3. Kokonaiskauppa 15.4. 621.440 mk.

Vehnä, ruis 31 mk /kg, myös ruis 33,50 mk/kg, perunaa 11 mk/kg ja 5 mk/kg.

Perunan hinta 11 mk tasolla vastaa tasan sen suhteellista hintaa hyvin pitkältä ajalta eli peruna oli edullista ruokaa. Hintavaihtelu kuvaa laatua ja ylituotantoa, joka jo alkoi olla samaa tasoa kuin ennen sotaa.

Rukiin hinta korkeammankin mukaan on nykyeuroissa 1,16, joka oli samalla tasolla 1936 eli rukiin hintaan ei ole tullut tasokorotuksia. Sianli-han 8.49 nykyeuroa pitää sisällään myös tasokorotuksia kuten edellä ar-velin, kun hinta ennen sotia oli 5 ja sodan aikaan 6 euron tasolla.

Nuohottiin 18 tulisijaa ja 5 m savukanavaa. 890 mk (32 euroa ja 2 euroa/tulisija), puistolan osuus 360 mk.

Tätä taitettaessa nuohooja kävi ja nuohosi kolme tulipesää ja lasku oli 150 euroa eli 50 euroa / tulipesä. Jos hautakivissä oli hintataso säilynyt, on tässä otettu melkoinen harppaus – työ on nykyään kallista.

2.9. Veljekset Koskenkorva traktorin kytkimen korjaus 8.376 mk, liikevaihtoveron osuus 392 mk. Traktori omistettiin edelleen puoliksi.

Mauno kirjoittaa Ilmarille 21.10. -55

H. V. !

Kuten kesällä oli vähän puhetta sinnepäin tulosta niin nytpä siitä aikoo tulla tosi. Ellei muutosta tule, lähtee Hankkijan Vaasan konttorin piirineuvosto t.k. 20 pv – Sunnuntaina illalla kohti Oulua, jossa ollaan aamuvarhaisella. Se maanantaipäivä menee Typpi Oy:n merkeissä, ja illalla olisin valmis lähtemään Kemiin.

Kun Kaisun kanssa kesällä oli puhetta tästä retkestä, niin hän sanoi, että tulkaa nyt koko perhe samalla kertaa. Nyt olisimme valmiit tulemaan, mikäli teille sopii! Luonnollisesti vain siinä tapauksessa, että teille tosiaankin sopii. Olisimme kiitollisia, jos voisitte tästä ilmoittaa. Kaarina ja lapset tulisivat suoraan Kemiin maanantaiaamulla ja minä samana iltana. Kun parisen päivää perillä oltaisiin, niin siinähan olisi kylliksi.

Täällä on tänään satanut lujasti koko päivän ja roudan alku on mennyt. Kyntökeliä näyttää riittävän. Syksy oli sateinen, joten teki kiusaa aika tavalla elonkorjuu ja oikein kuivana ei saatu ollenkaan sisään. Suojassa on kaikki, riihellä oloa ja kyntämistäkin riittää. Siellä taitaa olla jo täysi talvi, tohtiiko näin ”etelän asukas” tulla sinne ollenkaan! Kalevi häärää ukkomiehenä ja on varmasti erittäin ”ihanaa” noin alussa ainakin. Sehän se on maailman menoa. Eipähän tässä tämän enempää, jos rookataan niin sittenhän jatketaan. Terveisiä kaikille teille. Mauno

Mauno kirjoittaa 14.11.-55

H. V. ja koko perhe!

Sydämelliset kiitoksemme teille kaikille siellä olostamme! Oli virkistävä ja antoisa matka kaikin puolin. Ja siellä Marin päässä oli viihtyisää ja todella tunsii olevansa tervetullut. Lapsiin nähden olitte erinomaisen suvaitsevaisia ja pitkämielisiä, liekö vesakaan enää kunnossa sen ahkeran käytön jälkeen! Muksut kovasti muistelevat siellä käyntiään. Kemissä ja Torniossa käydään pyörillä joka päivä. Tulo sieltä onnistui hyvin, Seinäjoella vain piti odottaa kauan, kun junakin sattui etelästä päin tunnin myöhästymään. Sanna täällä emäntänä hääräsi, vanha emäntä lähti samana aamuna, kun tulimme Säkylään. Sirkan ja Aslakin tulo jostakin syystä estyi ja niin mumma lähti sinne.

Talven tulo ainakin täällä viivästyy, kuinka siellä? Se Hakolan Masahan oli sitä mieltä, että pysyy. Omasta puolestani vielä

kerran – suurkiitokset. Mauno

Kaarina jatkaa: Kaisu kulta!

Lämpimät kiitokset teille kaikille ylenpalttisesta ystävällisyydestänne ynnä vieraanvaraisuudestanne. Oli todellinen elämys minulle ja muksuille päästä tuulettumaan ja näkemään vähän muutakin kuin kotipihaa. Leenakin on ehtinyt sanoa jo monta kertaa: mennään taas Kemiin!

Kyllä te varmasti olitte väsymyksestä puolikuolleita, kun saitte lopulta ”Rajamäen rykmentin” asemalle – oletteko jo ehtineet toipua moisesta rytkästä!?

Monet kiitokset Eeva-Liisalle rohtoloista. Penicilliini oli hyvään tarpeeseen kohta, kun karjakon sormi rupesi märkimään.

Annikki on sairastanut aina vaan, se katarri muuttui keuhkokuumeeksi ja lujassa tuntuu sekin istuvan. Kun tapaat rva Sundellia, kiitä puolestamme viimeisestä.

Rakkaat terveiset meiltä kaikilta Itsellesi ja Ilmarille ynnä Eeva-Liisalle ja vielä kerran monen monet kiitoksemme kaikesta! Kaarina

Tämä matka oli sitten Maunolle hyvin kohtalokas, eikä muita matkoja lasten kanssa tai ilman enää tehty. Maatyöt jäivät pitkän ja valtavan raskaan elämäntyön päättyessä Kaarinan ja jälkipolven hoidettavaksi.

Näihin aikoihin Maurin tytär Annikki oli tullut käymään päätalolla ja nähnyt Maunon, joka oli ollut kuin luuranko ja oli oikein säikähtänyt näkyä. Itsellä on vain muistikuva, että leikitään pihassa ja isä istuu tuvan avokuisilla, mutta se saattoi olla ennen Kemin matkaa.

Inkeri kirjoittaa Kaisulle Kemiin 15.12.1955

Kaisu Hyvä!

Kirjoitan taas jonkun rivin. Kaarina on ollut Maunon luona ja kertoi hänen voivan olosuhteisiin nähden hyvin. Ei vatsahaavaan ole koskettu, ohutsuolta on poistettu 1 metrin verran ja se oli ollut nystyröitä täynnä ja nämä nystyrät oli puhjennut. Enemmänkin olisi pitänyt poistaa, vaan ei voitu ja leikkaus kesti muutenkin yli kaksi tuntia. Elämä riippuu siitä, kuinka suolisto alkaa toimia. Nyt hän saa vaan joitain ruiskeita ravinnon asemasta.

Kyllä oli yhdestoista hetki se leikkaus. Hän oli ollut leikkauksen jälkeen menoteillä. Oli saanut happea, suola-sokeriliuosta ja Kaarinan luovuttama veri lopuksi auttoi. Että huonosti on asiat, ei taida päästä jouluksi kotiin.

Raskas aika meille kaikille. Kirjoitan sitten taas, kun jotain uutta kuuluu. Terveisin Inkeri täti.

Henkikirjoitusilmoitus 1955

Koskenkorva Mauno, Kaarina, Leena, Martti, Suoma Sofia, Kuhna Inkeri vanha emäntä, Saarakkala Aatto Salomon työmies, Saarimäki Martta Hilma karjanhoitaja, Vuorenmaa Vieno Marjatta, talousapulainen, Valkama Antti Johannes työmies.

Pois muuttanut 31.5.-54 Talvitie Reino lisäksi.

Mauno kuolee 14.1. 1956 58-vuotiaana. Kaarina lunastaa Rinnemaan perhehaudan vierestä lohkosta 4 haudat no 182 ja 183. Hautaan 182 haudataan 21.1. Mauno.

Koko on 2 m2 ja hinta 6.000 mk, joka maksetaan 10.2. ja hautakirjasta erikseen 19.11.74 lisää 60 mk.

Muistokirjoitus Vaasa-lehti:

Eilen iltapäivällä kuoli lääninsairaалassa Seinäjoella vaikean sairauden murtamana maanviljelijä Mauno Koskenkorva Ilmajoelta 58 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt 24.9.1897. Hän oli vanhaa ilmajokista Kuhnan sukua ja jo nuoresta pitäen hän toimeliaasti osallistui kotitalonsa töihin ja viljelykseen. Käytyään Lapuan yhteiskoulua ja Kauhajoen maamieskoulun hän entistä kiinteämmin antautui tilan hoitoon. Talon sittemmin jouduttua veljesten omistukseen hän hoiti sen isännöyttä ja myöhemmin saatuaan kantatilan haltuunsa hän menestyksellä ja suurella taitavuudella on hoitanut tilaansa pitäen sen hyvässä kunnossa.

Valpaskatseisena taloudellisen edistyksen seuraajana ja eteenpäin viejänä mv. Mauno Koskenkorva joutui lukuisten alan yhteispyrintöjen johtoelimiin, joissa kaikissa hän henkilökohtai-

sesti ja suurta luottamusta nauttien osallistui toimintaan. Pitkän ajan hän oli Koskenkorvan maamiesseuran johtokunnassa, enimmäen ajan sen puheenjohtajana, Ilmajoen maamiesseuraliton johtokunnassa varapuheenjohtajana ja rahastonhoitajana, Koskenkorvan Osuuskaupan hallituksen ja hallintoneuvoston puheenjohtajana. Hankkijan piirineuvoston jäsenenä ja viime vuodesta sen puheenjohtajana, Alkoholiliikkeen Koskenkorvan polttimon tarkastajana sekä Ilmajoen kunnan, karjanhoitokoulun, osuusmeijerin ym. tilintarkastajana. Vuosikymmenien kuluessa hän on ollut monissa muissakin yhteisten pyrintöjen luotamustehtävissä.

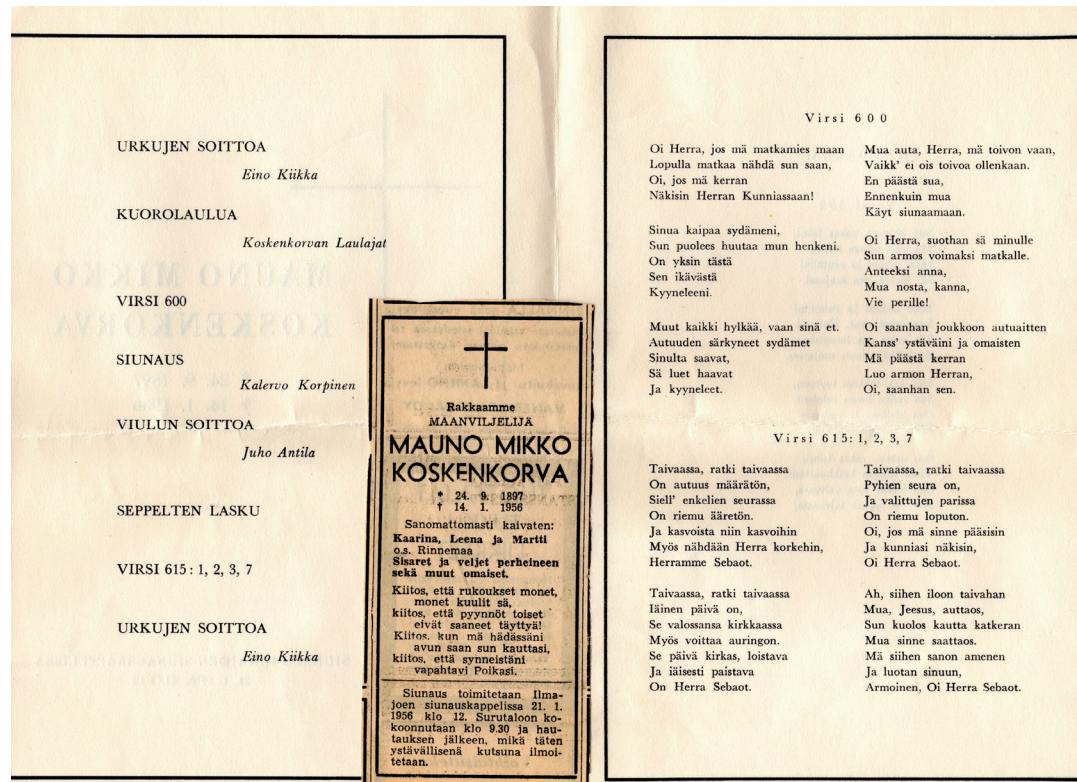
Vapaitten harrastusten alalla Mauno Koskenkorva ehti pitkän

aikaa olla mukana myös kuorotyössä, aikaisemmin isänsä johtamassa Kuhnan kuorossa, sitten Ilmajoen Kansalliskuorossa ja Koskenkorvan laulajissa. Isänmaan vapauden ollessa vaakalaudalla hän oli mukana suojeluskuntatoimintaa perustamassa, osallistui vapaussotaan Vilppulan rintamalla ja oli sen jälkeen edelleen kiinteästi sk. työssä sen johtoelimissä. Myöskin viime sotien aikana hän osallistui palvelukseen.

Ilmajokelaiseen Könnin sukuun lukeutuva Mauno Koskenkorva oli läheisesti mukana suvun yhteistoiminnassa kuuluen alusta lähtien sen oltermannikuntaan

varainhoitajana.

Mauno Koskenkorva oli olemukseltaan vakaa ja miehekäs, tehtävissään asiallinen ja pystyvä, eteläpohjalainen mies, jonka varhainen poismeno herättää kaipausta laajoissa piireissä. Lähinnä surevat puoliso os. Rinnemaa ja kaksi lasta sekä sisarukset.

Ilkka lehdessä teksti oli hyvin samanlainen, ehkä saman laattijan (Vieno Västi?), mutta hieman lyhennetty.

Tarkemmin kerrottiin mm: Hän oli tunnettu maanviljelijä oman paikkakunnan ulkopuolellakin ja toimi 20 vuotta Koskenkorvan Osuuskupan hallituksen puheenjohtajana.

Monissa tehtävissä Mauno palveli kuolemaansa saakka. Merkittävimpinä Koskenkorvan Osuuskupan hallitus ja Ilmajoen Maamiesseuraliiton tehtävät.

Hautausuutinen Ilkka lehdessä 22.1.56

Eilen kätkettiin Ilmajoella haudan lepoon maanviljelijä Mauno Koskenkorvan kylmennyt tomumaja. Aamulla kokoontui runsaasti omaisia sekä edustajia eri järjestöistä eri puolilta maakuntaa tekemään viimeistä palvelusta miehelle, jonka panos pitäjän ja maakunnan talouselämään oli merkittävä.

Lähtövirren jälkeen lähti hautajaissaatto kirkolle. Suruhymnin soidessa kannettiin arkku siunauskappeliin. Täällä Koskenkorvan laulajat lauloivat opettaja Kiikan johtamana. Laulettiin virsi 600. Ruumiin siunauksen toimitti khra K. Korpinen, joka puhui samalla vainajan muistolle ja lausui lohdutuksen sanoja omaisille. Viulunsoittoa esitti J. Antila. Seurasi seppeleiden lasku. Omaisten seppeleen jälkeen Könnin suvun puolesta laski seppeleen ja puhui toimituspäällikkö Kosti Könni, Ilmajoen kunnan seppeleen laskivat kunnanjohtaja J. Mononen ja valtuuston pj K.J. Koivisto, rintamiesten seppeleen mv. N. Pirilä ja I. Nikkola, jälkimmäinen puhui, Ilmajoen maamiesseuraliiton seppeleen laski mv O. Rautio ja S. Pojanluoma sekä emäntä Fanni Uotila, ensin mainittu puhui, Koskenkorva osuusmeijerin seppeleen laskivat isännöitsijä T.H. Talvitie ja I. Rahnasto, ensimmäinen puhui, Hankkijan Vaasan konttorin ja piiriliiton seppeleen laskivat johtajat M. Palo ja J. Perkiö, E. Nisula ja R. Kivelä, ensimmäinen puhui. Ilmajoen metsänhoitoyhdistyksen I. Nikkola ja V. Olli, EP:n Karjanhoitokoulun Y.J. Antila ja Alli Könni, EP:n Kansanopiston J.V. Talvitie, Y. Antila ja T. Helatie ensin mainittu puhui, Koskenkorvan Osuuskassan O. Ojala, P. Latva-Kokko ja I. Rahnasto, ensin mainittu puhui, Ilmajoen kansalliskuoron kukkalaitteen laski rouva Esteri Ketonen.

Seppeleen laskun jälkeen laulettiin virsi 615. Urkujen soidesa kantoivat vainajan omaiset arkun hautaan, jossa lauloi Koskenkorvan laulajat ja lopuksi laulettiin "Sun haltuus rakas Isäni".

Haudalta palattiin surutaloon muistojuhlaa viettämään. Täällä puhui rovasti A. Von Essen, khra Korpinen, pastori Hirvonen, rouva Linnea Korpinen esitti pianosooloja. Laulettiin virsiä ja luettiin saapuneet adressit.

Uutisessa kiinnitti huomiota, ettei Osuuskupan seppelettä ollut laske-massa V.M.Renko, joka teki Maunon kanssa todella pitkään hyvää ja molemmille tuottavaa yhteistyötä ja oli lisäksi hyvin läheinen perhetuttu. Joko lehtimiehelle sattui uinahdus tai joku hyvä syy oli seppeleen poisjäännille – oli se sitten mikä hyvänsä.

Perunkirjoitus 18.2.1956:

Aslak Heikel ja Jaakko Ranto suorittavat: Todetaan, että tilan jako on pyykitetty, mutta ei vielä valmis ja tilasta myyty alajoki-maa on lohkomatta. Tilaan kuuluu n. 25,74 ha peltoa 1.57 ha luonnonlaidunta ja 72,05 ha metsää. (Pinta-alat olivat epätarkkoja.) Todetaan, ettei ennakkoperintöä ole annettu ja sitten kirjataan:

Kaarina Taimi Tellervon oman ilmoituksen ja kättilön todistuksen mukaan on Kaarina Koskenkorva miehestään raskaana, mikä ilmoitus toimituskirjaan merkittiin. (myöhemmin haettiin uusi virkatodistus, jossa Eeva mukana ja sitten määrättiin perintövero)

Varat:

Viljelysmaa	983.200 mk	
Metsämaa	1.485.850 mk	
Tilan tontti	225.000 mk	
Rakennukset yhteensä	775.000 mk	3.469.050 mk

Irtaimisto:

Piano (Kaarinan)	10.000.-	
Salin kalusto	8.000.-	
Muut huonekalut yht.	10.000.-	
Lypsykone ym. navetassa	25.000.-	
Asunnon taloustavarat	10.000.-	
Hopeisia ruoka välineitä	10.000.-	
Vaatetavara yhteensä	25.000.-	
Radio ja puhelin	4.000.-	
Seinätaulut yht.	5.000.-	107.000 mk

Talletukset: Ilmajoen sp	381.-	
Ilmajoen Sp	827.-	
Osuuskassa	757.-	
Osuuskauppa	5.791.-	7.758 mk

Osakkaita: Jyllinkoski 150 kpl	825.000.-	
Vaasa Oy 24 kpl	24.000.-	
Metsäliitto 13 kpl	6.500.-	
Kasviöljy Oy 2 kpl	10.000.-	
Puhelin osake	4.000.-	

Valtion palkinto obligaatio	16.000.-	879.500 mk
Maatalouskoneet: Traktori ½	50.000.-	
Muut koneet yht.	257.400.-	307.400 mk

Eläimiä: 1 hevonen	20.000.-	
7 lehmää	210.000.-	
2 hiehoa	8.000.-	

3 emakkoa	45.000.-	283.000 mk
Muu irtain: rehut	50.000.-	
viljat	75.000.-	
2 polkupyörää	5.000.-	
vaa'at ja mitat	1.000.-	
säkkejä ym. sekalaista	7.000.-	139.000 mk
VAROJA YHTEENSÄ	5.192.708 MK	(162.000 €)

Pesän velat ja vähennykset:

Hautajaiskulut	179.611.- (5.500 €)	
Sairaala ja lääkemaksut	24.800.-	204.411 mk
Maksamattomat verot	9.100.-	
Kirkonvero	6.700.-	15.800 mk

Maksamatta palkkoja:

Aatto Saarakkala	15.000.-	
Anna Takala	4.500.-	
Raija Heinonen	3.000.-	22.500 mk

Muita maksuja:

Tapaturmavakuutus	12.290.-	
valo ym. maksut	18.512.-	
koneiden vuokraa	3.600.-	34.402 mk

Pankkivelat:

Ilmajoen Säästöpankkiin laina	300.000.-	
Ilmajoen Säästöpankin vekseli	132.000.-	
Osuuskassan velkakirja	200.000.-	
osuuskassan vekseli	202.000.-	834.000 mk
Hautamerkkiä varten	70.000.-	
Inkeri Kuhnän eläke 48.000.- rahana		
ja 28.000 luontaisena		
yht. 76.000 mk kuusinkertaisena		456.000 mk
Halkomismaksuja	30.000.-	
kunnalle 1/8 osa varoista	6.490.-	
Toimitusmiesten palkkiot	5.000.-	

VELAT JA VÄHENNYKSET YHTEENSÄ 1.678.603 MK

KUOLINPESÄN PUHDAS SÄÄSTÖ 3.514.105 MK (109.000 €)

Määrätyt verot: Leena 6.250 mk, Martti 5.350 mk ja Eeva 1.900 mk (yht. 420 euroa)

90 vuoden maidontuotanto päättyy seuraavaan sarjaan:

Marraskuu 1955 2.063 kg I laatu 19,32 mk/kg keskirasva 4.3 (lisäksi tuotantohinnankorotus 142 p ja katokorvaus 291 p = 433 p tili yhteensä 48.789 mk. Otettiin kuorittua maitoa 1.398 kg á 3 mk ja voita 7 kg á 340 mk.

Joulukuu 1955 1.746 kg meijerihinta 20.16 ja lisät 1,60+ 2.91= 24,67 mk yht. 43.073 mk. Otettu kurria 3.726 mk ja voita 2.720 mk.

Tammikuu 1956 1.456 kg, hinta lisineen 24,73 = 36.794 mk. Otettu kurria 3.435 mk voita 11 kg 3.740 mk ja kermää 1.440 mk (hautajaiset).

Helmikuu 1956 1.229 kg, hinta lisineen 30.11 mk = 37.005 mk. Otettiin kurria 4.401 mk, voita 3.430 mk.

Maaliskuu 1956 1.388 kg, hinta lisineen 29,36 mk = 40.751 mk. Otettiin kurria 4.468 mk voita 3.420 mk ja jäätä 160 mk.

Huhtikuu 1956 1.943 kg, hinta lisineen 27.01 mk = 52.461 mk. Otettiin kurria 6.508 mk ja voita 3.420 mk.

Toukokuu 1956 (lehmät lähti) 228 kg hinta lisineen 27.01 = 6.658 mk. Otettiin kurria 836 mk ja voita 1.520 mk.

Maitotingit vuonna 1956 olivat edelleen Silander, Västi ja Kuustie ja määrät Silander 65 l, Västi 39 l ja Kuustie 87 l hinta oli 30 mk/l Todetaan, että hinta nousi 10 mk/l 26.1.1956.

kk	kg	hinta	yht	kurri	voi
11	2.063	23,65	48.789	4.194	2.380
12	1.746	24,67	43.073	3.726	2.720
1	1.456	24,73	36.794	3.435	3.430
2	1.229	30,11	37.005	4.401	3.430
3	1.388	29,36	40.751	4.468	3.420
4	1.943	27,01	52.461	6.508	3.420
5	228	27,01	6.657	836	1.520

Tilastoa maidon suhteellisesta hinnasta 50 vuoden ajalta:

vuosi	keskihinta penniä	hinta nykyeuroissa
1905	11	0.52
1920	88	0,37
1931-32	69	0,27
1937-38	112	0,41
1940	130	0,40
1941	210	0,54
1943	440	0,85
1944	450	0,82
1945	870	1,13
1947	1900	1,19
1949	1670	0,76
1950	1600	0,64
1955	2248	0,78
1956	2838	0,88

Maidon hinta vaihteli vuoden sisällä jopa 10–20 % eri kuukausina ja outoa oli usein se, että maidontuotannon ollessa pientä (kevät) myös hinta kävi alhaalla.

Hintavertailussa näkyy vuosisadan alun matalampi hintataso, joka säilyi hyvin tasaisena, mutta niin säilyivät palkatkin. Sodan tuoma muutos näkyy selvästi, mutta palkat nousivat vielä nopeammin. Maidon hinta pysyi hintasäännöstelyn vuoksi kohtuullisena, tosin tasokorotus 1943 paransi kannattavuutta ja hinnassa oli heti sodan jälkeen myös tukiosuusia lisähinnan ja katokorvausten muodossa. Näin hinta kuluttajalla oli samaa luokkaa kuin vuosisadan alussa, ellei meijeri ja kauppa jo tässä vaiheessa kasvattaneet osuuttaan aikaisemmasta.

**Sirkalle ja Aslakille syntyy poika Rainer Aslak
9.4.1956**

Sirkka ja Aslak Heikelin lapset. Hannele Ingrid Anita syntyi 30.3.1953, Rainer Aslak (Poju) syntyi 6.4.1956 ja tässä kuvassa varmaankin kolmas lapsi on Aslak Peter, syntynyt 5.6.1960. Kuvan otto aika on 1962, kuten tässä olevassa toisessakin kuvassa, jossa ovat Aatto Saarakkala, Juho ja Annikki, Pekka-Jussi ja Katariina, edessä vasemmalla Oksalammen serkku-tyttö Sinikka.

Oikealla alhaalla oleva kuva on varmaankin samalta kesältä vaikka vaatteet ovat vähän vaihtuneet: Katariina, Hannele, Poju ja Pekka-Jussi.

Pellot vuokrataan seuraavasti

**Yhteensä peltoa 24.97 ha ja niittyä 1.26 ha = 26,23
vuokrat yht. 251.200 mk, 9.576,82 mk /ha (300 €/ha)**

alue	ha	mk/ha	vuokraaja	yhteen- sä
Mikkisuutari	0,4	7.500	Uuno Tuomela	3.000
Välivainio salaojissa	2,75	11.500	Eero Koskenkorva	32.000
Välivainio loppu	2,95	11.500	Ensio Niemelä	34.500
Rantaluhta	1,30	7.000	Oiva Rajala-Rahko	9.000
Kotovainio kynnet.	1,61	12.500	Jalmari Koivisto	20.000
Kotovainio laidun	2,77	10.500	Erkki Piirto	29.000
Navettavainio	0,9	11.000	Eero Kvist	10.000
Asemavainio heinä	0,65	11.000	Arvo Sihto	7.200
Asemavainio peruna	2,14	9.000	Erkki Piirto	19.500
Kuivasalo larva	2,79	10.000	Armas Rahko	28.000
Erilliset 4 peltoa	0,99	10.500	Paavo Koskenkorva	10.500
Metsän takana	1,77	8.500	Paavo Koskenkorva	15.000
Luonnonniitty	1,26	900	Sameli Piirto	1.000
Rinnan puoli	1,67	9.000	Sameli Piirto	15.000
Tienpuoli	2,49	7.000	Paavo Koskenkorva	17.500

Vuokratulo siis yhteensä 251.200 mk. Maatalousmaan pinta-alaperusteista tuloa määrättiin n 300.000 mk, joten verotus oli lähtökohtaisesti n. 120 % ja paheni vielä, kun vuokria piti alentaa. Vähennyksien vuoksi tilanne oli kuitenkin hieman lohdullisempi, mutta kohtuuton se todella oli.

*Erityisesti jäin ihmettelemään palstojen pilkkomista, mutta halukkuus vuokraukseen/ työmäärä ja pinta-alalisäkäytäntö varmaankin vaikuttivat siihen. Kun pellot olivat valtaosin avo-ojissa, niitä oli helpompi jakaa. Vaih-
tuvuus oli suuri, Paavo vuokrasi peltoja vain muutaman vuoden?*

*Tämä johti siihen, että pellot tulivat huonosti hoidetuiksi, erityisesti oji-
tus jäi huoltamatta ja kun aloitin niiden viljelyn 1975, oli larvassa ojissa
haapoja, joiden ikä oli 17 vuotta eli ne olivat alkaneet kasvaa heti vuokra-
uksen alettua, joten työmaata riitti melkoisesti.*

Ennen huutokauppaa Paavo lunastaa yhteiset (1/2) ko- neet seuraavasti:

Kone	lunastushinta	arviomiesten näkemys
Gambridge jyrä	1.000	15.000
Esa puimakone	22.500	136.000
Lietso silppurista	5.000	30.000
Mc Cormik kylvö- kone	7.500	15.000
Apulannan kylvö- kone	2.000	31.000
Sähkömoottori ja sirkkeli	15.000	76.000
Kumipyöräkäräyt laitoineen	7.500	30.000
Itsesitova leikkuu- kone	25.000	180.000
perunanostokone	10.000	35.000
		549.000
YHTEENSÄ	96.000	½ osuutta 274.500

Paavo sai koneet 35 %:lla niiden arviohinnasta, muutama kone meni arviohinnasta, mutta moni meni todella alhaiseen hintaan, sama tilanne oli pakkohuutokaupassa 1933. Tämä ku-
vaa koneiden kysyntää, huutokaupan hintatasoa ja osa koneis-
ta alkoi jo olla poissa muodista.

Irtaimen huutokauppa pidettiin 6.6.1956

Paljon huutoja valjaista, käsityökaluista, säkeistä yms. Mu-
kana oli myös Paavon kanssa yhteisiä, jotka myytiin ulos. Suu-
rimpana traktori auroineen 100.000 mk hinnalla, josta Paavo
sai puolet ja kun huomioi muutkin yhteiset ulosmyydyt niin Paa-
vo sai melkein sen verran, mitä maksoi edellä lunastamistaan
½ osuuksista. Paavo osti myös muutakin kuin yhteisiä mm. pa-
riseen ja maidonkuljetusastioita. Kiinnitti huomiota, että kumi-
pyöräkäräyt myytiin 12.000 mk hintaan eli samalla tasolla kuin
Paavon kaupassa.

Suurin huuto traktorin jälkeen oli lypsykone apulaitteineen 45.000 mk. Yhteensä Maunon osuus huutokaupasta oli 189.845 mk ja Paavolta saatu 96.000 mk = 285.845 mk, perukirjan arvio oli 307.000 mk, joten se oli todella osuva arvio, etenkin traktorin hinta arvattiin juuri oikein!

Lehmien välityksestä maksettiin palkkiota 3.5. 12.000 mk, kun myytiin Aamu 88.000 mk, Armi 60.000 mk, Akka 42.000 mk ja Onnetar 50.000 mk. Ostajat jäivät pimentoon.

Arvio eläimistä:

7 lehmää á 60.000 mk	420.000 mk
3 hiehoa á 50.000 mk	150.000 mk
2 vasikkaa á 25.000 mk	50.000 mk
2 mullia á 20.000 mk	40.000 mk
1 vasikka 10.000 mk	10.000 mk
1 hevonen 40.000 mk	40.000 mk
1 emakko 20.000 mk	20.000 mk
14 porsasta á 4.000 mk	56.000 mk
2 emakkoa á 60.000 mk	120.000 mk
5 lihotussikaa á 20.000	100.000 mk

Yhteensä 1.006.000 mk

Navetan irtaimistoa 102.000 mk

Vehnää 900 kg á 30.-, Ohra 1.000 kg á 25.-, Kauraa 2.250 kg á 22.-, perunaa 2.000 kg á 10.-, yhteensä 122.000 mk.

Palkkakirjanpitoa 1956:

Aatto Saarakkala 1.11-55 - 8.5-56 Palkka 62.800 mk kesäloma 2.400, veronpidätys 4.440 maksettavaa 60.760 mk 23.5.

Sanna Heinonen 57 pv á 400 mk. 22.800 mk ja taas tarvittiin "Hotaa".

Raija Heinonen 6.000 mk/kk 1.1.-15.5. palkka 27.000 mk, vapaa pv 1.100 mk, vuokraa huoneesta 700 mk.

Raija asui pihatuvassa, jossa tätä kirjaa juuri kirjoitan, ja hoiti Leenaa ja minua isän kuoleman jälkeisen talven. Elää edelleen 2022 Ruotsissa yli 90-vuotiaana ja sain sieltä terveisiä. Muisteli kuinka kauhean ankea oli talvi ja kuoleman jälkeiset kuukaudet.

Tähän loppui palkkakirjanpitokirjan merkinnät, jotka alkoivat vuodesta 1925. Hyvin tunteellisesti koin viimeisen merkinnän ja muutenkin saatoin elää tuttujen nimien vaiheita tämän todella paljon elettyä elämää sisältävän kirjan kanssa.

Jokaisen jakson sivulle kirjattiin otot rahana ja viljana ja muina hyödykkeinä ja joidenkin kohdalla rahaa haettiin lähes päivittäin ja jouduttiin jatkosivuille. Varsin usein tilistä nostettiin 70-90 %, joten lopputilit 6 kk jakson jälkeen olivat varsin pieniä, mutta tästäkin oli toki poikkeuksia – joillakin oli talous kunnossa.

Kun Aatto Saarakkalan isä livari sai palkkaa vuositasoilla n. 5.000 mk (+täyshoidon arvo n. 2.500 mk, yhteensä siis 2.400 nykyeuroa vuodessa) tienasi Aatto palkkajakson lopussa 130.000 mk vuodessa (ja täysihoidon arvo 65.000 mk, siis yhteensä euroissa 6.000 vuodessa) Nimellispalkat olivat kasvaneet 30 vuodessa 26-kertaiseksi, mutta myös reaali-palkat olivat nousseet 2.5 kertaiseksi. Tämä hyvin kuvaa elintason nousua ja kulutustarpeiden muutosta. Kehitys johti maatalouden koneellistamiseen, kun tällä hinnalla töitä ei enää kannattanut teettää ja työvoima muutti kaupunkeihin ja osin myös Ruotsiin.

Maunolle ja Kaarinalle syntyy tytär Eeva-Kaarina 22.7.

Edellisellä sivulla on kuva Eeva-Kaarinan ristiäisistä ja isä Maunon kuva on kynttiläpöydällä.

Eeva-Kaarinan kummeina olivat vasemmalla Sointu Rinne-maa (istuu), Sirkka Kouki, Sirkka ja Aslak Heikel sekä Vieno Västi. Aslakista ei kirjaan sitten muita kuvia löytynytäkään.

Hän oli tietenkin merkittävä henkilö Sirkan elämässä, mutta myös monissa suvun asioiden hoidossa, kuten kirjasta huomaatte.

Kaarina laatii ensimmäisen holhoustilin vuodesta 1956.

Toukokuulle pidetään vielä lehmiä ja yksi lehmä Leimu jää vielä hetkeksi, mutta sen hoidosta ei tule mitään.

Huutokaupasta saadaan rahaa niin irtaimesta kuin eläimistäkin ja minullakin on muistikuva, kun karja lähtee talutettuna kävelemään tielle päin ja kääntyy oikealle, en tiedä kuka karjan osti. Maiden vuokratulo oli suhteessa vaatimaton (300 €/ha, nykyään 550 €/ha) heti alusta alkaen, kysyntää ei liiemmin ollut. Myöhemmin niitä vuokrattiin alennetuin hinnoin.

Kotipalaa hoiti myöhemmin Oiva Ranto, joka piti ojat hyvässä kunnossa ja viljeli paljon heinää. Muistiin on jäänyt heinäaikoina Oivan vikuri hevonen, jonka nimeksi luulimme "Saatanan, Perkele tai Jumalauta" kun Oiva käskytti hevosta ja äidin piti laittaa tuvan ikkuna kiinni, ettei kirosanat tarttuisi.

Palkkoja oli vielä paljon sekä karjan hoidosta, että muissa askareissa oli vielä väkeä. Raija hoiti meitä lapsia talvikautena ja apua tarvittiin taas, kun Eeva syntyi. Sekalaiset tulot olivat lähinnä halonmyyntiä.

Lainoja maksettiin pois 834.000 mk, mutta uuttakin piti ottaa. Remonttikulut olivat suuret. Navetan kattoja korjattiin, päätalo maalattiin (40.000 mk) ja sinne korjattiin uusi keittiö ja vessa, joka tarvittiin yksinhuoltajan tarpeisiin aivan välttämättä. Keittiön lattian korjauksesta on muistikuva, että kävelen tuvasta ruokasaliin kutterien päälle levitettyä paperia pitkin, joka ei onneksi mennyt rikki – vielä oltiin niin keveitä. Korjauskulut näyttävät suurilta ja keittiön osuus liki 650.000 mk vastaa nykyrahassa 21.000 euroa, jolla ei tänä päivänä kummoista keittiöremonttia tehdä.

Sekalaiset talousmenot ovat myös suuret ja kertoo ruokamenojen osuudesta, joka oli korkea, kun ei enää ollut omavaristaloutta ja olihan siellä myös leikkiauto Martille 160 mk (5 euroa) lasten vaunut Leenalle 1.300 mk ja lasten hiihtohousut 3.770 mk ja namia useamman kerran. Vaatemenoja oli yh-

teensä 88.450 mk (2.800 euroa).

Tärkeää on muistaa, että edelleen maksetaan syytinkiä "tädille, Mummalle" yhteensä maksettiin 13.000 mk. (400 euroa)

S e l v i t y s

Mauno Koskenkorva-vainajan kuolinpesälle kuuluvan Koskenkorvan tilan omaisuuden hoidosta, joka on tapahtunut kaikkien oikeudenomistajien yhteislukuun ajalla 14/1 - 31/12 -1956.

V a s t a t t a v a a.

14/1-56	Säästötili N:o 808, Ilj. Sp.	mk	381:-	
"	N:o 10324 "		827:-	
"	N:o 264 Kosk. Ok.		757:-	
"	N:o 112 Kosk. Osk.		5.791:-	7.758:-

Tuloja KK. mukaan jaoteltuna:

Viljasta ja maidosta saatu	417.720:-		
Myydystä irtaimesta	285.845:-		
" karjasta	938.250:-		
Vuokratulot	259.350:-		
Myydyistä osakkeista	350.000:-		
Saadut veronpalautukset....	51.773:-		
" osingot	21.000:-		
Sekalaisia tuloja	87.010:-	2.410.948:-	
	<u>Yhteensä mk</u>	<u>2.418.706:-</u>	

V a s t a a v a a.

a) M e n o t.

Kassakirjan mukaan eritellen:		
Hautajaiskulut	mk	107.955:-
Perintöverot		13.500:-
Lainoja maksettu		834.000:-
Korkomenot		33.159:-
Palkkoihin		266.410:-
Karjatalouden menot		85.501:-
Maksetut verot		72.428:-
Vakuutusmaksut		27.040:-
Sähkömaksut		18.812:-
Puhelinkulut		19.325:-
Kiinteistön korjaukset		316.365:-
Kaluston korjaukset		15.730:-
Kaluston hankintaan		60.125:-
Vaatusmenot		88.450:-
Sekalaiset talousmenot		317.539:-
Rahassa maksettu eläkettä		13.000:-
Palautettu Metsäkaupan h.eroa		40.330:-
Sekakuluja		16.388:-
		2.344.057:-

b) Rahavarat 31.12.56:

Säästötili Ilj. Sp. (808)	381:-	
" " (10324)	828:-	
" Kosk. Ok. (264)	757:-	
" " Osk. (112)	791:-	
" Ilj. Sp. Kosk. (1648)	670:-	
(korkoja ei säästöihin ollut merkitty)		3.427:-
Käteisvaroja		71.222:-
	<u>Yhteensä mk</u>	<u>2.418.706:-</u>

Tilityksen laatinut:

J. F. Mansikka.

Kaarina Koskenkorva.

Hyvä myös huomata, että käteisvarat olivat suuret, kun pal-
kat maksettiin käteisenä ja meijeritili samoin ja varmasti myös
vuokrat. Sama tilannehan on ollut läpi koko talon historian, kun
palkkoja on maksettu ”kottina” ja myös annettu lainaa jne.

Liikevaihto oli vuodessa 78.000 nykyeuroa.

Vuosina 1951–1960 inflaatio oli 64,5 %, kaksi vuotta oli
deflaatio ja pahimmat vuodet 63 ja 64 yli 11 % kumpanakin.
Devalvaatiot tulivat tutuiksi.

Sirkalle ja Aslakille syntyy poika Aslak Peter 5.6.1956

Lasten yhteiskuva edellä.

Veteraani kertoo nuorille historiasta Aslak Heikel, 80 Aamulehti / Hyvärinen Irja 3.6.2002

”Tervetuloa vaivaistaloon!” toimitusjohtaja Aslak Heikel tä-
räyttää. Talo on Tampereen hienoin palvelutalo, mutta toivotus
suorasukaista Heikeliä. 15 viime vuotta hän on puhunut Kale-
van lukiossa itsenäisyys- ja veteraanipäivänä ja kevään päätös-
juhlassa. Hän kertoo nuorille elämästä kuin vertaisilleen.

Heikel oli 17-vuotias taistellessaan talvisodassa. Kun hän pa-
lasi armeijan käyneenä takaisin kouluunsa, nykyiseen Helsingin
Apollon lukioon, koulussa oli vain kaksi veteraania, koululainen
Heikel ja sittemmin piispana tunnettu uskonnonopettaja Osmo
Alaja. Komento jatkosotaan tuli, kun Hitler kolkutteli Moskovon
porttia. Vuosista jäi paljon jaettavaa. Kun Sotaveteraaniliitto
pyysi veteraaneja kouluihin puhumaan, Heikel ilmoittautui. ”Ne
jaksavat kuunnella samaa äijää jatkuvasti!”

VIIDEN VUODEN päästä Heikeliä alkoi huolestuttaa perin-
teen jatkuminen. Niin syntyi Vapauden viestikapula. Puuholkki-
sen kapulan sisällä on pellavalle painettu pikakatsaus Suomen
historiaan. Se on kustannettu Suomen liki 500 lukioon. Vete-
raanit ovat luovuttaneet ne kouluille, ja lähtevä luokka siirtää
kapulan juhlallisesti perintönä aina seuraaville. ”Kun me olimme
nuoria, tunnuksemme oli: veljeä ei jätetä. Nyt me vetoamme:
nuoria ei unohdeta.” Heikel on saanut veteraanien testamentis-
ta niin väkevää palautetta, että se on nyt pakko kirjoittaa kirjaksi.
Rouva Sirkka Heikel on tottunut työhuoneeseen sulkeutuvaan
mieheen, joka luki ensin ekonomiksi, sitten varatuomariksi.
”Asemasodan vuosina piti keksiä tekemistä, ettei aika menisi
kortin peluuksi. Sattumaa se oli, että sittemmin varatuomariksi
lukeneen Matti Nahkolan kanssa ostettiin lakitieteen kirjat.”

TUTKINNOT OLIVAT vielä pahasti kesken ensimmäisenä
siviilivappuna 1945. Letkajenkkaa muistuttava conga oli muo-
tia, ja kun Heikel laski kätensä ilmajokisen ylioppilasneidon
uumalle, se oli menoa. Häitä vietettiin vuoden päästä. Parhaat
johtajuusopit Heikel sai sotilailta, Adolf Ehrnroothilta ja sitten
Väinö Linnan Koskelasta. ”Tärkeintä on oikeudenmukaisuus.
Saat tehdä tosi raskaita päätöksiä, kunhan ne ovat oikeuden-
mukaisia.” Työnantaja, mikä se on?” hän murisi jo 60-luvulla
uutena johtajana. ”Se on se, joka ostaa meidän töitämme. Ei
se ajattelu tietysti sovi sellaiselle johtajalle, joka on jumalasta
seuraava niin kuin Tampereen Winterillä oli totuttu.” Heikel on
myös kätevä käsistään. Joka maalikaupasta tuttu sävytyslaite
on Heikelin kehittelemä. ”Suomalainen on niin jumalattoman
tarkka värisävystä. Piti kehittää kone, joka saa sen aikaan kant-
ta avaamatta.”

VAPAA LAUANTAI tuli 1960-luvun loppupuolella. Winterillä
niitä tehtiin kaikessa hiljaisuudessa jo vuosikymmenen alus-
sa. ”Tulla nyt lauantaiksi muutamaksi tunniksi töihin. Koneitten
puhdistuskin maksoi maltaita. Sovimme pääluottamusmiehen
kanssa, että tehdään vähän pidempää päivää.” Kaikki olivat
tyytyväisiä niin kauan, kunnes johtokunnan jäsen tarvitsi maalia
kesken lauantaipäivän ja lähti tehtaalta sitä hakemaan. Vähän
aikaa tuli suoraa huutoa. Työn vastapainoksi Heikel kuntoili.
Hän on Pirkan Ukko; suorituksia on viisi. ”Se tarkoittaa, että
viitenä vuotena ei saanut sairastaa päivääkään, jos aikoi saada
suorituksen hiihdosta, pyöräilystä, soudusta ja holkästä”, Sirk-
ka-rouva selventää. ”Pelkkä hiihtomatka on 90 kilometriä.” Hei-
kelillä on kuvia kolmesta omasta ja kuudesta lapsenlapsesta.
”Ihania mukuloita”, sanoo vaari-faffa. Heikelien nuorimmainen
kuoli 18-vuotiaana koulun kevätretkellä, kun luokkatoveri ajoi
metsään. ”Kymmenen vuotta meni niin, ettei siitä tahdo muistaa
mitään. Vasta lastenlapset toivat uutta uskoa elämään.”

Aslak Heikel, 80 Toimitusjohtaja Aslak R. Heikel syntyi Viipu-
rissa 3. kesäkuuta 1922. Sodasta hän tuli luutnanttina ja suo-
ritti työn ohella ekonomin ja lainopin kandidaatin tutkinnot. Hän
oli töissä Ahlström Oy:n Kauttuan-tehtaalla 1947-52, Lännen
Tehtailla 1952-60 ja Winter Oy:n toimitusjohtajana 1960-82.
Yhdysvaltoihin hän teki kaksi opintomatkaa. Heikel oli Säkylän
kunnanvaltuuston jäsen 1957-60 ja viimeisen vuoden puheen-
johtaja. Hän oli jäsenenä myös useissa lautakunnissa sekä
kirkkovaltuustossa. Hänen johdollaan rakennettiin Säkylän yh-
teiskoulu, ja hän vaikutti vahvasti Porin Prikaatin sijoittamiseksi

Säkylään. Winterin aikaan hän oli jäsen ja puheenjohtaja väri-, tapetti- ja painoväriyhdistyksissä. Veistotaitoaan hän käyttää joulutähtien ja linnunpönttöjen tekoon; niistä kertyvät tulot menevät nuorisotyöhön ja sotaveteraaneille.

Aaton vaiheista:

Ilkka-lehden Aaton 50 v kirjoitus 2.2. 1955 (työhistoria kirjattu muistokirjoitukseen): "Luonteeltaan rauhallinen ja kaikille ystävällinen sekä tehtävissään toimeliaana ja huolellisena hän on saavuttanut ympäristönsä jakamattoman kunnioituksen. Yhdymme onnitteluihin."

Aatto-sedästä on muistoja näiltä kesäloma-ajoilta lähinnä saunasta. Isoisä Eemelin kanssa saunassa olo oli kovaa kuuraamista porstalla niin että iho aivan hehkui kun tultiin pois, mutta Aatto-sedän kanssa muistot ovat sellaiset, että istutaan lauteilla rauhallisesti ja Aatto kertoilee tarinoita talon historiasta ja omilta retkiltään.

Myös joka kesäisiin teatteriesityksiin Aatto osallistui muiden tapaamiskäskyn saatuaan ja pääsymaksu maksettiin sääntöjen mukaan. Mieleen on jäänyt myös Aaton kommentteja ja ohjeita, joita saimme. Kerran näytelmässä Pultti ja Mutteri kuusennaavasta tehdyt tekoparrat irtosivat, niin Aatto neuvoi, että seuraavalla kerralla toudetkaa vain "että olipas niillä heikot juuret".

Yleisesti Aatto oli ystävällinen ja rauhallinen ja ymmärsi poikien konhottukset naisväkeä paremmin, olihan varmaan samoja juttuja tehty Aatonkin lapsuudessa aivan samoilla leikkikentillä.

Perukirja 24.8.1970 15.6.1970 kuolleen Aatto Ensio Koskenkorvan jälkeen:

Todetaan, että perunkirjoitus pidetään vainajan, Ilmarin ja Maurin omistamassa talossa, jonne vainajan omaisuus vuokra-asunnosta oli tuotu. Paikalla olivat kaikki perilliset ja alaikäistä Marttia ja Eeva-Kaarinaa edusti äiti Kaarina. Pesän ilmoittaja oli Ilmari.

Lainhuutopöytäkirjan mukaan (479§) Aatolla oli lainhuuto 1/3 osaa Puistolalan tilaan RN:o 3:140. Osuuden arvoksi arvioitiin 2.500 mk. (4.000 €)

Talo ostettiin 1951 27.000 nykyeurolla eli 1/3 osa olisi ollut 9.000 euroa, joten talon arvo oli kovin nopeasti laskenut? Perukirja-arvoa tosin vähentää asumisasite.

Rahavarat 1.371,10 mk irtaimisto 690 mk, velat ja maksut hautajaiset 1.540,22 ja muita yht. 1.854,52 Pesän säästö 3.170,58 mk.

Perinnönjakokirja: Osuus Puistolaan menee Ilmari ja Kaisu Koskenkorvalle, jotka maksavat muille 1.500 mk sekä Mauri ja Tuulikki Koskenkorvalle, jotka maksavat osuudestaan 2.000 mk. (jossa huomioitu puoliveli- ja sisarosuuudet), jolloin 1/3 osasta maksettiin 3.500 mk eli yli perukirja-arvon.

Toimenpide	ajankohta	kustannus	nykyeuroissa
Juho Kuhna rakentaa	1928	30.000 mk	10.000
Ilmari, Aatto ja Mauri ostavat	1951	750.000 mk	25.000
Aaton kuoltua	1970	10.500 mk	17.000
Ilmarin kuoltua	1976	8.000 mk	6.500
Kalevin osuus	1980	104.000 mk	58.000
+ Remonttia Kalevi ja Mauri	1990-2005	42.000 €	100.000
Martti ja Päivi ostaa	2008	82.500 €	102.000
+ Remonttia Martti ja Päivi	2012	130.000 €	252.000
Jaakko ja Sari ostaa	2013	200.000 €	226.000

18.6.76 Ilmarin kuoleman jälkeen 1/2 osuuden perii Eeva-Liisa ja Kalevi ja arvoksi tälle nyt merkitään 4.000 mk (koko talo 6.000 euroa) eli talon arvo senkun alenee.

Kalevin kuoleman jälkeen (22.3.1980) leski Anna-Liisa myi osuutensa ja Juho tarjosi 1/2 talosta (Eeva-Liisan ja Kalevin osuudet yhteensä) 50.000 mk (koko talo 52.000 euroa). Kalevi Koskenkorvan perikunta myi 19.11.1980 1/4 osansa Eeva-Liisalle 26.000 mk:lla. Talon arvossa tapahtuu melkoinen loikka ylöspäin.

Kalevi ja Eeva-Liisa Siltanen korjaavat taloa ja sattunutta vesivahinkoa (jonka yksi syy oli veden johtaminen Martin toiveesta päätaloon ennen kunnan vesijohdon tuloa, josta aiheutui jäätymisvaurio, joka jäi vuosiksi piiloon) Vuoteen 2002 mennessä korjauksia oli 27.000 eurolla. Maurin korjauksien kustannuksista omaan asuntoon ei ole tiedossa kuin vesikatton puolikas 5.200 euroa, mutta arviolta yhteensä 15.000 euroa nyt ainakin.

Martti ja Päivi ostavat talon 2008 82.500 euron kauppahinnalla. Kauppahinnan voi katsoa olleen hyvin oikea, kun kaikki saivat todelliset ja las-

kennallisetkin kulut ja arvon nousun kauppojen ja perintöjen jälkeen talon myynnistä, joka yleensä on aika harvinaista vanhojen talojen kohdalla. Martti ja Päivi myyvät kovan kunnostusurakan jälkeen talon ja siitä tuli Jaakon, Sarin, Siirin, Taimin, Kaapon ja Hiskin koti.

Aslak kirjoittaa 6.10. 1971

Hyvät omaiset! Pitkästä pitkästä aikaa on vapaailta kotona ja käytänkin sen hyväkseni, jotta saisin Aaton asiaa vietyä eteenpäin. Tilanne on tällä hetkellä seuraava: Huhtikuussa tuli minulle yllättäen paljon rahaa eli Aaton haudausavustus. Olin täysin varma, että oli tapahtunut virhe, joten laitoin rahat samana päivänä tilille korkoa kasvamaan ja jäin odottamaan, että liikaa lähetetty määrä perittäisiin takaisin. Näin ei ole käynyt, joten summan täytyy olla tosiaan noin korkea. Tietenkin maksoin välittömästi pois Aaton maksamattomat jälkiverot ja joitakin muita pienempiä maksuja. Rahallisesti tilanne on nyt seuraava:

Edellisen tapaamisen yhteydessä eli perinnönjakotilaisuus-

dessa oli todettu pesällä olevan varoja 61,75 mk + tullut haudausavustus 9.093 mk. Maksetut menot kaupanvahvistaja 15 mk, verot korkoineen 1.179,45, Roution lasku 179,45 mk, postimaksuja ja jäljennöksiä 22.50 mk yhteensä 1.396,45. Pesän säästö 7.758,30 mk, köyhäin maksua ja muita kuluja varten varaan 358,30 mk, jäännös 7.400, josta palkkioni 1.000 mk = 6.400 mk.

3.200 mk jaetaan Suoma, Paavo, Ilmari, Mauno 800 mk kukin ja 3.200 mk jaetaan Suoma, Paavo, Ilmari, Mauno, Mauri ja Sirkka 533 mk kukin. Ja Maunon osuus 1.335 mk jaetaan Leena, Martti ja Eeva 445 mk kukin (670 euroa).

Muistokirjoitus Vaasa-lehti:

Seinäjoen keskussairaalassa kuoli lomamatkallaan Ilmajoella äkillisen taudinkohtauksen saaneena 15.6.1970 agron. Aatto Koskenkorva. Hän oli syntynyt Ilmajoella tunnetun kunnallis-, karja- ja musiikkimies Juho Kuhnan poikana 2.2.1905. Päästyään ylioppilaaksi Seinäjoen Yhteiskoulusta 1925, hän opiskeli teknillisessä korkeakoulussa, mutta muutti myöhemmin maatalousmetsätieteelliseen tiedekuntaan ja valmistui agronomiksi 1939. Hän toimi asutustöiden valvojana Pohjois-Suomessa 1939-41 Sallan kunnan pika-asutustoimikunnan agronomijäsenenä 1941-42, Maatalousseurojen Keskusliiton asutusvaliokunnan raivaustoimiston päällikkönä 1942-51, ASO:n raivausasiain osaston jaostopäällikkönä 1951-59 ja asutushallituksen toimistopäällikkönä 1959-68, jolloin siirtyi eläkkeelle. Hän otti osaa sekä talvi- että jatkosotaan, ollen sotilasarvoltaan luutnantti. Vaikka agronomi Aatto Koskenkorva suorittikin elämäntehtävänsä kotimaakunnan ulkopuolella, oli hän täysipitoinen ilmajokinen ja eteläpohjalainen.”

Ilmajokilehdessä oli kuva hautauksesta, jossa Aaton arkkua kantavat Martti ja Pekka-Jussi edessä, Juho ja Kalevi keskellä ja Mauri ja Aslak viimeisessä parissa. Tilaisuudessa siunauksen toimitti Aaton opiskelukaveri ja Kaisun serkku Pentti Herttua. Laulua esitti kanttori Sisko Ainali. Opiskelukaverien seppeleen laski A. Kanto, josta Aatto kertoi kirjeissään.

Tilasta Koskenkorva 3:163 Maunon eläessään myymä alajokimaa lohotaan 1958 Aaro Nikkolalle, pinta-ala 5.59 ha. Tilaan jäi 26.223 ha peltoa, 1.26 ha niittyä, 73,25 ha metsää ja 1.266 ha joutomaata yhteensä 106.461 ha. R:no 3:172.

Vieno Västi muistelee kirjeessään Sirkka Heikelille elettyä elämää 9.2.1972

Niin ne perheet sitten hajoavat, kuka kunnekin. Muistatko miten hauskoja rekiretkiä ennen vanhaan tehtiin sukulaisperheiden kesken, milloin Hopiavuorelle, Koskenkorvalle taikka Västilään. Kauniita muistoja enää jäljellä. Elämän rikkautta nekin.

Kuulitkin Sirkalta (Könni) Ilmarin 70 v päivästä. Ihmeesti Ilmari jaksoi olla mukana, vaikka hengitys on aika vaikeaa. Iloa tietenkin tuotti omaisten muistaminen juhlapäivänä.

Juhlat pidettiin Koskenkorvalla, kertoi Kaisu Hautala.

Mielestäni Kalevi tuntui vakavalta, mahtoi miettiä, kauvanko enää isä jaksaa taistella sairautta vastaan. Kyllä terveys on tärkeä tekijä ihmisen elämässä, sitä ei korvaa suurikaan rikkaus. Ihminen on niin halukas elämänsä perään, eikä osaa ajallaan kiittää elämän jokapäiväisestä yksinkertaisesta lahjasta, kuten terveys kaikkineen ja kyky tehdä työtä. Nuorena sitä ei osaa niin arvostaa, - vasta sitten kun ne otetaan pois. Kun joka aamu saa herätä uutta voimaa täynnä, eikä uni vaadi velkaansa, se on suurta onnea. Näillä vuosin sen ymmärtää.

Eipä tule usein käytyä Koskenkorvalla, siellä Ilmarin luona näin Kaarinan lapsineen, taikka tyttärineen (Marti opiskele-massa). Silanderit olivat myöskin siellä. Maija (Silander) on niin pieni ja harmaa, on leikattu mahalaukusta niin paljon pois. Ei tiedä kuinka kauvan jaksaa hänkään. Kuin uni ja varjo on elämämme. Taivaallisen Isän hyvää huomaa, siellä ja me kaikki täällä.

Vasemmalla kuva Sirkan hautakummusta. Yllä hänen ja muun suvun käynti sukuhaudalla 2001, kun Juho Kuhnan sukujuhlat olivat Trahteerissa. Yläkuvassa samaan aikaan Maurin ja Tuulikin perhe haudan äärellä.

Suvun haudat Ilmajoen kirkkomaalla.

Eliinaa ennen haudattiin Kerttu Eliina, Eero ja yhdessä äidin kanssa Kerttu jotka ovat tässä kaikki samassa kivessä.

Vieressä on Juhon ja Inkerin hautakivi, jossa nimet on jäljennetty aidoista allekirjoituksista. Juhon nimen malli leikattiin torpparisopimuksesta, ja Inkerin osuus tehtiin sitten myöhemmin.

Ylhäällä vasemmalla on Mikko ja Liisa Yli-Kuhnan kivi, jossa toimittiin toisin, eli toisen myöhemmin kuolleen puolison hautakivi oli erikseen. Kivi vaatisi kovasti kunnostusta.

Sukuhaudan hoito ja kivien järjeistäminen tulee pian pohdittavaksi. Alueelle ei enää voida arkkuhaudata maan märkyiden vuoksi.

Tässä on kirjan lopputaiton aikana Ilmarin ja Kaisun arkistosta löytyneet Mikko Kuhnan ja Eliina Kuhnan hautakummut hautajaispäivältä. Erityisesti kiinnittää huomiota ympäristön hoitamattomuus, oikein risukkoon tässä on haudattu, eikä alue ollut 10 vuodessa juurikaan kehittynyt!

Kuolleita.

+

Surun murtamana ilmoitan,
että
rakastettu mieheni
maanviljelijä

Mikko Kuhna

nukkui Vapahtajaansa luottaen
kuolemaan kodissaan Ilma-
joen Ylikuhinalla helmikuun 5
pnä 1916 klo 9 aamulla, ellety-
ään 78 vuotta ja 11 kuukautta.
Katkerasti kaivaten muistavat
häntä kanssani yksi tytär, kak-
si poikaa, kaksi vävyä, lasten-
lapset, sukulaiset ja laaja yst-
äväpiiri.

Maria Kuhna.

Kristus on minulle elämä,
Kuolema on minulle voitto.

Hautaus tapahtuu Ilmajoen
hautausmaalla maanantaina hel-
mikuun 14 pnä klo 2 päivällä.

827

+

Rakas elämäkumppanini

Elina

o. s. Pirilä

vaipui, lapsivuode-kouristukseen anka-
raudelta murettuna, kuolemaan unoon
kodissamme Ilmajoen, kesäk. 29 p.
klo 1,50 a. p. Synt. 4. 2. 1868.

Vestassyttyyt **Kerttu** oli ainosa-
taan moitittu tunteja.

Poistuneita haikosi i kaipa kane-
sasi lapsuutta, meidän molempain
vanhemmat, vieraisten sisaret ja veljet
omaiset, ystävät ja tuttavat.

Juho Kuhna.

Vo! nyt harjähirsi majastani katkes!

Hautaus tapahtuu Ilmajoen kirkko-
maalla torstaina, heinäk. 5 p klo 1
päivällä.

Pyydän saattamaan rahkaan puolisoni

Eliinan

ruumista leposijaansa Ilmajoen kirkkomaalle Tors-
taina Heinäkuun 5 p:nä 1906. Saattue kohtontuu
kotiimme Koskenkorvalla klo 11 a. p.

Juho Kuhna.

Hautausmenojen päätyttyä kokoontaan Koskenkorvalla.

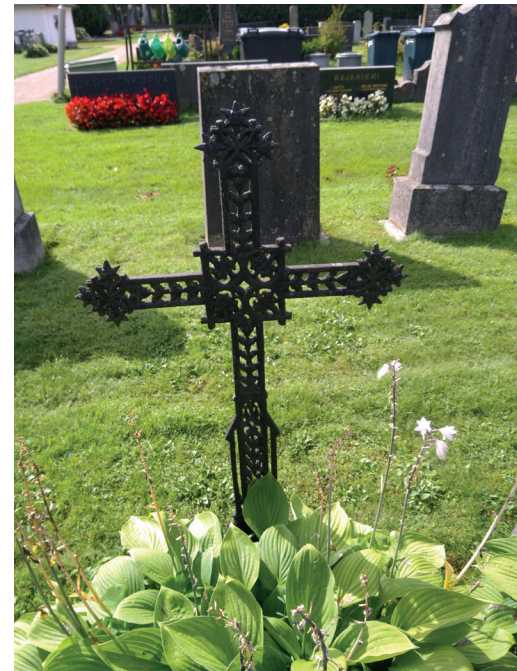

Savikaivoon hukkunut Inkerin ja Juhon poika Kalervo Birger on saanut oman hautakiven. Kaksi muuta samaan aikaan hukkunutta poikaa on haudattu samanlaisin kivin kaksoishautaan sukuhaudan lähelle. Samoin oman kiven sai Aili Mella, jonka kuunliljoilla koristettu hauta on vasemmalla Paavon ja Annikin kiven vieressä. Katrin kanssa samaan kiveen kirjoitettu ja vierekkäin haudatut Katri, Aatto ja Suoma.

Vasemmalla ylhäällä on sukuhaudan vieressä keskustaan päin Mikko Kuhn-
nan vanhempien Juho ja
Hedvig Hopiavuoren hauta.
Sen vieressä vasemmalla
alhaalla on Mikko Kuhn-
nan toisen puolison Maria os.
Kauppilan aika erikoinen
muistomerkki, molemmat
ovat hautoina hoitamatto-
mia.

Sukuhaudassa on Mikon
tyttären ja Juhon sis-
aren Maria Laurosen hau-
tamuistomerkki, jossa ki-
vessä myös äidin kanssa
samoihin aikoihin kuollut
tytär Maiju. Sen vieressä
on rautaristi, jonka arve-
len olevan heidän poikansa
Paavon muistomerkki.

*Maunon ja Kaarinan
hauta on sukuhau-
dasta tielle päin, jos-
sa myös Kaarinan
vanhempien ja sise-
ren haudat.
Paavo ja Annikki ovat
sukuhaudassa.
Ilmari ja Kaisu käy-
tävän toisella puolen
kirkolle päin.
Maurin ja Tuulikin
hauta on etäämmällä
hautausmaan joen-
puoleisella reunalla
aidan vieressä.*

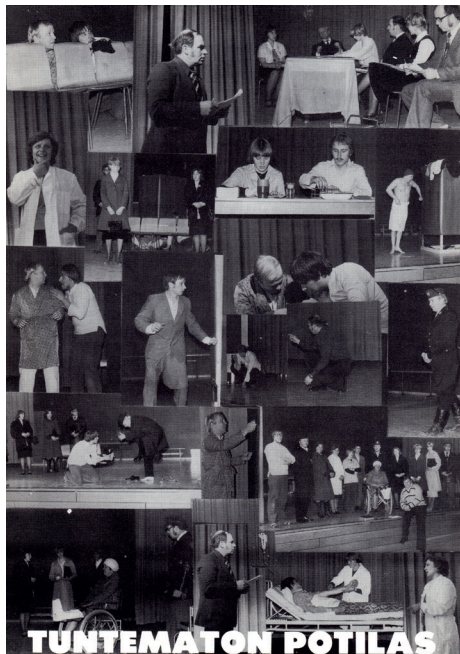

Puistolan / Puutarhatalon vaiheista oli edellä selvitys. Tässä muutama kuva viimeisen remontin vaiheista. Koko talo jouduttiin läpikäymään, vain Kalevin ja Eeva-Liisan korjaama salin ja eteisen lattia voitiin jättää ennalleen. Ikkunoiden kunnostus vei kolme talvisydäntä ja satoja tunteja töitä Trahteerin keittiössä. Sitten kaikki muut lattiat ja eristeet otettiin ylös ja korjattiin, joista kuva yläkerrasta, jossa viimeksi Mauri ja Tuulikki asustivat.

Viimeisenä korjattiin talon ulkoverho. Hirsiseinän oli vuorannut 70-luvulla Mauri. Talo oli valkoinen ja keltainen, mutta se jouduttiin kokonaan uusimaan ja lahovauriot korjaamaan. Sen jälkeen hirren päälle asennettiin ensin tuulensuoja ja sitten uusi ulkoverhous naapurisahan Arvo Sihdon suunnittelemana Sihdon pontilla, josta uskotaan, että se kestää ainakin seuraavat 80 vuotta. Lapsenlapset sen voi sitten todistaa. Remontti vei kaikkiaan 5 vuotta.

Yksi yli sukupolvien ylettynyt harrastus oli näytteleminen. Kuvassa on ehkä Juho Kuhna näytelmäseurueen kanssa ja seuraavassa Mauno ja Ilmari on vierailulla Seinäjoella, josta kerrrotaan kirjassa. Sitten on kuva Kaarinan näytelmästä, jossa hän on "Nunnan" takana ja sitten esite Martin näytelmästä Tuntematon Potilas.

1960-luvulla, johon kirjan vaiheet osittain yltävät, on Juho Kuhnan aikaansaannoksista osa vielä hyvin esillä. Koskenkorvan Myllyn kunto on vielä hyvä, mutta taidetaan tehdä siellä vain sähköä. Meijeri on vielä täydessä tuotannossa samoin Saha. Santamontulla ollaan vasta nyt kaivamassa sitä osuutta, joka 30 vuotta aikaisemmin pakkolunastettiin täydelliseen pilkkahintaan. Kuvakaappaukset ovat "Ilmajoki toimen pitäjä" - elokuvasta vuodelta 1961.

50- lukuun kuuluu lasten kokoontuminen ja leikit Koskenkorvan talon puutarhassa, joista kertovat seuraavat kuvat. Pian tämän sivun taiton jälkeen 3.12.2022 tuli tieto Katariinan kuolemasta. Myös Vesa Heinonen ja "Poju" ovat kuolleet jo aiemmin.

Vasen kuva vasemmalta: Esa Santalahti, Inkeri ja Poju, Katariina, Leena, Hannele, Pekka-Jussi, Jukka Santalahti, Martti.

Oikea kuva vasemmalta Inkeri; Annikki, sylissä Marja?, Eeva-Liisa, Eeva-Kaarina Katariina, Leena. Takana Suoma, Aatto, Emil Rinnemaa, Vieno Västi, Kaisu ja Kaarina. Edessä vasemmalta Martti, Vesa Heinonen, Jukka, Pekka-Jussi ja Esa.

Vasen kuva vasemmalta: Jukka, Vesa, Esa, Pekka-Jussi kyykyssä, Martti. Penkillä Leena sylissä Marja, Katariina sylissä Eeva-Kaarina.

Oikea kuva. Vasemmalta Sirkka Koukin äiti, Annikki, Sirkka Kouki ja Kaarina.

Kyykyssä ja kylvyssä Leena, Eeva-Kaarina, Katariina ja Martti.

KOSKENKORVAN TILAN HENKILÖKUNTA 1900 – 1955

KOSKENKORVAN MYLLYN MYLLÄRIT

Pitkäaikaisin mylläri oli Arvo Koskela. Emil Suomi (vasemmalla) siirtyi Västilän myllyyn. Tämä on ainoa työkuva mylläreistä ja ainoa sisäkuva Koskenkorvan myllystä.

Aivan tarkkaa listaa mylläreistä ei saatu. Useina vuosina oli myllyllä töissä myös päiväläisiä/ yövuorolaisia ja joiltain jaksoil-
ta ei löytynyt varmaa kirjausta, joten osaa arvattiin.

1905	Juha Tupila, Salomon Syriälä
1907	Juha Kivistö
1910-11	Juho Suuriniemi, Jussi Tupila
1913-14	J. Tupila nuorempi ja J. Tupila vanhempi
1915-20	Jaakko Koski, Jaakko Niemelä (1917), Juha Mannila,
1917	Valentin Suomela Tupilat saattoivat joutua puheistaan 1918 vastuuseen ja olivat poissa?
1920	Arvo Koskela, Jaska Saarakkala
1922	Juha Tupila vanhempi, Juho Astro Tupila nuorempi
1923	Juha Tupila vanhempi, Jussi Mannila (1922-23)
1924	J. Tupila nuorempi
1926	Arvo Koskela
1927	Arvo Koskela, Juha Tupila vanhempi
1928	Arvo Koskela ja Matti Mannila
1929	Arvo Koskela ja Emil Somu, Jussi ja Sulo Niemelä (yövuoro)
1936	Arvo ja Onni Koskela (Somu Västilään) Matti Latvala ja Sulo ja Jussi
1940	Arvo sodassa ja Onni Koskela ja päivämiehiä Jaakko Varvi ym.
1941	Onni Koskela ja osin myös Arvo ja Mauri Koskela
1942	Onni rintamalla ja Arvo hoitaa myyntiin asti.

Heti myynnin jälkeen myytiin vehnäkoneet pois ja vehnää jauhettiin vain Västilässä. Koskenkorvan myllyssä jauhettiin vielä osuuskaupalle ja muillekin muuta jauhatusta, kunnes osuus-
kaupalle tuli oma mylly ja Arvo Koskela siirtyy sinne hoitamaan viljavarastoa toimittuaan joitain vuosia Kauppilan myllyllä.

Ilmajoen Joulussa mainitaan, että myllyn pitkäaikaisin mylläri oli Juha Tupila 33 vuotta. Mutta oli isä ja poika ja sama nimi ja myös jaksoja, joista merkintää ei löytynyt. Varmasti osan selit-
tää se, että myllyllä korkean veden aikaan jauhettiin kahdessa vuorossa.

Emil Somu oli yhteensä Koskenkorvan ja Västilän myllyillä töissä 36 vuotta.

Koskelan perheestä on nimilistojen jälkeen oma osuus.

KARJAKOT KOSKENKORVAN TILALLA

Eliina on johtanut navettaa ja ensimmäinen karjakko tulee hänen kuoltuaan. Aikaisemmin navetassa oli Havuselan karjanhoitokoulun opiskelijoita 3 aina kerralla vuoteen 1920 saakka ja sitten Korven harjoittelijoita, joista oma lista.

1906	Anna Koistinen
1908	Hilja Tahlo
1913	Fiija Mannila
1919	Hilma Panttila
1920	Iida Kalttila
1921	Milja Hanhijoki
1922	Sylvi Ahonen
1924	Liisa Kivinen
1925	Taimi Käyrä
1929	Esteri Ahola
1933	Tyyne Södergård
1933	Sanni Honkaharju
1933	Anni Lehtonen
1933	Aino Yli-Kaatiala
1936	Bertta Joensyrjä
1938	Eila Marttila
1940	Bertta Näsi
1941	Eeva Hyytinen
1942	Anna Tyyvi
1943	Elina Kuitunen
1943	Elsa Levy
1945	Elsa Raittila
1948	Kaino Annikki Sillanpää (v 47 harjurina)
1950	Aili Esteri Hirvilampi
1951	Anja Salo
1952	Anneli Mäenpää
1953	Tyyne Tanskanen
1954-55	Martta Saarimäki, Marjatta Vuorenmaa (karja-apulaisia)
1955-56	Aune Takala, Aino Mäkiranta, Sylvi Mannila, Sanna Heinonen (karja-apulaisia)

Keskimäärin 1,5 vuotta / karjakko, pisin Hilja Tahlo 5 v

1962 Vieno Västi muisteli karjaväen aikaa syksyisin alajoella jossa oli lehmille tilaa ja äpäreistä ja piiat ja karjakotkin saivat olla vähän vapaammin kuin emäntien silmien alla.

Saattoipa olla jopa vaarallista, kun ”Könnin ja Harjunmäen loukkoiset hakkasi ikkunia ja ovia, mutta kävihän siellä joskus mieluisiakin tuttuja poikia oikeen puheen päälle.”

Aikaa muisteli mm. Koskenkorvan torpan tytär Hilda Mäky-nen joka palkkakirjassa näkyy usein mm. pyykkipäivinä. Hän mainitsee, että suuri hetki oli, kun iltaisin jokilaiva meni ohitse ja Koskenkorvan karjakko Mannilan Hetafiina todettiin niin komi-aksi, että laivalta huudeltiin kuin missille ikään, ”kaunis oli kuten muutkin Mannilalaiset”.

Karjakko arvaten oikealla ja kolme harjoittelijaa, mutta vuosi tästäkin kuvasta puuttuu. Takana näkyvistä lanta-paareista päätellen kyseessä voisi olla aika ennen nave-tan remonttia 1929. Vuodet -28 ja -29 sopivat hyvin lis-taan. Karjakkona voisi olla Taimi Käyrä ja harjoittelijat Sylvi Kallio, Rauha Latvala ja Lempi Koski.

Fiija Mannila löytyy palkkalistoilta vuosilta 1912-13.

Hetafiina meni naimisiin Harjun Mikki-suutarin (joka korjasi paljon talon kenkiä) pojan Mikin kanssa ja menivät Amerikkaan, jossa Hetafiina pian kuoli.

HARJOITTELIJAT KOSKENKORVAN TILALLA

1920	Toini Risku, Saimi Peltomäki, Laina Koukkari
1922	Aune Aho
1925	Vieno Kattilakoski, Kerttu Piipari-Kokko, Anna Rintaniemi
1927	Siiri Sillanpää, Helvi Vanhatupa
1928	Elma Uusitalo, Aknes Hupli, Alli Paulaharju
1929	Sylvi Kallio, Rauha Latvala, Lempi Koski.
1930	Fanni Kitula, Vieno Rintala, Tyyne Sipilä.
1931	Saima Lankinen, Aili Ahonen, Lempi Kivielä.
1932	Saima Sivula, Siviä Rantapuska, Bertta Honkala.
1933	Saimi Honkaharju, Helvi Koski (ei ehkä harjureita)
1934	Meri Salola, Bertta Ahlgren.
1936	Alli Kivistö, Aino Mäenpää.
1938	Impi Reinikka, Lempi Anttila.
1939	Martta Tuomaala, Impi Kujanen.
1940-42	Laina Uutela, Elli Peltoniemi, Elsa Levy (myöhemmin karjakko), Martta Lähdesmäki
1943	Saara Kananaja, Irja Hautamäki, Saima Mustamaa.
1944	Lempi Alanko, Elmi Mallila.
1945	Aini Mettälä, Kaisa Levelä.
1946	Aili Parikka, Aino Kajanus.
1947-49	Annikki Sillanpää (karjakoksi) apuna Aune Röyskö, Aale Sailo, Kaarin Leppäaho
1950	Päivi Visti, Helli Kalliosaari.
1951	Irene Kankaanpää, Aino Ojaniemi
1952	Laina Nikko
1954	Marjatta Vuorenmaa
1955	Martta Saarimäki

Joinain vuosina oli keskeytyksiä ja sotavuosina sekä tilan jaon jälkeen harjoittelijamerkinnot olivat hajanaisia ja osittain menivät ristiin karjakoiden kanssa. Saattoi olla, että useampikin harjoittelija oli myös karja-avustajan nimellä tilan henkikirjassa. Vuodesta 1952 lähtien vain yksi harjoittelija.

Karjaväen lisäksi oli sisäpiika/talousapulaisen nimellä vuosittain 1-2 hlö ja peltotöissä todella paljon myös naisia ja nuoria tyttöjä, joiden nimiä on” piikalistalla.”

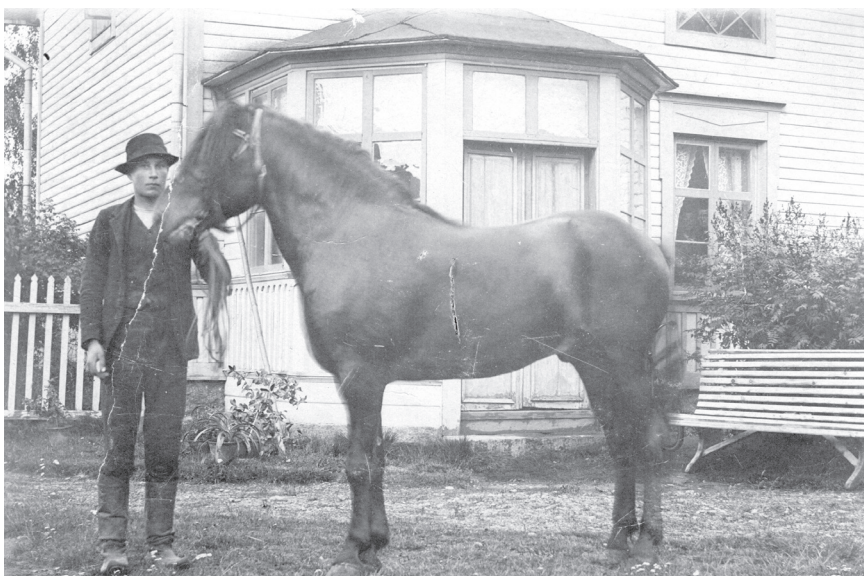
Kaikki harjoittelijat huomioiden heitä lienee ollut ainakin 90 neitosta. Nuoria miehiä oli myös jossain vaiheessa harjureina ja poikarenkejä useina vuosina, etenkin sota-aikana, joista ainakin osa on ”renkilistalla”.

Tämä kuva on otettu Karjanhoitokoululla 1937. Mukana on myös miesharjoittelijoita, mutta Koskenkorvalla oli aina tyttöjä, kun oli vain yksi majoitushuonekin. Tämän vuoden harjoittelijanimet jäivät löytymättä.

Tässä kuvassa ovat varmaankin Havuselan - Koskenkorvan - Västilän karjanhoitajakoulun oppilaita, joiden nimilistoja ei ole säilynyt. Ilmajoen historian mukaan vuosikurssilla oli 9 osanottajaa eli 3 harjoittelijaa joka tilalle.

RENKEJÄ ERI AIKONA AAKKOSISSA

Vuosiluku on vuosi, jolloin on ensikerran oltu töissä. Vain muutamat ovat olleet pitkiä jaksoja yhteen menoon, pisimmät livari, Matti, Reino Saarakkala, Sameli Mattila, Arvi Viinämäki, Perämäki Viljo, mutta myös muilla useissa pätkissä. Mylläreistä oma listaus.

Farssi Juho	1910
Haiko Pertti	1941
Hakala Eino	1939
Hakoniemi Arvo	1925
Heinonen Pauli	1939
Heinonen Yrjö (G)	1923
Hietikko Lauri	1945
Hietikko Paavo	1936
Hietikko Jaakko	1952
Huvila Yrjö	1929
Isomäki Antti	1908
Isomäki Matti	1910
Jokinen Lauri	1928
Jokinen Salomon	1940
Karjanmaa Aatto	1939
Karjanmaa H	1932
Karjanmaa Väinö	1939
Kaunismäki Eino	1945
Kaunismäki Esko	1947

Kivistö Aatto	1923
Kivistö Iisakki	1927
Kivistö Jussi (Juha)	1921
Kivistö Matti	1923
Kivistö Valle	1920
Koivusaari Kalle	1920
Koivisto Valle	1920
Koskela Mauri	1926
Koskela Martti	1928
Koskela Onni	1925
Koski Jaakko	1909
Koski Kustaa	1922
Kuivaniemi Niilo	1939
Kujala Jaakko	1943
Kuusisto Eero	1920

Henkilöiden nimiä luvussa 6 sivulla 57

Kuusisto Toivo	1926
Kvist Aatto	1927
Kvist Iisakki	1920
Kvist Juha	1920
Kvist Jussi	1920
Kvist Mikko	1923
Kvist Vilho	1939
Kvist Yrjö	1924
Koski Jaakko	1909
Lahti Jaska	1909
Laitinen Eino	1930
Laitinen Olavi	1938
Lakso Einari	1922
Laulaja J.	1929
Lehto Iivari	1910
Leppioja Eemil	1909
Leppioja Nestori	1910
Leppioja Onni	1920
Leppioja Vihtori	1910
Lipasti Vilho	1910
Majamäki Iiska	1909
Majamäki Sameli	1910
Majaniemi Sameli	1926
Marjamäki F	1925
Mannila Kalle	1948
Mannila Matti	1927
Mannila Pentti	1943
Mattila Arvo	1925
Mattila Antti	1955
Mattila Esko	1943
Mattila Juha	1926
Mattila Jussi	1943
Mattila Kauko	1942
Mattila Nestori	1910
Mattila Sameli	1925
Mattila Viljo	1925
Mikkonen Kalle	1941
Murtoniemi Iiska	1923
Mäenpää Armas	1942
Mäki Anssi (Anselmi)	1922
Mäkynen Jaska	1929
Mäntynen Juho	1929
Niemelä Eino	1929

Niemelä Frans	1906
Niemelä Jaakko	1920
Niemelä Jussi	1931
Niemelä Sulo	1926
Niemelä Valentin	1909
Niemelä Yrjö	1932
Nieminen Erkki	1939
Ojaniemi Mikko	1910
Paajanen Pentti	1940
Paavolainen	1941
Perämäki Viljo	1926
Poskiparta Antti	1941
Pukonen Antti	1944
Punkero Martti	1923
Rajala Erkki	1931
Rajala Juha	1909
Reinikka Heikki	1950
Rautio Hugo	1939
Rautio (Routio) Eino	1936
Rautio Iisakki	1936
Ravila Matti	1939
Saarakkala Aatto	1952
Saarakkala Iivari	1920
Saarakkala Jaakko	1932
Saarakkala Jaska	1920
Saarakkala Matti	1927
Saarakkala Martti	1926
Saarakkala Reino	1930
Saha Juha	1920
Salo Jaakko	1932
Santaharju Eino	1940
Siltakorpi Sakari	1943
Suomu Eemeli	1931
Syrjälä Salamon	1910
Syrjälä Sameli	1910
Syrjälä Uuno	1920
Tahko-Oja Lennart	1920
Talvi Hermann	1910
Taipale Paavo	1945
Talvitie Reino	1953
Tolmunen Tauno	1945
Tupila Jussi (Jukka)	1909
Tupila Olavi	1931

Uusitupa Viljo	1928
Valkama Antti	1953
Warpula Wihtori	1906
Warpula Antti	1909
Varvi Jaakko	1939
Viitanen Matti	1908
Vilppula Antti	1906
Wiinämäki Arvi	1921
Wiinämäki Eero	1922
Wiinämäki Kaapo	1922
130 nimeä	

PIIKOJA ERI AIKONA AAKKOSISSA

Vuosilukuna on ensimmäinen töihintulovuosi, kovin moni ei ole ollut perättäisiä vuosia. Pisimpään sisarukset Aili Koski ja Sanna Heinonen, mutta myös muita löytyi.

Hakala Aino	1949
Harju Helmi	1927
Heinonen Sanna	1939

Hietarinta Tilata	1918
Hietikko Helmi	1925
Hietikko Helvi	1923
Hietikko Manta	1910
Honkaharju Sanni	1933
Erkkilä Laina	1951
Jaakkola Lyyli	1910
Kattilakoski Vieno	1926
Kivistö Aino	1938
Kivistö Fija	1910
Korpela Hilja	1910
Koskela Hilma	1929
Koskela Maria	1933
Koskela Inkeri	1927
Koskela Liisa	1910
Koski Hilma	1927
Koski Helvi	1929
Krankkala Maija	928
Kullas Vieno	1935
Kulmala Suoma	1930
Kvist Aino	1928
Kuusisto Anne	1926
Kvisti Aini	1939

Kvisti Aino	1930
Kvisti Jenni	1938
Kytömaa Hessa	1910
Leppioja Anni	1910
Leppioja Sanna (Sanni)	1931
Majamäki Fanni	1922
Majamäki Hilja	1909
Mannila Tilta	1910
Mannila Fija	1910
Mannila Sylvi	1955
Mattila Alma	1923
Mattila Enne	1945
Mattila Elma	1946
Mattila Helmi	1939
Mattila Manta	1929
Mattila Seelmi	1933
Mattila Selma	1939
Mikkola Maija	1929
Mäenpää Anneli	1952
Mäkynen Hilta	1934
Nevala Aili (Koski)	1927
Nikko Laina	1952
Ojaniemi Aino	1951
Ojaniemi Maria	1922
Paavilainen	1941
Palomäki Senja	1927
Panula Kerttu	1926
Perämäki Lyyli	1910
Rahko Maria	1920
Rantamäki sisarukset	1933
Rantanen Martta	1933
Rintaniemi Anna	1926
Röyskö Aune	1947
Saarakkala Irene	1939
Saarakkala Saimi	1933
Saarakkala Selma	1928
Saarakkala Sylvi	1933
Saarakkala Sofia	1922
Saarimäki Martta	1933
Suomu Irene	1939
Suuriniemi Katri	1910
Tammi Hessa	1908
Takala Aili	1929

Talvitie Ilona	1955
Uusitalo Elma	1928
Valkama Sylvi	1949
Viinämäki Alma	1933
Vuorenmaa Marjatta	1953
Vuorenmaa Vieno	1954
Wälimaa Lempi	1925
76 nimeä	

Kaikkiaan listoille löytyi 313 nimeä tälle n. 50 vuoden jaksolle. Melkoinen yritys olisi tänäkin päivänä!

Historiikin koostajana koin melkoisen tunteen yhdestä suuresta perheestä, jotka yhdessä yrittivät ja jaksoivat talon vaikeatkin vaiheet. Joustettiin työajoissa ja palkoissakin vaikeimpina aikoina. Vaikka kiistojakin varmaan oli, ei mistään suuresta kriisistä ja vastakkainasettelusta löytynyt merkintöjä.

Silloin toimi paikallinen sopiminen, jota tällä kokemuksella voisi suositella suuremmassa määrin myös nykyaikaan.

Kiitos kaikille, jotka olitte töissä tilalla ja rakensitte panoksellanne tämän tarinan tapahtumat.

PALKKOJEN KEHITYSTÄ

Rukiin leikuu:

vuosi	1887	1895	1907	1908	1914	1917	1929
mk/jalka	0,05	0,10	0,25	0,12	0,13	0,50	2,00
€/jalka	0,30	0,55	1,10	0,50	0,52	1,25	0,65

Rukiin leikuu:

vuosi	1934	1938	1939	1942
mk/jalka	1,25	2,00	2,50	4,50
€/jalka	0,50	0,74	0,91	1,02

Kun verrataan ruisjalan leikkausta euroissa, on hintahaarukka ollut läpihistorian hyvin tasainen. 1907 ja -17 käytiin jo suhteessa samalla tasolla kuin 1942. Jalkahan muodostui 5-7 lyhteestä, joten mieltä voisi kuka tänä päivänä saisi elannon kokoon rukiinleikkuulla.

Ojan kaivuu:

vuosi	1907	1908	1929	1931	1932	1933	1934	1935
mk/ syli	0,07	0,12	0,16	0,40	0,40	0,50	0,50	0,50
€ / syli	0,30	0,50	0,20	0,14	0,15	0,20	0,20	0,20

Ojan kaivuu:

vuosi	1936	1939	1940	1941	1943	1945	1946
mk/ syli	0,55	0,75	1,00	1,00	2,55	8	8
€ / syli	0,22	0,27	0,30	0,26	0,50	1,0	0,65

Vielä selvemmin tämän päivän ihminen voisi mieltä. miten ihmeellä ojankaivuulla on voinut saada elantonsa. Sylihän on n. 1,8 m, joten paljon piti kaivaa ojaa saadakseen leivän ja sille vähän särvintä, muista hankinnoista puhumattakaan. Koskenkorvan tilalla ojankaivuuseen ei osallistunut naiset kuten kuvassa, mutta saattoivat kyllä olla auttamssa mättäiden leviyksessä. Palkkaa maksetaan vain miehille, jotka olivat erikoistuneet ojan kaivuuseen ja oli tietenkin selvää, että pellonojalla ja laskuojalla oli eri hinnat, myös kivisyys vaikutti taksaan.

Päiväpalkat: Miehet / naiset

vuosi	1887	1897	1908	1914	1922	1926
mk/pv	1 / 0.8	1 / 0.7	1,5 / 1	1,5/1.1	27/ 13	27/16
€/pv	6 / 5	5 / 4	6 / 4	6 / 5	9.5/4.5	9 / 6

Päiväpalkat: Miehet / naiset

vuosi	1929	1930	1932	1933	1934	1935
mk/pv	22/17	23/15	21/12	25/8	28/13	35 /10
€/pv	9 /5.5	10 / 5	10 /4,5	10 /3.5	11/5,50	14/4

Päiväpalkat: Miehet / naiset

vuosi	1936	1937	1938	1939	1940	1941
mk/pv	28/12	30/13	35/18	45/25	31/20	25/25
€/pv	11/5	11/5	13/8	16/9	10,5/6	6/9

Päiväpalkat: Miehet / naiset

vuosi	1942	1943	1945	1946	1947	1948
mk/pv	44/45	62/40	60/80	90/150	160/215	200/350
€/pv	10/10	13,5/8	8/10	7,5/12	10/13,50	9,5/16,30

Päiväpalkat: Miehet / naiset

vuosi	1949	1950	1951	1952	1953
mk/pv	280/215	390/280	435/325	450/350	400/375
€/pv	13/10	16/11	15/11	15/13	13/12,50

Päiväpalkkojen vertailu oli erityisen vaikeaa, kun keskihintaa laski mukana olleiden nuorten kausityöt, kuten naurismaan perkaus ja pyykkipäivät ja myllyllä olostä maksettiin aina kovinta hintaa. Itse myllärien palkat eivät ole tässä keskiarvossa mukana.

Kuitenkin, kun katsotaan päiväpalkkojen suhteellista hintaa euroina, niin kehitys on todella vakaata ja palkkojen hyvinkin suuret nimellismäärät 28 markasta 400 markkaan vastasivat lähes tasan inflaatiota paitsi naisten osalta. Siihen vaikutti eniten se, että karjakon palkka nosti naisten keskipalkkaa, kun muita työntekijöitä oli enää muutamia aputyttöjä.

Vuosipalkat: Miehet / naiset =lähinnä karjako (sisältää luontaisedut)

Vuosi	1887	1909	1914	1917	1921	1923
mk/v	80/70	60/240	200/300	600/600	2000/3200	5500/6000
€/v	470/420	254/100	800/1200	1500/1500	800/1400	1800/2000

Vuosipalkat: Miehet / naiset =lähinnä karjako (sisältää luontaisedut)

Vuosi	1923	1934	1935	1936	1937	1938
mk/v	5500/6000	3200/3600	3300/	3200/	3300/	4900/
€/v	1800/2000	1300/1500	1300/	1300/	1250/	1800/

Vuosipalkat olivat kirjavammat ja alkupäässä hyvinkin alhaisia ja silloin myös inflaatio oli olematon. Sen jälkeen vuodesta 1923 vuosipalkat ovat taas pysyneet inflaation tasolla ja naisille ei vuosipalkkaa ollut, karjakot ovat parhaiten mukana kuukausipalkassa.

Kuukausipalkat Miehet / naiset = karjako						
Vuosi	1923	1929	1930	1931	1932	1933
mk/ kk	450/	600/ 550	475 /500	400/425	300/325	300/300
€/kk	155 /	200/180	170/180	150/160	115/125	120/120

Kuukausipalkat Miehet / naiset = karjako						
Vuosi	1934	1935	1936	1937	1938	1939
mk/ kk	275/	275/300	325/350	380/400	380/450	530/500
€/kk	110/	110/120	130/140	145/150	140/165	190/180

Kuukausipalkat Miehet / naiset = karjako						
Vuosi	1940	1941	1942	1943	1944	1945
mk/ kk	525/500	535/	500/600	825/950	1200/1500	1350/2750
€/kk	160/150	150/	110/130	160/180	220/280	175/360

Kuukausipalkat Miehet / naiset = sisäpiika ja karjako						
Vuosi	1947	1948	1949	1950	1952	1953
mk/ kk	/3100	/7500	/7500	/9700	8750/	/9750
€/kk	/180	/350	/350	/390	/370	/435

Kuukausipalkkaa löytyi kirjavasti eri vuosilta ja viimeisinä vuosina lähinnä karjakoilta, johon verraten naisten ja miesten palkat olivat tasaantuneet. Myllärien palkat ovat tästä edelleen pois ja niistä on hajatietoja aikajanalla.

KOSKELAN SUKU TALON PALVELUKSESSA

Koskelan perusperhe:

Sameli Vihtori Koskela (11.11.1885 -12.7.1959) Maria Kristiina Koskela os. Koski (24.7.1879 -15.7.1969)

Sameli lähtee Amerikkaan ensi kerran 1905 -1908 ja toisen

**Maria vasemmalla, takana Arvo vieressä
Ingrid ja Onni ja äidin vieressä Mauri.**

,kerran 1913, jolta reissulta ei enää palaa takaisin eikä Maria uskalla lähteä pienen Maurin kanssa matkaan.

Poika Arvo Samuel Koskela (9.3.1905 – 11.8.1970)

Ingrid Sofia (15.10.1908 -15.7.1962)

Onni Jaakko Ilmari (24.7.1910 – 19.4.1992)

Mauri Matti (24.2.1913 -13.3.1999)

Marian isoisän isä oli Simo Jaakonpoika (21.10.1728-4.4.1783) Västilän isäntä, jonka veli Matti Jaakon poika oli Koskenkorvan isäntä 1753 -1801, kuten tilan esihistoriassa kerrottiin.

Matti Jaakonpoika 1753–1801.

Matti Jaakonpoika, syntynyt 2.9.1723 – kuoli 25.1.1804, isännöi taloa vuosina 1753–1801. Syyskäräjillä vuonna 1753 käsiteltiin perinnönjakoa Matti Koskenkorvan vielä elävien vanhempien Jaakko Markuksen-pojan ja Valpuri Pertuntytären jälkeen. Vuoden 1773 talvikäräjillä todettiin Jaakko Markuksenpojan antaneen talonsa pojalleen Matille 5.11.1753. Samoilla käräjillä vahvistettiin Jaakko Markuksenpojan ja tämän toisen vaimon Maria Sipintytären syytinki.

Matti Jaakonpoika oli kolmesti aviossa.

I-puoliso, vihitty 6.10.1745, Susanna Eliaksentytär, syntynyt 1.1723 – kuoli 5.5.1771. Vanhemmat Elias Niileksenpoika ja Marketta Simontytär Vähä-Jouppila.

II-puoliso, vihitty 1.11.1772 Kauhajoki, lukkari Martti Jaakonpojan leski Brita Antintytär, syntynyt 8.1725 Kauhajoki – kuoli 23.7.1780. Vanhemmat Antti Yrjänänpoika ja Marketta Jaakontytär Laurunen.

III-puoliso, vihitty 4.2.1781, sotilas Matti Tuomaanpojan leski Susanna Jaakontytär, syntynyt 17.12.1733 Kurikka – kuoli 21.12.1813. Vanhemmat Jaakko Juhonpoika ja Maria Yrjänäntytär Latva-Koivisto.

Matti Jaakonpojan ja Susanna Eliaksentytären lapsia:

- Matti (Mattheus) Matinpoika, syntynyt 7.9.1746. Yli-Koskenkorvan isäntä vuodesta 1799.

- Maria Matintytär, syntynyt 21.2.1749 – kuoli 13.2.1758.

- Valpuri (Walborg) Matintytär, syntynyt 8.2.1751 – kuoli 28.9.1808.

I-puoliso, vihitty 27.9.1767 Pohjanmaan rykmentin rummunlyöjä Pietari Pietarinpoika Ström, syntynyt 1742 – kuoli 1771. II-puoliso, vihitty 27.2.1774, Pohjanmaan rykmentin sotilas Jaakko Jaakonpoika Ahlberg, syntynyt 7.4.1751 – kuoli 1790.

- Jaakko (Jacob) Matinpoika, syntynyt 10.4.1753 – kuoli 6.8.1760.

- Katariina (Catharina) Matintytär, syntynyt 7.7.1755 – kuoli 26.9.1756.

- Mikki (Michael) Matinpoika, syntynyt 7.9.1757 – kuoli 14.8.1758.

- Juho (Johannes) Matinpoika, syntynyt 5.6.1759 – kuoli 9.5.1761.

Mauri Koskelan suvun tiedon mukaan palstatila olisi otettu takaisin päätilaan, kun Maria ei pystynyt sitä hoitamaan puolison Amerikkaan menon takia, mutta palstatila on pysynyt ennallaan ja Maria on varmaan siirtynyt takaisin Kosken torppaan. Palstatilalla on asunut myöhemmin Arvo Koskelan perhe.

Talon työntekijälistoilla 1909 Jaakko ja Vihtori Koski, josta maininta myös mahdollisesti myllärinä ja ovat voineet asua Koskenpartaalla olevassa nykyään Sairon plassina tunnetussa paikassa?

Juho Kuhna lunastaa takaisin tilaan liitettäväksi Koski-nimisen torpan 25.4.1919 (ei siis Koskelan palstatilaa)

Myyjänä on torppari Jaakko Koski kauppahinta 2.000 mk, joka kuitataan maksetuksi. Myyjä ja vaimonsa saavat asua torpan huoneissa kuolemaansa saakka ja viljellä peltoa kuusi kapanalaa Syrjälän rajalta. Talosta tuodaan myyjille vuosittain 3 syltä halkoja. Seuraavan kesän saa torppari vielä viljellä maita ja sitten ne palaavat päätilaan.

Tämä kauppakirja ei täsmää edellä mainittuihin tietoihin ja arvelen, että Koskelan suvun jälkeen Kosken torpassa asusti "toinen Jaakko Koski"?

Tätä varmentaa vielä tieto vuokra-alueiden järjestelystä 19.12.1924, jolloin Liisa Koskelle erotetaan 0.32 ha tilaksi Koski 3:53. Korvaus 200 mk suoritettu ilman valtion välitystä. Torpan rajaa Paavo Koskenkorvan taloa vastaan oikaistaan 1954.

Veljesten työrupeamasta Koskenkorvan tilalla löytyi seuraavia mainintoja:

1925: Onni 1.350 mk tili Paavon talon rakentaminen ja jatko 600 mk.

1926: Onni 300 mk/kk, Inkeri Koskela 200 mk/kk. Mylläriksi mainitaan Mauri Koskela 1.000 mk kuussa, mutta Mauri oli 13-vuotias, joten varmaankin kyseessä oli Arvon aloitusvuosi.

1927: Arvo myllyllä 40 mk/pv, Onni kesäkausi 2.400 mk, Mauri (14 v) kesäkausi 1.600 mk. Inkeri naurismaalla 8,5 pv 90 mk ja 10 pv 130 mk ja Maria naurismaalla 7 pv 91 mk.

(Kuva naurismaalta on edellä ja myös päätarinassa)

1928: Onni (18 v) talvikausi 275 mk/kk, Mauri (15 v) talvikausi 1.200 mk ja jatko 325 mk/kk.

1929: Mauri Koskela 5 pv á 15 mk, Onni myllyssä 2 pv á 35 mk, Mauri myllyssä 6 pv á 30 mk, Mauri töihin 1.9 375 mk/kk. Martti Koskela täihin 27.7. 350 mk/kk.

1930: Onni 3 pv á 35 mk ja 30 mk. Heinätöissä 11 pv á 18 mk.

Arvon palkka 1930 rahassa 11.045 mk ja luonnossa 2.525 mk = 13.570 mk. Vertailuna karjakko 4.000 mk + 1.000 mk = 5.000 mk ja päärenki 4.550 + 5.500 = 10.050 mk.

1931: Onni myllyssä 30 mk/pv useita päiviä 25-35 mk/pv (Arvon palkka juoksee myllyn kirjanpidossa)

1932: Onni myllyssä 25 mk/pv, Mauri leikkasi ruista 24 jalkaa á 1,25 mk.

1933: Mauri töissä alkaen 19.7 69 pv á 12 mk, Onni 65 pv á 12 mk, Maria leikkasi ruista 42 jalkaa á 1.25 kpl.

1934: Onni myllärinä, Mauri myllyssä 25 mk/pv. Emil Suomu lopettaa myllärinä.

1938: Arvon palkka 8.300 mk + luontaisetu 900 mk = 9.200 mk, Onni 7.400 + 600 = 8.000 mk eli vielä oli ikälisää Arvon eduksi. Mauri töissä 35 pv á 25 mk.

Mauri ja Arvo Koskela myllyn rannalla.

1939: Arvo töissä 251 pv, lähtee rintamalle, Onni 256 pv. Onni ottaa mai-totinkä ja kasvattaa sian.

1941: Arvo ei saa vapautusta rintamalta ja Mauri kouluttaa Jaakko Varvia.

1942: Onni rintamalla samoin alokas Mauri. Arvo palaa mylläriksi.

Muita merkintöjä ei ole ja veljekset myy myllyn 1943 Oksalammille ja pitkä yhteistyö päättyy ja myllyn jatkosta oli tietoja edellä.

Kuvassa Mauri ja Arvo Koskela. Mauri ja Onni olivat jo nuoresta alkaen tilan töissä ja tulivat vel-

jensä Arvon avuksi myllyyn ja sitten täysivaltaiseksi mylläriksi. Onni pidemmäksi aikaa ja Mauri sota-aikana ennen armeijaan/rintamalle menoa. Renkikuva luvussa 6 sivulla 57.

Maurin arestireissu Tammisaareen näkyy palkkalistoilla ajoit-
tuvan 1931-32, kun 1933 ollaan ainakin jo kesästä alkaen töis-
sä. Yleensä vapautukseen liittyi vakuutus siitä, että on töitä ja
tässä olisi veljeksistä voinut olla hyötyä, kun työtä oli tarjolla?

Palkkakirjanpidossa mukana myös Koskela Elina, Liisa ja
Helvi ja Kustaa (Kusti), Wilma, Helvi, Hilma ja Lempi Koski.

Arvo ja Onni asuivat ns. myllytuvassa, Arvo alakerrassa ja
Onni yläkerrassa.

Arvo muuttaa vaimonsa Tyynen ja perheen kanssa Puutar-
hataloon asumaan siksi ajaksi, kun Koskelan palstatilalle ra-
kennetaan uusi asunto.

Arvon ja Tyynen tytär Marjatta Saarikoski muisteli lämpimästi marras-
kuussa 2022 tätä aikaa, jonka muisti vaikka oli vasta 2-vuotias. Äiti oli
auttanut Suomaa puutarhassa ja Inkeriä keittiössä ja Marjatta eläväisenä
oli tallannut Suomen yrttejä ja syönyt vastaleivottua leipää, jonka päältä oli
voi sulanut mekolle, josta oli tietenkin saatu moitteet.

Marjatan lempinimi oli Maikkoo ja hänellä oli tapana jättää sanan en-
simmäinen kirjain pois puheessa oli Paavo-setä, joka oli oikein leikkisä,,
oli kutsunut häntä "aikkooksi" niin Marjatta oli kannellut äidille: "uhma etä
aukkuu aikkooksi". Kesällä 2023 lupasimme tavata ja muistella lisää.

Ilmapäivällä 25.8. 1938 syttyy jokitörmällä sijainneen myllytu-
van pärekatto tuleen.

Klo 18.00 aikaan liekit löivät jo yläkerran päätyikkunois-
ta ulos (lehdessä kuva tästä hetkestä) Yläkerran lautaosuus,

jossa myllärin
asunto, tuhoutuu
irtaimistoinen
kokonaan, mutta
alakertaan juuri
muuttaneen J.H
Roosin kemikaali-
ja paperikaupan
varasto saadaan
valtaosin pelas-
tettua. (Arvo oli
juuri muuttanut
näistä tiloista.)

Vahingoiksi
arvellaan 50-
60.000 mk, ja leh-

den mukaan vakuutukset vastaavat vahinkoa.

Radan takana oleva sahan rimavarasto ja myös saha olivat
tuulen alla uhattuina.

Myöhemmin lehdessä Raakel ja Onni Koskela kiittävät osan-
otosta ja avusta tulipalon johdosta.

Rakennuksen purku-urakan hinta 475 mk ja purkamisen tapahtuu 10/9. Rakennusta oli juuri remontoitu ja vaikutti, että myös muurari oli ollut töissä – oliko veto parempi ja kipinä lensi pärekatolle.

Vakuutusyhtiö korvaa palosta 21.9.38 17.900 mk, eli sen verran lehtiutinen tiesi! Ja kun alakerta jäi vielä hahmolle.

Viereen siirretään larvasta Kosken torpan hirsirunko, josta veljekset rakennuttaa urakalla Onnin perheelle uuden kodin ja vanhan myllytuvan palosta säästynyt alakerta muuttuu myöhemmin ns. Lotta-kahvilaksi. Tiloissa toimi myös kelloseppä.

Molemmat talot menevät myllyn myynnin yhteydessä Pekka Oksalammille.

Arvo jatkaa ehkä hetken vielä myllärinä, vehnän jauhatus loppuu, kun Oksalammi myy koneet ja jatkaa jauhatusta vain Västilän myllyssä. Muu jauhatus jatkuu, mutta Arvo siirtyy Kauppilan myllyyn Ilmajoelle mylläriksi ja myöhemmin Koskenkorvan osuuskaupan viljavaraston hoitajaksi.

Vieressä kuvia myllyn seuduista ylhäällä 1930 ja alhaalla 1937. Näkyy Ilmarin kivitalo alhaalla ja vasemmalla. Myllytupa ennen paloa. Leipätehdas ja laajennus jo 1930. 1937 kuvassa myllytien varrella on rakennus, jotka saattaa olla mystinen rakennus luvussa 8 osa III sivu 49.

Marjatta Saarikosken muistelun mukaan täällä on useita karjalan evakkoja asutettuna ja leipätehtaalla oli evakko Luukosen huonekalutehdas toiminnassa muutamia vuosia tämä kuvan ottamisen jälkeen 1945-46.

